

משניות סדר נשים

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת שלום בין איש לאשתו לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2024

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דְבַר תְּקֻלָּה עַל יְדֵי וְלֹא אֶכְשֶׁל
בְּדַבֵּר הִלְכָה וַיִּשְׁמָחוּ בִּי חֲבִירֵי וְלֹא אֹמֵר עַל טְהוֹר טָמֵא וְלֹא עַל
טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל מִתֵּר אֶסוּר וְלֹא עַל אֶסוּר מִתֵּר וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבִירֵי
בְּדַבֵּר הִלְכָה וַאֲשַׁמַּח בָּהֶם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה:
גַּל עֵינֵי וַאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הִנְנִי רוֹצֶה לְלַמֹּד כְּדֵי שֶׁיֵּבִיאֵנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יִשְׁרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוּא וְשִׁכְנִיתִיה בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמֵינוּ וְיֵהִי נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה
יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

משניות סדר נשים

יש בו ז' מסכתות וזהו סדורן

א יבמות טז פרקים ב כתובות יג פרקים ג קדושין
יד פרקים ד גיטין ט פרקים ה סוטה ט פרקים ו נדרים
יא פרקים ז נזיר ט פרקים ח הכל ע"א פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא

יבמות כתובות נדרים נזיר סוטה גיטין קדושין

אבל הר"ם סידר גיטין אחר נזיר

ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת יבמות

יום יוד

פרק א

חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן
מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם ואלו הן
בתו ובת בתו ובת בנו בת אשתו ובת בנה ובת בתה
חמותו ואם חמותו ואם חמיו אחותו מאמו ואחות
אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו ואשת אחיו שלא
היה בעולמו וכלתו הרי אלו פוטרות צרותיהן וצרות
צרותיהן מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם וכלן
אם מתו או מאנו או נתגרשו או שנמצאו אילוניות
צרותיהן מתרות ואי אתה יכול לומר בחמותו (ובאם
חמותו) ובאם חמיו שנמצאו אילוניות או שמאנו:

ב כיצד פוטרות צרותיהן היתה בתו או אחת מכל
העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת ומת
כשם שבתו פטורה כך צרתה פטורה הלכה צרת בתו
ונשאת לאחיו השני ולו אשה אחרת ומת כשם שצרת
בתו פטורה כך צרת צרתה פטורה אפילו הן מאה
כיצד אם מתו צרותיהן מתרות היתה בתו או אחת מכל
העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת מתה
בתו או נתגרשה ואחר כך מת אחיו צרתה מתרת וכל
היכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתבימת:

^א שש עריות חמורות מאלו. מפני שנשואות לאחרים צרותיהן מתרות. אמו. ואשת אביו. ואחות אביו. אחותו מאביו. ואשת אחי אביו. ואשת אחיו מאביו:

^ד בית שמאי מתירין הצרות לאחים. ובית הלל אוסרין. חלצו. בית שמאי פוסלין מן הכהנה. ובית הלל מכשירין. נתיבמו בית שמאי מכשירין. ובית הלל פוסלין. אף על פי שאלו (אוסרין ואלו מתירין. אלו) פוסלין ואלו מכשירין. לא נמנעו בית שמאי מלשא נשים מבית הלל. ולא בית הלל מבית שמאי. כל הטהרות והטמאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין. לא נמנעו עושין טהרות. אלו על גבי אלו:

פרק ב

כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. שני אחים ומת אחד מהם. ונולד להם אח. ואחר כך יבם השני את אשת אחיו ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. שניה חולצת ולא מתבטלת:

^ב שני אחים ומת אחד מהן. ויבם השני את אשת אחיו. ואחר כך נולד להן אח ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. השניה חולצת ולא מתבטלת. רבי

שמעון אומר מיבם לאיזו מהן שירצה. או חולץ לאיזו
מהן שירצה:

א כלל אמרו ביבמה. כל שהיא אסורה אסור ערוה
לא חולצת ולא מתיבמת. (אסורה) אסור מצוה ואסור
קדושה. חולצת ולא מתיבמת. אחותה שהיא יבמתה.
חולצת או מתיבמת:

ד אסור מצוה שניות מדברי סופרים. אסור קדושה
אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת
ונתינה לישראל. ובת ישראל לנתין וממזר:

ה מי שיש לו אח מכל מקום. זקק את אשת אחיו
ליבום. ואחיו לכל דבר. חוץ ממי שיש לו מן השפחה
ומן הנכרית. מי שיש לו בן מכל מקום. פוטר אשת אביו
מן היבום. וחייב על מכתו ועל קללתו. ובנו לכל דבר.
חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן הנכרית:

ו מי שקדש אחת משתי אחיות. ואינו יודע איזה מהן
קדש. נותן גט לזו וגט לזו. מת ולו אח אחד. חולץ
לשתייהן. היו לו שנים. אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו
וכנסו. אין מוציאין מידם:

ז שנים שקדשו שתי אחיות. זה אינו יודע איזו קדש.
וזה אינו יודע איזו קדש. זה נותן שני גטין. וזה נותן שני
גטין. מתו. לזה אח ולזה אח. זה חולץ לשתייהן. וזה חולץ

לשתייהן. לזה אחד. ולזה שנים. היחיד חולץ לשתייהן. והשנים אחד חולץ. ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם. לזה שנים ולזה שנים. אחיו של זה חולץ לאחת. ואחיו של זה חולץ לאחת. אחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. ואחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. קדמו שנים וחלצו. לא ייבמו השנים. אלא אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם:

ח מצוה בגדול ליבם. ואם קדם הקטן זכה. הנטען על השפחה ונשתחררה. או על הנכרית ונתגירה. הרי זה לא יכנס. ואם כנס אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש. והוציאה מתחת ידו. אף על פי שכנס יוציא:

ט המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב ובפני נחתם. לא ישא את אשתו. מת. הרגתיו. הרגנהו. לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר הרגתיו. לא תנשא אשתו. הרגנהו. תנשא אשתו:

י החכם שאסר את האשה בנדר על בעלה. הרי זה לא ישאנה. מאנה. או שחלצה בפניו. ישאנה. מפני שהוא בית דין. וכלם שהיו להם נשים ומתו. מותרות לנשא להם. וכלן שנשארו לאחרים ונתגרשו. או שנתאלמנו. מותרות לנשא להן. וכלן מותרות לבניהם. או לאחיהם:

פרק ג

אֲרֻבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וּמָתוּ
הַנָּשׂוּאִים אֶת הָאָחִיוֹת הָרִי אֵלָיו חֹלְצוֹת וְלֹא
מִתִּיבָמוֹת וְאִם קָדְמוּ וַכִּנְסוּ יוֹצִיאוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים יְקִימוּ וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יוֹצִיאוּ:

ב הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל אֶחָד אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר
בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֹתָהּ וְהַשְׁנִי אֲסוּר בְּשִׁתִּיהֶן אֲסוּר מִצּוּהָ
וְאֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ג הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ וְהַשְׁנִיָּה
אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ הָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה
וְהָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה וְזוֹ הִיא שְׁאֵמְרוּ אַחֲוֹתָהּ
כְּשֶׁהִיא יִבְמָתָהּ אוֹ חֹלְצָת אוֹ מִתִּיבָמָה:

ד שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִין שְׁתֵּי אָחִיוֹת אוֹ אִשָּׁה
וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבֵת בִּתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבֵת בְּנָהּ הָרִי אֵלָיו
חֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר הָיְתָה אַחַת
מֵהֶן אֲסוּרָה עָלָיו אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֹתָהּ
אֲסוּר מִצּוּהָ אוֹ אֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ה שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם (מֵהֶן) נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וְאֶחָד
מִפְנֵה מֵת אֶחָד מִבְּעָלֵי אָחִיוֹת וְעָשָׂה (בָּהּ) מִפְנֵה מֵאֵמֶר
וְאַחַר כֵּךְ מֵת אָחִיו הַשְׁנִי בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֲשֵׁתוֹ עָמָו
וְהִלָּה תִּצָּא מִשּׁוּם אַחֲוֹת אִשָּׁה וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים מוֹצִיא

אֶת אִשְׁתּוֹ בָּגַט וּבְחִלְצָהּ וְאִשְׁתּוֹ אָחִיו בְּחִלְצָהּ זֶה הִיא
שֶׁאָמְרוּ אוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ אָחִיו:

י שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׁוֹאֵין שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְאֶחָד נָשׁוּי
נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת וְכֵּן נָשׁוּי נְכָרִית אֶת
אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה
מִשּׁוּם צָרְתָּהּ עָשָׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית חוֹלְצָת וְלֹא
מִתִּיבָמֶת שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶם נִשְׁוֹאִים שְׁתֵּי אַחִיוֹת
וְאֶחָד נָשׁוּי נְכָרִית מֵת הַנָּשׁוּי נְכָרִית וְכֵּן אֶחָד מִבְּעָלֶי
אַחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מִשּׁוּם אַחוֹת
אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרְתָּהּ עָשָׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית
חוֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמֶת:

י שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׁוֹאִים שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְאֶחָד
נָשׁוּי נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת וְכֵּן נָשׁוּי נְכָרִית
אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל שְׁנִי וְאַחֲרַי כֶּךָ מֵת נָשׁוּי
נְכָרִית הָרִי זֶה אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו
שָׁעָה אַחַת שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נִשְׁוֹאֵין שְׁתֵּי אַחִיוֹת
וְאֶחָד נָשׁוּי נְכָרִית גֵּרֵשׁ אֶחָד מִבְּעָלֶי אַחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ
וּמֵת נָשׁוּי נְכָרִית וְכֵּן גֵּרֵשׁ וּמֵת זֶה הִיא שֶׁאָמְרוּ
וְכָלֵן שְׁמֵתוֹ אוֹ נִתְגַּרְשׁוּ צְרוּתֵיהֶן מִתְּרוֹת:

ה וְכָלֵן שֶׁהָיוּ בָּהֶן קְדוּשִׁין אוֹ גִּירוּשִׁין בְּסִפְקָ הָרִי אֵלּוּ
(צְרוֹת) חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת בִּיצֵד סִפְקָ קְדוּשִׁין זֶרֶק
לָהּ קְדוּשִׁין סִפְקָ קְרוֹב לוֹ סִפְקָ קְרוֹב לָהּ זֶהוּ סִפְקָ

קדושין. ספק גירושין. כתב בכתב ידו. ואין עליו עדים.
יש עליו עדים ואין בו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד
אחד. זהו ספק גירושין:

^ט שלשה אחין נשואין שלש נכריות. ומת אחד מהן.
ועשה בה השני מאמר ומת. הרי אלו חולצות ולא
מתבמות. שנאמר ומת אחד מהם. יבמה יבא עליה.
שעליה זקת יבם אחד. ולא שעליה זקת שני יבמין. רבי
שמעון אומר מיבם לאי זו שירצה. וחולץ לשניה. שני
אחין נשואים לשתי אחיות. ומת אחד מהן. ואחר כך
מתה אשתו של שני. הרי זו אסורה עליו עולמית. הואיל
ונאסרה עליו שעה אחת:

^י שנים שקדשו שתי נשים. ובשעת כניסתן לחפה.
החליפו את של זה לזה. ואת של זה לזה. הרי אלו חייבין
משום אשת איש. ואם היו אחים. משום אשת אח. ואם
היו אחיות. משום אשה אל אחותה. ואם היו נדות. משום
נדה. ומפרישין אותן שלשה חדשים. שמא מעברות הן.
ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד. מחזירין אותן מיד.
ואם היו כהנות. נפסלו מן התרומה:

פרק ד

הַחֹלֵץ לִיבְמִתּוֹ וְנִמְצְאָת מְעַבְרַת וַיִּלְדָּהּ בְּזִמְן שֶׁהוּלָד
 שֶׁל קִימָא הוּא מוֹתֵר בְּקִרְבּוּתֶיהָ וְהִיא מוֹתֵרַת
 בְּקִרְבּוּיָהּ וְלֹא פִסְלָה מִן הַכְּהוֹנָה אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא
 הוּא אֲסוּר בְּקִרְבּוּתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְבּוּיָהּ וּפִסְלָה מִן
 הַכְּהוֹנָה:

ב הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצְאָת מְעַבְרַת וַיִּלְדָּהּ בְּזִמְן שֶׁהוּלָד
 שֶׁל קִימָא יוֹצִיא וְחִיבִין בְּקִרְבָּן וְאִם אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא
 יִקְיִים סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לְרֵאשׁוֹן סָפֵק בֶּן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן
 יוֹצִיא וְהוּלָד כָּשֶׁר וְחִיבִין בְּאֶשֶׁם תְּלוּי:

ג שׁוֹמֵרֶת יָבֵם שֶׁנִּפְּלוּ לָהּ נִכְסִים מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית
 הַלֵּל שֶׁמּוֹכְרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקִיִּים מֵתָהּ מֵה יַעֲשׂוּ בְּכַתּוּבָתָהּ
 וּבְנִכְסֵיהֶם הַנִּכְנָסִים וְיוֹצֵאִין עִמָּהּ בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
 יִחְלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים
 נִכְסִים בְּחִזְקָתָן כְּתוּבָה בְּחִזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל נִכְסִים
 הַנִּכְנָסִים וְיוֹצֵאִים עִמָּהּ בְּחִזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב:

ד כְּנֶסֶה הָרִי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר וּבִלְבָד שְׁתֵּהָא
 כְּתוּבָתָהּ עַל נִכְסֵי בַּעְלָהּ הָרֵאשׁוֹן:

ה מִצּוּהַ בְּגִדוֹל לִיָּבֵם לֹא רָצָה מְהֻלְכִין עַל כָּל הָאֲחִים לֹא
 רָצוּ חוֹזְרִין אֶצֶל גְּדוֹל וְאוֹמְרִים לוֹ עָלֶיךָ מִצּוּהַ אוֹ חֲלוּץ
 אוֹ יָבֵם:

י תִּלָּה בִּקְטָן עַד שִׁיגְדִילִי אוֹ בְּגָדוֹל עַד שְׂיָבֵא מִמְּדִינַת
הַיָּם אוֹ בַּחֲרָשׁ אוֹ בַּשּׁוֹטָה אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ אֶלָּא אוֹמְרִים
לוֹ עָלֶיךָ מִצָּוָה אוֹ חֲלוּץ אוֹ יָבֵם:

י החולץ ליבמתו. הרי הוא כְּאֶחָד מִן הָאֲחִים לְנִחְלָה.
וְאִם יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַכּוֹנֵס אֶת יִבְמָתוֹ זָכָה
בְּנִכְסִים שֶׁל אָחִיו רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אִם
יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַחֲלוּץ לִיבְמָתוֹ הוּא אֲסוּר
בְּקִרְוֹבוּתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְוֹבָיו הוּא אֲסוּר בְּאִמָּהּ
וּבְאִם אִמָּהּ וּבְאִם אֲבִיהָ וּבְבִתָּהּ וּבְבִת בִּתָּהּ וּבְבִת
בְּנָהּ וּבְאֲחֻתָּהּ בְּזִמְן שֶׁהִיא קַיָּמָה וְהָאֲחִים מוֹתְרִין
וְהִיא אֲסוּרָה בְּאָבִיו וּבְאָבִי אָבִיו (וּבְאָבִי אִמּוֹ) וּבְבָנָיו
וּבְבִתּוֹ בָּנָיו בְּאָחִיו וּבְבִתּוֹ אָחִיו מוֹתֵר אָדָם בְּקִרְוֹבַת צֶרֶת
חֲלוּצָתוֹ וְאֲסוּר בְּצֶרֶת קִרְוֹבַת חֲלוּצָתוֹ:

י החולץ ליבמתו וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ וּמָתָה חֲלוּצָתָהּ
וְלֹא מִתִּיבָמָה וְכֵן הַמְּגֵרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנָשָׂא אָחִיו אֶת
אֲחֻתָּהּ וּמָתָה הִרִי זֶה פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם:

י שוֹמְרֵת יָבֵם שֶׁקִּדַּשׁ אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה
(בֶּן בֶּתִּירָא) אָמְרוּ אוֹמְרִים לוֹ הִמָּתֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה אָחִיד
הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה חֲלָץ לָהּ אָחִיו אוֹ כִּנְסָהּ יִכְנוֹס אֶת אִשְׁתּוֹ
מִתָּה הַיָּבָמָה יִכְנוֹס אֶת אִשְׁתּוֹ מִתּוֹ יָבֵם יוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ
בְּגֵט וְאִשְׁתּוֹ אָחִיו בְּחֲלִיצָה:

י' הַיָּבָמָה לֹא תַחְלוּץ וְלֹא תַתִּיבִם. עַד שֶׁיְהִיוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה
חֳדָשִׁים. וְכֵן שָׂאָר כָּל הַנָּשִׁים. לֹא יִתְאַרְסוּ וְלֹא יִנָּשְׂאוּ.
עַד שֶׁיְהִיוּ לָהֶן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אֶחָד בְּתוּלוֹת וְאֶחָד
בְּעוּלוֹת. אֶחָד גְּרוּשׁוֹת וְאֶחָד אֱלֻמָּנוֹת. אֶחָד נִשְׁוֹאוֹת
וְאֶחָד אָרוּסוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַנִּשְׁוֹאוֹת יִתְאַרְסוּ.
וְהָאָרוּסוֹת יִנָּשְׂאוּ. חוּץ מִן הָאָרוּסוֹת שֶׁבִּיהוּדָה. מִפְּנֵי
שֶׁלְבוּ גַם בָּהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל הַנָּשִׁים יִתְאַרְסוּ. חוּץ
מִן הָאֱלֻמָּנָה. מִפְּנֵי הָאֵבּוֹל:

י"א אַרְבָּעָה אַחִים נִשְׁוֹאִים אַרְבַּע נָשִׁים וּמָתוּ. אִם רָצָה
הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם לִיבֵם אֶת כָּלָן. הָרְשׁוֹת בִּידּוֹ. מִי שֶׁהָיָה
נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָתָה בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן.
פּוֹטְרֵת צָרָתָהּ. הָיָתָה אַחַת כְּשָׂרָה וְאַחַת פְּסוּלָה. אִם הָיָה
חוּלֵץ חוּלֵץ לַפְּסוּלָה. וְאִם הָיָה מִיָּבָם מִיָּבָם לַכְּשָׂרָה:

י"ב הַמַּחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא תְלוּצָתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא קְרוֹבַת
תְלוּצָתוֹ. יוֹצִיא וְהוֹלֵךְ מִמָּזֹר. דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמַיִם
אוֹמְרִים אֵין הוֹלֵךְ מִמָּזֹר. וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא קְרוֹבַת גְּרוּשָׁתוֹ.
שֶׁהוֹלֵךְ מִמָּזֹר:

י"ג אִיזְהוּ מִמָּזֹר. כָּל שָׂאָר בֶּשֶׁר שֶׁהוּא בְּלֹא יָבִיא. דְּבָרֵי
רַבִּי עֲקִיבָא. שֶׁמַּעֲזוֹן הַתִּימָנִי אוֹמֵר כָּל שְׁחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת
בְּיָדֵי שְׂמַיִם. וְהִלָּכָה כְּדְבָרָיו. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר כָּל שְׁחִיבִין
עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין. אָמַר רַבִּי שֶׁמַּעֲזוֹן בֶּן עֲזַאי מַצְאָתִי
מִגִּלְתָּ יוֹחֲסִין בִּירוּשָׁלַיִם. וְכָתוּב בָּהּ. אִישׁ פְּלוֹנִי מִמָּזֹר

מֵאִשֶּׁת אִישׁ לְקַיִם דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁתוֹ שְׁמָתָה מוֹתֵר
 בְּאַחֲוֹתָהּ גֵּרְשָׁה וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ נִשְׂאָת לְאַחֵר
 וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ יִבְמָתוֹ שְׁמָתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ
 חֵלֶץ לָהּ וּמֵתָה מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ נִשְׂאָת לְאַחֵר וּמֵתָה
 מוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ:

פרק ה

רַבִּין גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר אֵין גֵּט אַחֵר גֵּט וְלֹא מֵאֵמֶר אַחֵר
 מֵאֵמֶר וְלֹא בְּעִילָה אַחֵר בְּעִילָה וְלֹא חֲלִיצָה אַחֵר
 חֲלִיצָה וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יֵשׁ גֵּט אַחֵר גֵּט וַיֵּשׁ מֵאֵמֶר אַחֵר
 מֵאֵמֶר אָבֵל לֹא אַחֵר בְּעִילָה וְלֹא אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם:

^א כִּי־צִד עָשָׂה מֵאֵמֶר בִּיבְמָתוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט צְרִיכָה הֵימָנוּ
 חֲלִיצָה עָשָׂה מֵאֵמֶר וְחֵלֶץ צְרִיכָה הֵימָנוּ גֵּט עָשָׂה מֵאֵמֶר
 וּבָעַל הָרִי זֶה כְּמַצּוֹתָהּ:

^ב נָתַן גֵּט וְעָשָׂה מֵאֵמֶר צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה נָתַן גֵּט וּבָעַל
 צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה נָתַן גֵּט וְחֵלֶץ אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם
 חֵלֶץ וְעָשָׂה מֵאֵמֶר נָתַן גֵּט וּבָעַל אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֵמֶר
 נָתַן גֵּט וְחֵלֶץ אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם אֶחָד יִבְמָה אֶחָת
 לִיבָם אֶחָד וְאֶחָד שְׁתֵּי יִבְמוֹת לִיבָם אֶחָד:

^ד כִּי־צִד עָשָׂה מֵאֵמֶר בָּזוּ וּמֵאֵמֶר בָּזוּ צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּין
 וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר בָּזוּ וְגִט בָּזוּ צְרִיכָה גֵּט וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר
 בָּזוּ וּבָעַל אֶת זֶה צְרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּין וְחֲלִיצָה מֵאֵמֶר בָּזוּ

וְחָלַץ לְזוֹ. הָרֵאשׁוֹנָה צָרִיכָה גֵט. גֵּט לְזוֹ וְגֵט לְזוֹ. צָרִיכוֹת
הֵימָנוּ חֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ. וּבָעַל אֶת זוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט
לְזוֹ וּמֵאֲמָר לְזוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וְחָלַץ לְזוֹ. אֵין
אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם:

ה' חָלַץ וְחָלַץ אוֹ חָלַץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל. אוֹ
בָּעַל וּבָעַל. אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וְחָלַץ. אֵין אַחֵר
חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין יָבֵם אֶחָד לְשֵׁנִי יָבָמוֹת. בֵּין שְׁנֵי יָבָמִין
לִיבָמָה אֶחָת:

י' חָלַץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר.
וְנָתַן גֵּט וְחָלַץ. אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין בִּתְחִילָה.
בֵּין בְּאַמְצַע. בֵּין בְּסוֹף. וְהַבְעִילָה בְּזִמָּן שֶׁהִיא בִּתְחִילָה
אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. בְּאַמְצַע וּבְסוֹף יֵשׁ אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. רַבִּי
נְחֻמִּיאַ אֹמֵר אַחַת בְּעִילָה וְאַחַת חֲלִיצָה. בֵּין בִּתְחִילָה בֵּין
בְּאַמְצַע בֵּין בְּסוֹף. אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם:

פרק ו

הָבֵא עַל יְבָמָתוֹ בֵּין בְּשׁוּגְגָה בֵּין בְּמִזֵּיד בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין
 בְּרִצּוֹן אֲפִילוּ הוּא שׁוּגְגָה וְהִיא מְזִידָה הוּא מְזִיד
 וְהִיא שׁוּגְגָתָה הוּא אִנּוּס וְהִיא לֹא אִנּוּסָה הִיא אִנּוּסָה
 וְהוּא לֹא אִנּוּס אֶחָד הַמַּעֲרָה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר קָנָה וְלֹא
 חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ב וְכֵן הָבֵא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרִיּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה אוֹ פְּסוּלוֹת
 כְּגוֹן אֶלְמָנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט
 מִמְּזֻרָת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּלְנִתְּיָן
 פְּסָלָה וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ג אֶלְמָנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט מִן
 הָאֲרוּסִין לֹא יֹאכְלוּ בְּתֵרוּמָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 מְכַשִּׁירִין נִתְאַרְמְלוּ אוֹ נִתְגַּרְשׁוּ מִן הַנְּשׂוּאִין פְּסוּלוֹת מִן
 הָאֲרוּסִין כְּשֵׁרוֹת:

ד כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יֵשֵׂא אֶלְמָנָה בֵּין אֶלְמָנָה מִן הָאֲרוּסִין
 בֵּין אֶלְמָנָה מִן הַנְּשׂוּאִין וְלֹא יֵשֵׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁירִין בְּבוֹגֶרֶת וְלֹא יֵשֵׂא אֶת
 מַכַּת עֵץ אֲרֵס אֶת הָאֶלְמָנָה וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל
 יִכְנוּס וּמַעֲשֶׂה בִּיהוּשָׁע בֶּן גִּמְלָא שֶׁקִּדַּשׁ אֶת מִרְתָּא בֵּת
 בִּיתוֹס וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וּכְנָסָה שׁוֹמֶרֶת יָבָם
 שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי כֹהֵן הַדִּיּוֹט וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל אֵף עַל

פִּי שֶׁעָשָׂה בָּהּ מֵאִמֶּר הָרִי זֶה לֹא יִכְנוּס. כֹּהֵן גָּדוֹל שָׁמַת
אָחִיו. חוֹלֵץ וְלֹא מִיָּבָם:

ה' כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אִילּוּנִית. אֶלֶּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה
וּבָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף עַל פִּי שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים.
לֹא יִשָּׂא אִילּוּנִית. שֶׁהִיא זוֹנָה הָאִמּוּרָה בַּתּוֹרָה. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים אֵין זוֹנָה אֶלֶּא גִיּוֹרֶת וּמִשְׁחַרְרֶת. וְשֹׁנְבַעֲלָה
בְּעִילַת זָנוֹת:

י' לֹא יִבְטֹל אָדָם מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה. אֶלֶּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים.
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁנֵי זָכָרִים. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים זָכָר
וּנְקֵבָה. שֶׁנֶּאֱמַר זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָא־ם. נָשָׂא אִשָּׁה וְשָׁהָה
עִמָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יִלְדָּה. אֵינוֹ רִשְׁאִי לִבְטֹל. גִּרְשָׁה
מוֹתֶרֶת לְנִשָּׂא לְאַחֵר. וְרִשְׁאִי הַשְּׁנִי לְשִׁהוּת עִמָּה עֶשֶׂר
שָׁנִים. וְאִם הִפִּילָה מוֹנָה מִשְׁעָה שֶׁהִפִּילָה. הָאִישׁ מַצֵּנָה
עַל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא
אוֹמֵר עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר. וַיִּבְרַךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ:

פרק ז

אֶלְמָנָה לִכְהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לִכְהֵן הַדְּיוּט.
הַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדֵי מְלוֹג וְעֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. עֲבָדֵי
מְלוֹג לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה. עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל יֹאכְלוּ. וְאֵלוֹ
הֵן עֲבָדֵי מְלוֹג. אִם מֵתוּ מֵתוֹ לָהּ. וְאִם הֻתְּרוּ הֻתְּרוּ
לָהּ. אִף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיִּיב בְּמִזְוֹנוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלוֹ לֹא יֹאכְלוּ
בִּתְרוּמָה. וְאֵלוֹ הֵן עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. אִם מֵתוּ מֵתוֹ לוֹ. וְאִם
הֻתְּרוּ הֻתְּרוּ לוֹ. הוּאִיל וְהוּא חַיִּיב בְּאַחֲרֵיּוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלוֹ
יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה:

בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֲתָ לִכְהֵן. וְהַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדִים. בֵּין עֲבָדֵי
מְלוֹג. בֵּין עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלוֹ יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה. וּבֵת
כֹּהֵן שֶׁנִּשְׁאֲתָ לְיִשְׂרָאֵל. וְהַכְּנִיסָה לוֹ בֵּין עֲבָדֵי מְלוֹג. בֵּין
עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלוֹ לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה:

גַּ בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֲתָ לִכְהֵן. וּמֵתָ וְהִנִּיחָהּ מְעַבְּרָתָ. לֹא
יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי חִלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר. שֶׁהָעֶבֶר
פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מֹאכִיל. דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי. אָמְרוּ לוֹ מֵאַחֵר
שֶׁהֶעֱדַתְ לָנוּ עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן. אִף בֵּת כֹּהֵן לִכְהֵן.
וּמֵתָ וְהִנִּיחָהּ מְעַבְּרָתָ. לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי
חִלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר:

ד' הָעֶבֶר. וְהַיֵּבֶם. וְהָאֲרוּסִין. וְהַחֲרָשׁ. וּבֶן תִּשְׁעֵ שָׁנִים וַיּוֹם
אֶחָד. פּוֹסֵלִין וְלֹא מֹאכִילִין. סָפֵק שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעֵ שָׁנִים
וַיּוֹם אֶחָד. סָפֵק שֶׁאֵינוֹ. סָפֵק הֵבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. וְסָפֵק

שְׁלֹא הֵבִיא נֶפֶל הַבֵּית עָלָיו וְעַל בֵּת אָחִיו וְאִין יְדוּעַ אֵיזָה
מֵהֶם מֵת רֹאשׁוֹן צָרְתָּה חוֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמֶת:

ה' הָאוֹנֵס וְהַמִּפְתֵּה וְהַשּׁוֹטֶה לֹא פוֹסֵלִים וְלֹא מֵאֲכִילִים.
וְאִם אֵינָם רְאוּיִין לָבֵא בְּיִשְׂרָאֵל הָרִי אֵלּוּ פוֹסְלִין בִּיצֵד.
יִשְׂרָאֵל שָׂבֵא עַל בֵּת כֹּהֵן תֹּאכַל בְּתֻרֻמָּה עֲבָרָה לֹא
תֹאכַל בְּתֻרֻמָּה נִחְתָּד הָעֶבֶר בְּמַעֲיָה תֹאכַל כֹּהֵן שָׂבֵא
עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בְּתֻרֻמָּה עֲבָרָה לֹא תֹאכַל.
יִלְדָּה תֹאכַל נִמְצָא כָחוּ שֶׁל בֵּן גָּדוֹל מִשָּׁל אָבִי הָעֶבֶד
פוֹסֵל מִשּׁוּם בִּיאָה וְאִינוּ פוֹסֵל מִשּׁוּם זָרַע בִּיצֵד בֵּת
יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן וּבֵת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּן וְהִלְדָּ
הַבֵּן וְנִכְבָּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּן הָרִי זֶה עֶבֶד.
הֵיטָה אִם אָבִיו בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן לֹא תֹאכַל בְּתֻרֻמָּה.
בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל תֹּאכַל בְּתֻרֻמָּה מִמְזֵר פוֹסֵל וּמֵאֲכִיל.
בִּיצֵד בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן וּבֵת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּת וְהִלְכָה הַבֵּת וְנִשְׁאֵת לְעֶבֶד אוֹ לְנִכְרִי וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּן הָרִי זֶה מִמְזֵר הֵיטָה אִם אִמּוֹ בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן תֹּאכַל
בְּתֻרֻמָּה בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בְּתֻרֻמָּה:

י כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים שֶׁהוּא פוֹסֵל בִּיצֵד בֵּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל
וְיִלְדָּה הֵימָנוּ בֵּת וְהִלְכָה הַבֵּת וְנִשְׁאֵת לִכְהֵן וְיִלְדָּה הֵימָנוּ
בֵּן הָרִי זֶה רְאוּי לֵהִיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמִשְׁמֵשׁ עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ מֵאֲכִיל אֶת אִמּוֹ וּפוֹסֵל אִם אִמּוֹ וְזֹאת אוֹמֶרֶת
לֹא כִבְנִי כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא פוֹסְלִנִי מִן הַתֻּרֻמָּה:

פרק ח

הָעֶרֶל וְכָל הַטְּמְאִים. לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ. נָשִׂיָּהּ
וְעִבְדֵיהֶן. יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ. פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוּת
שְׁפָכָה. הֵן וְעִבְדֵיהֶן יֹאכְלוּ. וְנָשִׂיָּהּ לֹא יֹאכְלוּ. וְאִם לֹא
יָדְעָה מִשְׁנַעֲשֵׂה פָצוּעַ דָּכָא וּכְרוּת שְׁפָכָה. הָרִי אֵלוֹ
יֹאכְלוּ:

^ב אִיזְהוּ פָצוּעַ דָּכָא. כָּל שֶׁנִּפְצָעוּ הַבָּצִים שְׁלוֹ. וְאִפִּילוּ
אֶחָת מֵהֶן. וּכְרוּת שְׁפָכָה כָּל שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד. וְאִם נִשְׁתַּיֵּר
מִהֶעֱטָרָה אִפִּילוּ כְחוּט הַשְּׁעָרָה כָּשֵׁר. פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוּת
שְׁפָכָה מוֹתָרִין בְּגִיּוֹרֶת וּמִשְׁחָרָרֶת. וְאִינָן אֲסוּרִין אֲלֵא
מִלְבָּא בְקָהֶל. שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יָבֹא פָצוּעַ דָּכָא וּכְרוּת שְׁפָכָה
בְּקָהֶל יי:

^ג עֲמוּנֵי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִים וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם. אֲבָל
נִקְבוֹתֵיהֶם מוֹתָרוֹת מִיָּד. מִצְרֵי וְאַדוּמֵי אֵינָם אֲסוּרִין אֲלֵא
עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד נְקִבוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן
מֵתִיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיָּד. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן קָל וְחֹמֶר
הַדְּבָרִים. וְמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאֵסֵר אֶת הַזָּכָרִים אֲסוּר
עוֹלָם. הֵתִיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיָּד. מָקוֹם שֶׁלֹּא אֵסֵר אֶת
הַזָּכָרִים. אֲלֵא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. אֵינּוּ דִין שֶׁנִּתִּיר אֶת
הַנִּקְבוֹת מִיָּד. אָמְרוּ לֹא אִם הֵלְכָה נִקְבָּל. וְאִם לִדִּין יֵשׁ
תְּשׁוּבָה. אָמַר לָהֶם לֹא כִּי הֵלְכָה אָנִי אוֹמֵר. מִמְּזִרִים

וְנִתְּנִים אֲסוּרִין. וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם. אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד
נְקִבוֹת:

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ שְׁמַעְתִּי שֶׁהֶסְרִים חוֹלֵץ וְחוֹלָצִין
לְאִשְׁתּוֹ וְהֶסְרִים לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלָצִין לְאִשְׁתּוֹ. וְאִין לִי
לְפָרֶשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אֲנִי אֶפְרָשׁ. סָרִיס אָדָם חוֹלֵץ
וְחוֹלָצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהֵיְתָה לוֹ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. סָרִיס
חֲמָה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלָצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁלֹא הֵיְתָה לוֹ
שַׁעַת הַכָּשֶׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא כִּי אֵלֶּא סָרִיס חֲמָה
חוֹלֵץ וְחוֹלָצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה. סָרִיס אָדָם
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלָצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאִין לוֹ רְפוּאָה. הָעִיד
רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן בְּתִירָא עַל בֶּן מְגוּסָת שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם
סָרִיס אָדָם. וַיְבִמּוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. לְקַיָּים דְּבַרִּי רַבִּי עֲקִיבָא:

הֶסְרִים לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מִיָּבֵם. וְכֵן אֵילּוֹנִית לֹא חוֹלָצֶת
וְלֹא מִתִּיבָמָת. הֶסְרִים שֶׁחָלַץ לִיבָמָתוֹ. לֹא פָסְלָה. בְּעִלָּה
פָסְלָה. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילָת זָנוֹת. וְכֵן אֵילּוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ
אֲחִים לֹא פָסְלוּהָ. בְּעִלּוּהָ פָסְלוּהָ. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילָת
זָנוֹת:

סָרִיס חֲמָה כֹּהֵן. שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל מֵאֲכִילָה בִּתְרוּמָה.
רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים אֲנִדְרוּגִינוֹס כֹּהֵן שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת
יִשְׂרָאֵל. מֵאֲכִילָה בִּתְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר טוֹמְטוֹם
שֶׁנֶּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר. לֹא יִחְלוֹץ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסָרִיס.

אֲנִדְרוּגִינוֹס נוֹשֵׂא אָבֵל לֹא נִשָּׂא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
אֲנִדְרוּגִינוֹס חִיִּיבִים עָלָיו סְקִילָה בְּזָכֶר:

פרק ט

יֵשׁ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֶיהֶן וְאַסּוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן. מוֹתָרוֹת
לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. מוֹתָרוֹת לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ.
וְאַסּוּרוֹת לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ. וְאֵלוֹ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת
לִיבְמֵיהֶן. כֹּהֵן הַדִּיּוֹט שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כֹּהֵן
גָּדוֹל. חָלָל שֶׁנִּשָּׂא כְּשֶׁרָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא
בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד מִמָּזֵר. מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָד יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן:

^ב וְאֵלוֹ מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. כֹּהֵן גָּדוֹל
שֶׁקִּדַּשׁ אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא
חָלָלָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד חָלָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָד מִמָּזֵר. מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד
יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. אֲסוּרוֹת
לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד
כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא חָלָלָה. וְיֵשׁ לוֹ
אֶחָד כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד יִשְׂרָאֵל.
מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָד מִמָּזֵר. אֲסוּרוֹת לְאֵלוֹ
וּלְאֵלוֹ. וְשָׂאֵר כָּל הַנָּשִׁים. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְלִיבְמֵיהֶן:

^ג שְׁנֵיזוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים. שְׁנֵיזוֹת לְבַעַל וְלֹא שְׁנֵיזוֹת לִיבָם.
אֲסוּרָה לְבַעַל וּמוֹתָרָת לִיבָם. שְׁנֵיזוֹת לִיבָם וְלֹא שְׁנֵיזוֹת לְבַעַל.

אסורה ליבם ומוותרת לבעל. שניה לזה ולזה. אסורה לזה ולזה. אין לה לא כתובה. ולא פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. והולד כשר. וכופין אותו להוציא. אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת ונתניה לישׂראל. בת ישׂראל לנתין ולממזר. יש להן כתובה:

ד בת ישׂראל מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן לישׂראל. לא תאכל בתרומה. בת ישׂראל מאורסת ללוי. מעברת מלוי. שומרת יבם ללוי. וכן בת לוי לישׂראל. לא תאכל במעשר. בת לוי מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן ללוי. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ה בת ישׂראל שנשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לישׂראל. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת בנה מישׂראל. תאכל במעשר. מת בנה מלוי. תאכל בתרומה. מת בנה מכהן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ו בת כהן שנשאת לישׂראל. לא תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. מת

בְּנֵה מִכֶּהֱן. לֹא תֹאכַל בִּתְרוֹמָה. מֵת בְּנֵה מְלוֹי. לֹא תֹאכַל
בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנֵה מִיִּשְׂרָאֵל. חוֹזֶרֶת לְבֵית אָבִיהָ. וְעַל זֶה
נֶאֱמַר וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוִיָּה מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹאכַל:

פרק י

הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בְּעָלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ
מֵת בְּעָלֶיךָ. וְנִשְׁאֵת וְאַחֵר כֵּךְ בָּא בְּעָלָהּ. תֵּצֵא
מִזֶּה וּמִזֶּה. וְצָרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה. וְאִין לָהּ כְּתוּבָה. וְלֹא
פִּירוֹת. וְלֹא מְזוֹנוֹת. וְלֹא בְּלָאוֹת. לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה. אִם
נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזִיר. וְהוּלָד מִמֶּזֶר מִזֶּה וּמִזֶּה. וְלֹא זֶה
וְזֶה מְטַמְּאִין לָהּ. וְלֹא זֶה וְזֶה זָכָאִי. לֹא בִּמְצִיאָתָהּ. וְלֹא
בַּמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ. וְלֹא בַּהֲפָרַת נְדָרֶיהָ. הִיתָה בֵּת יִשְׂרָאֵל.
נִפְסְלָה מִן הַכְּהוֹנָה. וּבֵת לֵוִי מִן הַמַּעֲשֵׂר. וּבֵת כֹּהֵן מִן
הַתְּרוֹמָה. וְאִין יוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה וְיוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה. יוֹרְשִׁים אֶת
כְּתוּבָתָהּ. וְאִם מֵתוּ. אֶחָיו שֶׁל זֶה וְאֶחָיו שֶׁל זֶה. חוֹלְצִין
וְלֹא מִיִּבְמִין. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כְּתוּבָתָהּ עַל גִּבְסֵי בְּעָלָהּ
הָרֵאשׁוֹן. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הָרֵאשׁוֹן זָכָאִי בִּמְצִיאָתָהּ.
וּבַמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ. וּבַהֲפָרַת נְדָרֶיהָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בִּיאָתָהּ
אוֹ חֲלִיצָתָהּ מֵאֶחָיו שֶׁל רֵאשׁוֹן. פּוֹטֵרֶת צֶרְתָּהּ. וְאִין הוּלָד
מִמֶּנּוּ מִמֶּזֶר. וְאִם נִשְׁאֵת שֶׁלֹּא בְּרִשׁוֹת. מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ:

ב נִשְׁאֵת עַל פִּי בֵּית דִּין תֵּצֵא. וּפְטוּרָה מִן הַקֶּרְבֵּן. שְׁלֹא עַל
פִּי בֵּית דִּין. תֵּצֵא וְחִיבָת בְּקֶרְבֵּן. יָפָה כַּח בֵּית דִּין שְׁפוֹטֶרֶת

מִן הַקֶּרְבֵּן. הוֹרוּהָ בֵּית דִּין לְנִשָּׂא וְהִלָּכָה וּמִלְקָלָה חֵיבָתָּה
בְּקֶרְבֵּן. שְׁלֹא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לְנִשָּׂא:

ג' הָאִשָּׁה שֶׁהִלָּךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָה לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ
לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בְּגֶד וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ
אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ הָרָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן
מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בְּגֶד. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְיַבְּמָה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ
רָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ
כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ קָיָם הָיָה וּמֵת. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר.
וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְקַדְּשָׁה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּא בַּעֲלָהּ. מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. אֵף עַל פִּי שְׁנֵתָן
לָהּ אַחֲרוֹן גָּט. לֹא פָסְלָהּ מִן הַכְּהוֹנָה. אֵת זֶה דֶּרֶשׁ רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן מִתְיָא וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה. וְלֹא מֵאִישׁ שְׂאִינוֹ
אִשָּׁה:

ד' מִי שֶׁהִלָּכָה אֶשְׁתּוֹ לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ מֵתָה
אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשָּׂא אֶת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּאת אֶשְׁתּוֹ. מוֹתֶרֶת
לַחֲזוֹר לוֹ. הוּא מוֹתֵר בְּקִרְוֹבוֹת שְׁנֵיָהּ. וּשְׁנֵיָהּ מוֹתֶרֶת
בְּקִרְוֹבֶיּוֹ. וְאִם מֵתָה רָאשׁוֹנָה. מוֹתֵר בְּשְׁנֵיָהּ. אָמְרוּ לוֹ
מֵתָה אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשָּׂא אֶת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לוֹ קִיַּמְתָּ
הֵיטֵהּ וּמֵתָה. הוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר. וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל שְׁפוּסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ. וְכָל שְׂאִינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ:

ה אמרו לו מִתָּה אֲשַׁתְּךָ וְנִשְׂא אֲחוֹתָהּ מֵאֲבִיהָ מִתָּה וְנִשְׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ מִתָּה וְנִשְׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ וְנִמְצְאוּ כָּלן קִימוֹת מִתֵּר בְּרֹאשׁוֹנָה בְּשָׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית וּפּוֹטְרוֹת צְרוּתֵיהֶן וְאֶסוּר בַּשְּׁנִיָּה וּבַרְבִּיעִית וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צֶרְתָּהּ וְאִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּה לְאַחַר מִיתַת הָרֹאשׁוֹנָה מוֹתֵר בַּשְּׁנִיָּה וּבַרְבִּיעִית וּפּוֹטְרוֹת צְרוּתֵיהֶן וְאֶסוּר בְּשָׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צֶרְתָּהּ:

י בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אֶחָיו וְהָאֶחָיו פּוֹסֵלִין עַל יָדוֹ אֲלֹא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תַּחֲלָה וְהָאֶחָיו פּוֹסֵלִין תַּחֲלָה וְסוֹף כִּיצַד בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ פָּסֵל עַל יְדֵי אֶחָיו בָּאוּ אֶחָיו עָלֶיהָ וַעֲשׂוּ בָּהּ מֵאִמֶּר נִתְּנוּ גִט אוֹ חִלְצוּ פָּסְלוּ עַל יָדוֹ:

י בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ וְאַחַר כֵּךְ בָּא עָלֶיהָ אֶחָיו שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד פָּסֵל עַל יָדוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא פָּסֵל:

ח בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ וְאַחַר כֵּךְ בָּא עַל צֶרְתָּהּ פָּסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא פָּסֵל בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ וּמִתּוֹ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת נִשְׂא אִשָּׁה וּמִתּוֹ הָרִי זוֹ פְּטוּרָה:

ט בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ וּמִשֶּׁהִגְדִּיל נִשְׂא אִשָּׁה אַחֲרֵת וּמִתּוֹ אִם לֹא יָדַע אֶת הָרֹאשׁוֹנָה

משהגדיל. הראשונה חולצת ולא מתבבמת. והשניה או
חולצת או מתבבמת. רבי שמעון אומר מיבם לאיזו
שירצה. וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום
אחד. ואחד שהוא בן עשרים שנה. שלא הביא שתי
שערות:

פרק יא

נושאין על האנוסה ועל המפתה. האונס והמפתה על
הנשואה חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפתת
אביו. אנוסת בנו ומפתת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת
אביו ומפתת אביו:

^א הגיורת שנתגירו בניה עמה. לא חולצין ולא מיבמין.
אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולידתו בקדושה.
והשני הורתו ולידתו בקדושה. וכן שפחה שנשתחררו
בניה עמה:

^ב חמש נשים שנתערבו ולדותיהן. הגדילו התערבות
ונשאו נשים ומתו. ארבעה חולצין לאחת. ואחד מיבם
אותה. הוא ושלשה. חולצין לאחת. ואחד מיבם. נמצאו
ארבע חליצות ויבום. לכל אחת ואחת:

^ג האשה שנתערב ולדה בולד כלתה. הגדילו התערבות
ונשאו נשים ומתו. בני הכלה חולצין ולא מיבמין. שהוא
ספק אשת אחיו. וספק אשת אחי אביו. ובני הזקנה.

או חולצין או מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת בן
אחיו. מתו הפשרים בני התערובות לבני הזקנה. חולצין
ולא מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו.
ובני הפלה אחד חולץ ואחד מיבם:

ה' כהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה. הרי אלו אכלים
בתרומה וחולקים חלק אחד בגרן. ואינן מטמאין למתים.
ואין נושאין נשים. בין כשרות בין פסולות. הגדילו
התערובות ושחררו זה את זה. נושאין נשים ראויות
לכהונה. ואינן מטמאין למתים. ואם נטמאו אין סופגין
את הארבעים. ואינן אוכלים בתרומה. ואם אכלו אין
משלמים קרן וחמש. ואינן חולקין על הגרן. ומוכרין את
התרומה והדמים שלהם. ואינן חולקים בקדשי המקדש.
ואין נותנין להם קדשים. ואין מוציאין שלהם מידם.
ופטורים מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקבה. ובכורן יהא
רועה עד שיסתאב. ונותנין עליהם חמרי כהנים וחמרי
ישראלים:

י' מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים. ונשאת
וילדה. ואין ידוע אם בן תשעה לראשון. אם בן שבעה
לאחרון. היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני. חולצין
ולא מיבמין. וכן הוא להם חולץ ולא מיבם. היו לו אחים
מן הראשון ואחים מן השני. שלא מאותה האם. הוא
חולץ ומיבם. והם אחד חולץ ואחד מיבם:

י' הִיָּה אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן. נוֹשֵׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לִכְהֵן. וְאִינוּ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נָטְמָא אִינוּ סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים. וְאִינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה. וְאִם אָכַל אִינוּ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ. וְאִינוּ חוֹלֵק עַל הַגֶּרֶן. וּמוֹכֵר (הַתְּרוּמָה) וְהַדָּמִים שָׁלוּ. וְאִינוּ חוֹלֵק בְּקִדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ. וְאִין נֹתְנִים לוֹ (אֶת) הַקִּדְשִׁים וְאִין מוֹצִיאִין אֶת שָׁלוּ מִיָּדוֹ. וּפְטוֹר מִן הַזֵּרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. וּבִכּוּרוֹ יֵהָא רוּעָה עַד שִׁסְתָּאב. וְנוֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרִי כֹהֲנִים וְחֲמֵרִי יִשְׂרָאֵלִים. הֵיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים. הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם. וְהֵם אוֹנֵנִין עָלָיו. הוּא אִינוּ מְטַמֵּא לָהֶם. וְהֵם אִינֶם מְטַמְּאִין לוֹ. הוּא אִינוּ יוֹרֵשׁ אוֹתָן. אֲבָל הֵם יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ. וּפְטוֹר עַל מִכְתּוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְעוֹלָה בְּמִשְׁמְרוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְאִינוּ חוֹלֵק. וְאִם הֵיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמֵר אֶחָד. נוֹטְלִין חֵלֶק אֶחָד:

פרק יב

מִצְוֹת חֲלִיצָה בְּשִׁלְשָׁה דִּינִין. וְאֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁתָן הִדְיוּטוֹת. חֲלִיצָה בְּמִנְעַל חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. בְּאַנְפְּלִיא חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּסִנְדֵּל שִׁישׁ לוֹ עָקֵב כָּשֶׁר. וְשֹׂאִין לוֹ עָקֵב פְּסוּל. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמִטָּה. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמַעְלָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה:

ב' חֲלִיצָה בְּסִנְדֵּל שֶׁאִינוּ שָׁלוּ. אוּ בְּסִנְדֵּל שֶׁל עֵץ. אוּ בְּשֶׁל שְׂמָאל בִּימִין. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. חֲלִיצָה בְּגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֹּךְ בוֹ. אוּ בְּקִטָּן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רוֹב רִגְלוֹ. חֲלִיצָתָהּ

כְּשֶׁרָהּ. חֲלָצָה בְּלִילָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
פּוֹסֵל בְּשִׁמְאֹל חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁיר:

^ג חֲלָצָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא קָרְאָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. קָרְאָהּ
וְרִקְקָה אֲבָל לֹא חֲלָצָה. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. חֲלָצָה וְקָרְאָהּ
אֲבָל לֹא רִקְקָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי
עֲקִיבָא אוֹמֵר חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כָּכָה
יַעֲשֶׂה. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מַעֲבֵב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא
מִשֶּׁם רְאִיָּה. כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה
בְּאִישׁ:

^ד הַחֲרַשׁ שֶׁנִּחְלַץ וְהַחֲרַשֶּׁת שֶׁחֲלָצָה. וְהַחוֹלֶצֶת לְקָטָן.
חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. קָטָנָה שֶׁחֲלָצָה. תַּחֲלוּץ מִשְׁתַּגְּדִיל. וְאִם
לֹא חֲלָצָה. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה:

^ה חֲלָצָה בְּשָׁנִים אוֹ בְּשִׁלְשָׁה. וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב
אוֹ פְּסוּל. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן
הַסַּנְדֵּלָר מְכַשִּׁירִין. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁחֲלַץ בֵּינוֹ לְבֵינָהּ
בְּבֵית הָאֲסוּרִים. וְבֹא מַעֲשֶׂה לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְהַכְּשִׁיר:

^ו מִצּוֹת חֲלָצָה. בָּא הוּא וַיִּבְמְתוּ לְבֵית דִּין. וְהֵן מְשִׁיאִין
לוֹ עֵצָה הַהוֹגֶנֶת לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְרוּ
אֵלָיו. וְהִיא אוֹמֶרֶת מֵאֵן יִבְמִי לְהִקִּים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל
לֹא אָבָה יִבְמִי. וְהוּא אוֹמֵר לֹא חֲפָצְתִּי לְקַחְתָּהּ. וּבִלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. וְנִגְשָׁה יִבְמְתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזִּקְנִים.
וְחֲלָצָה נִעְלָו מֵעַל רִגְלוֹ. וַיִּרְקָה בְּפָנָיו רוֹק הַנִּרְאָה לְדִינָם.

וְעָנְתָהּ וְאָמְרָה: כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית
אָחִיו. עַד כָּאן הָיוּ מְקַרִּין. וּכְשֶׁהֱקָרָא רַבִּי הוֹרְקָנוֹס תַּחַת
הָאֵלָה בַּכֶּפֶר עֵיטָם. וְגָמַר אֶת כָּל הַפֶּרֶשָׁה הַחֲזָקוֹ לְהִיּוֹת
גּוֹמְרִין כָּל הַפֶּרֶשָׁה. וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ
הַנֶּעֱל. מִצּוּה בְּדִינָן וְלֹא מִצּוּה בְּתִלְמִידִים. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר מִצּוּה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שֵׁם לוֹמֵר. חֲלוּץ הַנֶּעֱל חֲלוּץ
הַנֶּעֱל חֲלוּץ הַנֶּעֱל:

פרק יג

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֵין מִמָּאֲנִין אֶלָּא אַרוֹסוֹת. וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים אַרוֹסוֹת וְנִשְׁוֹאוֹת. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
בְּבַעַל וְלֹא בֵּיבָם. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּבַעַל וּבֵיבָם. בֵּית
שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּפָנָיו. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּפָנָיו וְשִׁלָּא
בְּפָנָיו. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּבֵית דִּין. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
בְּבֵית דִּין וְשִׁלָּא בְּבֵית דִּין. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֵלֵל לְבֵית
שְׁמַאי מִמָּאֲנָתָהּ וְהִיא קִטְנָה. אֶפִּילוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה
פְּעָמִים. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שְׁמַאי אֵין בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַפְּקָר.
אֶלָּא מִמָּאֲנָתָהּ וּמִמִּתְנָתָה עַד שֶׁתִּגְדִּיל וְתִתְּמָאן וְתִנְשָׂא:

^ב אֵיזָה הִיא קִטְנָה שֶׁצָּרִיכָה לְמָאן. כָּל שֶׁהִישִׂיאוּהָ אִמָּה
וְאָחִיהָ לְדַעְתָּהּ. הִישִׂיאוּהָ שְׁלֹא לְדַעְתָּהּ אִינָה צָרִיכָה
לְמָאן. רַבִּי חֲנִינָא בֶן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר כָּל תְּנוּקָת שְׂאִינָה
יְכוּלָה לְשִׁמּוֹר קְדוּשִׁיהָ אִינָה צָרִיכָה לְמָאן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר אֵין מַעֲשֶׂה קִטְנָה כְּלוֹם אֶלָּא כַּמִּפְתָּה. בֵּית יִשְׂרָאֵל

לכהן לא תאכל בתרומה. בת כהן לישראל תאכל
בתרומה:

ג רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש.
כאלו היא אשתו. וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה
אשתו:

ד הממאנת באיש הוא מותר בקרובותיה. והיא מותרת
בקרוביו. ולא פסלה מן הכהונה. נתן לה גט הוא אסור
בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה. נתן
לה גט והחזירה מאנה בו ונשאת לאחר. ונתארמלה או
נתגרשה. מותרת לחזור לו. מאנה בו והחזירה. נתן לה
גט ונשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה. אסורה לחזור
לו. זה הכלל. גט אחר מאן אסורה לחזור לו. מאן אחר
גט מותרת לחזור לו:

ה הממאנת באיש. נשאת לאחר וגרשה. (לאחר ומאנה
בו.) (לאחר וגרשה. זה הכלל. כל שיוצאת הימנו בגט
אסורה לחזור לו. במאן מותרת לחזור לו:

ו המגרש את האשה והחזירה. מותרת ליבם. ורבי
אליעזר אוסר. וכן המגרש את היתומה והחזירה.
מותרת ליבם. ורבי אליעזר אוסר. קטנה שהשיאה אביה
ונתגרשה כיתומה בחיי האב. החזירה דברי הכל אסורה
ליבם:

י שני אחין נשואין לשתי אחיות (יתומות) קטנות ומת בעלה של אחת מהן. תצא משום אחות אשה. וכן שתי חרשות גדולה וקטנה. מת בעלה של קטנה. תצא הקטנה משום אחות אשה. מת בעלה של גדולה. רבי אליעזר אומר מלמדן את הקטנה שתמאן בו. רבן גמליאל אומר אם מאנה מאנה. ואם לאו תמתין עד שתגדיל. ותצא הלזו משום אחות אשה. רבי יהושע אומר אי לו על אשתו. ואי לו על אשת אחיו. מוציא את אשתו בגט. ואשת אחיו בחליצה:

ח מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן. פוטרת צרתה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת החרשת. ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת. גדולה וקטנה. ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה. ואין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה:

ט מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. בא יבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה. או שבא אחיו על השנייה. לא פסל את הראשונה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת. בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הקטנה. בא יבם על החרשת. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת:

י פקקת וחרשת. בא יבם על הפקקת. וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הפקקת. בא יבם על החרשת. לא פסל את הפקקת. בא יבם על החרשת. וחזר ובא על הפקקת. או שבא אחיו על הפקקת. פסל את החרשת:

י"ג גדולה וקטנה. בא יבם על הגדולה. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. לא פסל את הגדולה. בא יבם על הקטנה. וחזר ובא על הגדולה. או שבא אחיו על הגדולה. פסל את הקטנה. רבי אלעזר אומר (בבבלין) מלמדין הקטנה שתמאן בו:

י"ד יבם קטן שבא על יבמתו קטנה. יגדלו זה עם זה. בא על יבמה גדולה תגדלנו. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום מבקשים הימנו שיחלוץ לה. ובזמן שהוא מודה. אפילו לאחר שנים עשר חדש. כופין אותו שיחלוץ לה:

י"ה הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר מיתת בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ לה. ואם נתכוננה לכך אפילו בחיי בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ לה:

פרק יד

חֲרֵשׁ שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וּפְקָח שֶׁנִּשְׂא חֲרֶשֶׁת. (אם רָצָה יוֹצִיא) וְאִם רָצָה יְקַיֵּים כְּשֶׁם שֶׁהוּא כּוֹנֵס בְּרַמְיָה כֵּךְ הוּא מוֹצִיא בְּרַמְיָה. פְּקָח שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וְנִתְחַרְשָׁה. אִם רָצָה יוֹצֵא וְאִם רָצָה יְקַיֵּים נִשְׁטַתֶּת. לֹא יוֹצִיא. נִתְחַרֵּשׁ הוּא אוֹ נִשְׁטַתָּה. אֵינוֹ מוֹצִיאָה עוֹלָמִית. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחַרְשָׁה יוֹצֵאָה. וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחַרֵּשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא. אָמְרוּ לוֹ אֵינוֹ דּוֹמָה הָאִישׁ הַמִּגְרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגַּרֶּשֶׁת. שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצֵאָה לְרִצּוֹנָה וְשֶׁלֹּא לְרִצּוֹנָה. הָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֲלָא לְרִצּוֹנוֹ:

^א הָעֵיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגָדָה עַל הַחֲרֶשֶׁת שֶׁהִשְׂיָאָה אֲבִיהָ. שֶׁהִיא יוֹצֵאָה בְּגֵט. אָמְרוּ לוֹ אַף זֶה כּוֹצֵא בָּהּ:

^ג שְׁנֵי אָחִים חֲרָשִׁים נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אָחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת. אוֹ לְשְׁתֵּי אָחִיּוֹת פְּקָחוֹת אוֹ לְשְׁתֵּי אָחִיּוֹת אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פְּקָחַת. אוֹ שְׁתֵּי אָחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת נִשְׂוֵאוֹת לְשְׁנֵי אָחִים פְּקָחִים. אוֹ לְשְׁנֵי אָחִין חֲרָשִׁים. אוֹ לְשְׁנֵי אָחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאֶחָד פְּקָח. הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם. וְאִם הָיוּ נְכָרִיּוֹת יִכְנָסוּ. וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא יוֹצִיאוּ:

^ד שְׁנֵי אָחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאֶחָד פְּקָח. נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אָחִיּוֹת פְּקָחוֹת. מִתְּ חֲרֵשׁ בְּעַל הַפְּקָחַת מָה יַעֲשֶׂה פְּקָח בְּעַל הַפְּקָחַת. תֵּצֵא מִשּׁוּם אָחוֹת אִשָּׁה. מִתְּ פְּקָח בְּעַל

הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מוֹצִיא אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ה שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי אֲחִיּוֹת־אֶחָת חֲרָשֶׁת־
וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־
מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל הַחֲרָשֶׁת־מוֹצִיא אֶת אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאֵת אִשָּׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה:

^ו שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי אֲחִיּוֹת־
אֶחָת חֲרָשֶׁת וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת חֵרֵשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה
יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה־מֵת
פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מוֹצִיא
אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ז שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי נִכְרִיּוֹת
פְּקָחוֹת־מֵת חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מִיָּבֵם־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה
יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס וְאִינוּ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

^ח שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי נִכְרִיּוֹת־אֶחָת פְּקָחַת
וְאֶחָת חֲרָשֶׁת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח
בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס־וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא יוֹצִיא־מֵת פְּקַח
בֶּעַל הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ
מִיָּבֵם:

ט שְׁנֵי אָחִים אֶחָד חָרַשׁ וְאֶחָד פֶּקַח. נְשׂוּאִים לְשֵׁתִי
נִכְרִיּוֹת. אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פֶּקַחֶת. מֵת חָרַשׁ בֶּעַל
חֲרָשֶׁת. מָה יַעֲשֶׂה פֶקַח בֶּעַל פֶּקַחֶת. כּוֹנֵס. וְאִם רָצָה
לְהוֹצִיא יוֹצִיא. מֵת פֶּקַח בֶּעַל פֶּקַחֶת. מָה יַעֲשֶׂה חָרַשׁ
בֶּעַל חֲרָשֶׁת. כּוֹנֵס וְאִינוּ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

פרק טו

הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבִעְלָהּ לְמַדִּינַת הָיִם. שְׁלוֹם בֵּינוּ
לְבִינָה וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאָמַרְתָּ מֵת בֶּעָלִי
תִּנָּשֵׂא. מֵת בֶּעָלִי תִתְיַבֵּם. שְׁלוֹם בֵּינוּ לְבִינָה. וּמִלְחָמָה
בְּעוֹלָם. קִטְטָה בֵּינוּ לְבִינָה. וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאָמַרְתָּ
מֵת בֶּעָלִי. אֵינָה נֶאֱמָנָת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָה
נֶאֱמָנָת. אֲלֵא אִם כֵּן בָּאתָה בּוֹכָה וּבִגְדִיהָ קְרוּעִין. אָמְרוּ
לֹא אַחַת זֹו וְאַחַת זֹו תִנָּשֵׂא:

ב בית הַלֵּל אוֹמְרִים לֹא שָׁמַעְנוּ אֲלֵא בְּבֹאָה מִן הַקָּצִיר
בְּלִבָּד (וּבָאוּתָה הַמְּדִינָה וְכִמְעָשָׂה שֶׁהָיָה) אָמְרוּ לָהֶם
בֵּית שְׁמַאי אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר וְאַחַת הַבָּאָה מִן
הַזֵּיתִים. (וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַבְּצִיר.) וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינָה
לְמְדִינָה. לֹא דִבְרוּ חֻכְמִים בְּקָצִיר אֲלֵא בַּהוֹזָה. חֲזָרוּ בֵּית
הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ג בית שְׁמַאי אוֹמְרִים תִּנָּשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וּבֵית הַלֵּל
אוֹמְרִים תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית
שְׁמַאי הִתְרַתֶּם עֲרֻה חֲמוּרָה לֹא תִתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקָּל.

אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הַלֵּל מְצִינוּ שְׂאִין הָאֲחִים נִכְנָסִים לְנִחְלָה
עַל פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׁמַאי וְהֵלֵא מִסְפָּר כְּתוּבָתָהּ
נִלְמֹד. שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ. שְׁאֵם תְּנַשְׂאִי לְאַחַר תְּטִילִי מֵה
שְׁכֶתוֹב לִיכִי. וַחֲזָרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ד' הַכֹּל נֶאֱמַנִין לְהַעֲיֵדָה. חוּץ מִחֲמוּתָהּ. וּבֵת חֲמוּתָהּ.
וְצִרְתָּהּ. וְיִבְמָתָהּ. וּבֵת בַּעֲלָהּ. מֵה בֵּין גִּט לְמִיתָה. שֶׁהִכְתֵּב
מוֹכִיחַ. עַד אוֹמֵר מֵת וְנִשְׁאֵת. וְבֹא אַחֵר וְאָמַר לֹא מֵת.
הֲרִי זֶה לֹא תֵצֵא. עַד אוֹמֵר מֵת. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא מֵת.
אֵךְ עַל פִּי שְׁנֵשֵׁאֵת תֵּצֵא. שְׁנַיִם אוֹמְרִים מֵת. וְעַד אוֹמֵר
לֹא מֵת. אֵךְ עַל פִּי שְׁלֹא נִשְׁאֵת תִּנְשֵׂא:

ה' אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת אוֹמֶרֶת לֹא מֵת. זֶה שְׁאוּמֶרֶת
מֵת תִּנְשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וְזֶה שְׁאוּמֶרֶת לֹא מֵת לֹא
תִנְשֵׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת
אוֹמֶרֶת נֶהְרַג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הוֹאִיל וּמִכְחִישוֹת זֶה אֵת
זֶה הֲרִי אֵלּוּ לֹא תִנְשְׂאוּ. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים
הוֹאִיל זֶה וְזֶה מוֹדוֹת שְׂאִינוּ קִיָּם הֲרִי אֵלּוּ תִנְשְׂאוּ. עַד אוֹמֵר
מֵת. וְעַד אוֹמֵר לֹא מֵת. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת מֵת. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת
לֹא מֵת. הֲרִי זֶה לֹא תִנְשֵׂא:

י' הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמַדִּינַת הָיִם. וּבָאָה וְאָמְרָה
מֵת בַּעֲלִי תִנְשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ וְצִרְתָּהּ אֲסוּרָה. הִיתָה
בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן. תֹּאכַל בְּתֵרוּמָה. דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי

עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עבירה. עד
שתהא אסורה לנשא ואסורה מלאכול בתרומה:

אמרה מת בעלי ואחר כך מת חמי. תנשא ותטול
כתובתה. וחמותה אסורה. היתה בת ישראל לכהן תאכל
בתרומה. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו דרך
מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה לנשא ואסורה
מלאכול בתרומה. קדש אחת מחמש נשים ואינו יודע
איזו קדש. כל אחת אומרת אותי קדש. נותן גט לכל אחת
ואחת. ומניח כתובה ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון.
רבי עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה. עד
שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת. גזל אחד מחמשה
ואינו יודע מאיזה גזל. כל אחד אומר אותי גזל מניח גזילה
ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו
דרך מוציאתו מידי עבירה. עד שישלם גזילה לכל אחד
ואחד:

האשה שהלכה היא ובעלה ובנה (עמהם) למדינת
הים. ובאה ואמרה מת בעלי. ואחר כך מת בני. נאמנת.
מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת. וחוששים
לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

נתן לי בן במדינת הים ואמרה מת בני ואחר כך מת
בעלי. נאמנת. מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת
וחוששים לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

י נתן לי יבם במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
(מת) יבמי יבמי ואחר כך בעלי נאמנת הלכה היא
ובעלה ויבמה למדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
מת יבמי יבמי ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה
נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה אחותי שתכנס
לביתה ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם אשתו
ולא מתה אשתי שישא אחותה:

פרק טז

האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים ובאו ואמרו
לה מת בעליך לא תנשא ולא תתיבם עד
שתדע שמא מעברת היא צרתה היתה לה חמות אינה
חוששת יצתה מליאה חוששת רבי יהושע אומר אינה
חוששת:

ב שתי יבמות זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי זו
אסורה מפני בעלה של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו
לזו עדים ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת
שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין בנים את שיש
לה בנים מותרת ואת שאין לה בנים אסורה נתיבמו
ומתו היבמין אסורות להנשא רבי אלעזר אומר הואיל
והתירו ליבמין התירו לכל אדם:

ג אין מעידין אלא על פרוצוף פנים עם החטם אף על
פי שיש סימנין בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שתצא

נִפְשׁוּ וְאַפִּילוּ רְאוּהוּ מְגוּיָד אוֹ צְלוּב וְחִיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ אֵין
מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי אֹמֵר
לֹא כָּל הָאָדָם וְלֹא כָּל הַמְּקוֹמוֹת וְלֹא כָּל הַשָּׁעוֹת שׁוֹיִן:

י' נֶפֶל לַמַּיִם בֵּין שֵׁשׁ לָהֶן סוּף בֵּין שָׁאִין לָהֶם סוּף אֲשֶׁתוֹ
אֲסוּרָה אָמַר רַבִּי מֵאִיר מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁנֵפֶל לְבוֹר הַגָּדוֹל
וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַעֲשֶׂה בְּסוּמָא
שֶׁיָּרַד לְטָבוֹל בַּמַּעְרָה וַיֵּרַד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו וְשָׁהוּ כְּדִי
שֶׁתֵּצֵא נִפְשָׁם וְהִשְׁיִאוּ נְשׁוֹתֵיהֶם וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בַּעֲסִיָּא
בְּאַחַד שְׁשָׁלְשֻׁלוֹהוּ לַיִם וְלֹא עָלָה בְּיָדָם אֶלָּא רָגְלוֹ אָמְרוּ
חֲכָמִים מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַעַלָּה תִּנְשָׂא מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַטָּה
לֹא תִנְשָׂא:

ה' אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי דִּיּוֹ
רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַתְּנוּקוֹת אוֹמְרִים הֲרִי
אָנוּ הוֹלְכִין לְסִפּוֹד וְלִקְבוֹר אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי (דִּיּוֹ) בֵּין
שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבֵין שֶׁאִינוֹ מִתְּכַוֵּין רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי
אֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבִגְוִי אִם הָיָה
מִתְּכַוֵּין אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת:

י' מְעִידִין לְאֹזֶר הַנֵּר וּלְאֹזֶר הַלֶּבֶנָה וּמִשְׁיֵאִין עַל פִּי בֵּת קוֹל
מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁעָמֵד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי
בֶּן פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת הָלַכּוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם
וְהִשְׁיִאוּ אֶת אֲשֶׁתּוֹ וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְּצִלְמוֹן בְּאַחַד שְׁאָמַר

אָנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי (מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי) נִשְׁכַּנִּי נָחַשׁ
וְהֵרִי אֹנִי מֵת וְהָלְכוּ וְלֹא הִפְרִירוּהוּ וְהִשְׁיֵאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ:

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשִׁירְדָתִי לְנִהְרָדְעָא לְעֵבֶר הַשָּׁנָה
מִצְאֵנִי נְחֻמְיָה אִישׁ בֵּית דָּלִי וְאָמַר לִי שְׁמַעְתִּי שְׂאִין
מִשְׁיֵאִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל פִּי עַד אֶחָד
אֶלָּא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאִי וְנוֹמִיתִי לוֹ כֵּן הַדְּבָרִים אָמַר
לִי אֲמֹר לָהֶם מִשְׁמִי אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְדִּינָה הַזֹּאת
מִשְׁבֹּשֶׁת בְּגִיסוֹת מְקַבְּלֵנִי מִרְבֵּן גְּמְלִיאֵל הַזֶּקֶן שְׁמִשְׁיֵאִין
אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד וְכִשְׁבָּאתִי וְהִרְצִיתִי הַדְּבָרִים
לִפְנֵי רֶבֶן גְּמְלִיאֵל שְׁמַח לְדַבְּרִי וְאָמַר מִצְאֵנוּ חֵבֶר לְרַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאִי מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים נִזְכָּר רֶבֶן גְּמְלִיאֵל שֶׁנֶּהְרָגוּ
הַרוֹגִים בְּתֵל אֶרְזָא וְהִשְׁיֵא רֶבֶן גְּמְלִיאֵל (הַזֶּקֶן) נִשְׁוֹתֵיהֶם
עַל פִּי עַד אֶחָד (וְהַחֲזִקוּ לֵהֱיוֹת מִשְׁיֵאִין עַל פִּי עַד אֶחָד)
וְהַחֲזִקוּ לֵהֱיוֹת מִשְׁיֵאִין עַד מִפִּי עַד מִפִּי אִשָּׁה מִפִּי
שְׁפָחָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים אֵין מִשְׁיֵאִין אֶת
הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא עַל פִּי אִשָּׁה
וְלֹא עַל פִּי עֶבֶד וְלֹא עַל פִּי שְׁפָחָה וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים
אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בִבְנֵי לֹוי שֶׁהָלְכוּ לְצוּעֵר עִיר הַתְּמָרִים
וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בְּדֶרֶךְ וְהִבִּיאוּהוּ בַּפֶּנֶדֶק וּבַחֲזִרְתָּם
אָמְרוּ לַפֶּנֶדֶקִית אֵיהָ חֲבִירָנוּ אָמְרָה לָהֶם מֵת וּקְבַרְתִּיו
וְהִשְׁיֵאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ אָמְרוּ לוֹ וְלֹא תֵּהָא כְּהֵנָּה כַּפֶּנֶדֶקִית
אָמַר לָהֶם לִכְשֶׁתֵּהָא פֶּנֶדֶקִית נֶאֱמָנָה הַפֶּנֶדֶקִית הוֹצִיָּאָה
לָהֶם מִקְלוֹ וְתִרְמִילוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בִידּוֹ: סליק

מסכת כתובות

פרק א

בתולה נשאת ליום הרביעי. ואלמנה ליום חמישי.
שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעריות ביום
השני. וביום החמישי. שאם היה לו טענת בתולים היה
משכים לבית דין:

^א בתולה כתובתה מאתים. ואלמנה מנה. בתולה אלמנה
גרושה וחלוצה מן הארוסין. כתובתן מאתים ויש להן
טענת בתולים. הגיורת והשבויה והשפחה. שנפדו
ושנתגירו ושנשתחררו. פחותות מבנות שלש שנים ויום
אחד. כתובתן מאתים. ויש להן טענת בתולים:

^ג הגדול שבא על הקטנה. והקטן שבא על הגדולה. ומכת
עץ. כתובתן מאתים. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים
מכת עץ כתובתה מנה:

^ד בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנשואין. כתובתן
מנה. ואין להן טענת בתולים. הגיורת והשבויה והשפחה.
שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו. יתירות על בנות שלש
שנים ויום אחד. כתובתן מנה ואין להן טענת בתולים:

^ה האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים. אינו יכול לטעון
טענת בתולים מפני שמת אחד עמה. אחת אלמנת ישראל

וְאַחַת אֲלֻמֶּנֶת כֹּהֵן כְּתוּבָתָהּ מָנָהּ בֵּית דִּין שֶׁל כֹּהֲנִים
גֻּבֵּין לְבִתּוּלָהָ אַרְבַּע מֵאוֹת זָוִי וְלֹא מִיחוּ בִידָם חֻכָּמִים:

^י הַנוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא מֵצָא לָהּ בְּתוּלִים הִיא אוֹמֶרֶת
מִשְׁאֲרִסְתָּנִי נֶאֱנַסְתִּי וְנִסְתַּחֲפָה שְׂדֵךְ וְהָלָה אוֹמֵר לֹא כִי
אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֲרִסְתִּיד וְהָיָה מִקְחִי מִקַּח טְעוֹת רַבֵּן
גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי זֶה בְּחֻזְקָתָהּ בְּעוֹלָה עַד שֶׁלֹּא
תִּתְאַרֵס וְהִטְעַתּוּ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^י הִיא אוֹמֶרֶת מִכֶּת עַץ אָנִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא
דְּרוֹסַת אִישׁ אֶת רַבֵּן גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי
זֶה בְּחֻזְקַת דְּרוֹסַת אִישׁ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^ח רְאוּהָ מִדְּבַרְתָּ עִם אֶחָד בְּשׁוּק אָמְרוּ לָהּ מַה טָבוּ
שֶׁל זֶה אִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא רַבֵּן גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין
אֶלָּא הֲרִי זֶה בְּחֻזְקַתָּהּ בְּעוֹלָה לְנִתִּין וּלְמִמְזָר עַד שֶׁתִּבְיָא
רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^ט הִיָּתָה מִעֲבֵרֶת וְאָמְרוּ לָהּ מַה טָבוּ שֶׁל עֶבֶר זֶה
מֵאִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא רַבֵּן גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֲרִי זֶה
בְּחֻזְקַתָּהּ מִנִּתִּין וּמִמְזָר עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

אמר רבי יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאת מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי העיר משיאים לכהונה הרי זו תנשא לכהונה:

פרק ב

האשה שנתארמלה או שנתגרשה והיא אומרת בתולה נשאתני והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים רבי יוחנן בן ברוקא אומר אף חלוק קליות ראה:

ב ומודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו שהוא נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיתה של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן:

ג העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו קטנים היינו פסולי עדות היינו הרי אלו נאמנים ואם יש עדים שהוא כתב ידם או שהיה כתב ידם יוצא ממקום אחר אינן נאמנים:

ד זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי הרי אלו נאמנים זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כתב ידי צריכים לצרף

עמהם אחר דברי רבי. וחכמים אומרים אינם צריכים
לצרף עמהם אחר. אלא נאמן אדם לומר זה כתב ידי:

ה האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני. נאמנת.
שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ואם יש עדים שהיתה
אשת איש. והיא אומרת גרושה אני. אינה נאמנת.
אמרה נשבתי וטהורה אני. נאמנת. שהפה שאסר הוא
הפה שהתיר. ואם יש עדים שנשבית. והיא אומרת
טהורה אני. אינה נאמנת. ואם משנשאת באו העדים
הרי זו לא תצא:

י שתי נשים שנשבו. זאת אומרת נשבתי וטהורה אני.
וזאת אומרת נשבתי וטהורה אני. אינן נאמנות. ובזמן
שהן מעידות זו את זו. הרי אלו נאמנות:

י' וכן שני אנשים. זה אומר כהן אני. וזה אומר כהן אני.
אינן נאמנין. ובזמן שהן מעידין זה את זה. הרי אלו
נאמנין:

ח רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד.
אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין. אבל במקום
שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד. רבן שמעון בן
גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן. מעלין לכהונה
על פי עד אחד:

ט האשה שנחבשה בידי גוים על ידי ממון. מותרת
 לבעלה. על ידי נפשות. אסורה לבעלה. עיר שנחבשה
 ברכוס. כל הכהנות שנמצאו בתוכה. פסולות. ואם יש
 להן עדים. אפילו עבד. אפילו שפחה. הרי אלו נאמנין.
 ואין נאמן אדם על ידי עצמו. אמר רבי זכריה בן הקצב
 המעון הזה לא זוהי ידה מתוך ידי משעה שנכנסו גוים
 לירושלים ועד שיצאו. אמרו לו אין אדם מעיד על ידי
 עצמו:

ו' ואלו נאמנין להעיד בגדלן. מה שראו בקטנן. נאמן אדם
 לומר זה כתב ידו של אבא. וזה כתב ידו של רבי. וזה
 כתב ידו של אחי. זכור אני בפלונית שיצתה בהינומא
 וראשה פרוע. ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר.
 לטבול לאכול בתרומה. ושהיה חולק עמנו על הגרן.
 ושהמקום הזה בית הפרס. ועד כאן היינו באין בשבת.
 אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה.
 מעמד ומושב ומספד. היה לפלוני במקום הזה:

יום יא

פרק ג

אֵלּוּ נִעְרוֹת שֵׁישׁ לָהֶן קִנְסֵי הַבָּא עַל הַמִּמְזָרָת. וְעַל
הַנְּתִינָה. וְעַל הַכּוֹתִית. הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת. וְעַל
הַשְּׁבוּיָה. וְעַל הַשִּׁפְחָה. שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ.
פְּחוּתוֹת מִבָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. הַבָּא עַל אַחֲזוֹתוֹ
וְעַל אַחֲזוֹת אָבִיו. וְעַל אַחֲזוֹת אִמּוֹ. וְעַל אַחֲזוֹת אִשְׁתּוֹ. וְעַל
אִשְׁתּוֹ אַחֲיוֹ. וְעַל אִשְׁתּוֹ אַחֵי אָבִיו. וְעַל הַנָּדָה. יֵשׁ לָהֶן קִנְסֵי.
אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּהֲכָרַת אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית דִּין:

^ב וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן קִנְסֵי. הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת. וְעַל הַשְּׁבוּיָה.
וְעַל הַשִּׁפְחָה. שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ. יִתְרִירוֹת
עַל בָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁבוּיָה
שֶׁנִּפְדִּית הִרִי הִיא בְּקִדּוּשָׁתָהּ. אֵף עַל פִּי שֶׁגְּדוּלָּה. הַבָּא
עַל בִּתּוֹ. וְעַל בֵּית בִּתּוֹ. וְעַל בֵּית בָּנוֹ. וְעַל בֵּית אִשְׁתּוֹ. וְעַל בֵּית
בָּנָה. וְעַל בֵּית בָּתָּה. אֵין לָהֶן קִנְסֵי. מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחַיֵּיב בְּנִפְשׁוֹ.
שֶׁמִּיתָתוֹ בִּידֵי בֵּית דִּין. וְכָל הַמִּתְחַיֵּיב בְּנִפְשׁוֹ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם
מָמוֹן. שֶׁנֶּאֱמַר אִם לֹא יִהְיֶה אֶסּוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֹשׁ:

^א נִעְרָה שֶׁנִּתְאַרְסָה. וְנִתְגַּרְשָׁה. רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי אוֹמֵר אֵין
לָהּ קִנְסֵי. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר יֵשׁ לָהּ קִנְסֵי וְקִנְסָה לְעַצְמָהּ:

^ד הַמִּפְתָּה נֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. הָאוֹנֵס אַרְבַּעַה. הַמִּפְתָּה
נֹתֵן בִּשְׁתּוֹ וּפְגָם וְקִנְסֵי. מוֹסִיף עָלָיו הָאוֹנֵס. שְׁנוֹתֵן אֶת

הַצֵּעַר. מֵהַ בֵּין הָאוֹנֵס לַמִּפְתָּה. הָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר.
הַמִּפְתָּה אֵינוֹ נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר. הָאוֹנֵס נוֹתֵן מִיד. וְהַמִּפְתָּה
לְכַשְׁיוּצִיא. הָאוֹנֵס שׁוֹתֵה בַּעֲצִיצוֹ. וְהַמִּפְתָּה אִם רָצָה
לְהוּצִיא מוּצִיא:

ה' בִּיצֵד שׁוֹתֵה בַּעֲצִיצוֹ. אֶפִּילוּ הִיא חֲגֵרֶת. אֶפִּילוּ הִיא
סוּמָא. וְאֶפִּילוּ הִיא מִכֶּת שְׁחִין. נִמְצָא בָּהּ דְּבַר עֲרוּה. אוֹ
שְׂאִינָה רְאוּיָה לְבֹא בִּישְׂרָאֵל. אֵינוֹ רֹשָׁאִי לְקִימָה. שְׁנֹאמֵר
וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה אִשָּׁה הֵרְאוּיָה לוֹ:

י' יְתוּמָה שְׁנֵתֶּאֱרָסָה וְנִתְּגַרְשָׁה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הַמִּפְתָּה
פְּטוּר. וְהָאוֹנֵס חַיִּיב:

י' אֵיזָהוּ בִשְׁת. הַכֹּל לְפִי הַמְּבִישׁ וְהַמְּתַבֵּישׁ. פָּגֶם רוֹאִין
אוֹתָהּ כְּאִלוּ הִיא שְׂפָחָה נִמְכַּרְתָּ. כִּמָּה הָיְתָה יָפָה. וְכִמָּה
הִיא יָפָה. קִנְס שְׁוֵה בְּכָל אָדָם. וְכָל שֵׁישׁ לוֹ קִצְבָּה מִן
הַתּוֹרָה שְׁוֵה בְּכָל אָדָם:

ח' כָּל מְקוֹם שֵׁישׁ מְכָר אֵין קִנְס. וְכָל מְקוֹם שֵׁישׁ קִנְס אֵין
מְכָר. קִטְנָה יֵשׁ לָהּ מְכָר וְאֵין לָהּ קִנְס. נַעֲרָה יֵשׁ לָהּ קִנְס
וְאֵין לָהּ מְכָר. הַבּוֹגֶרֶת אֵין לָהּ לֹא מְכָר וְלֹא קִנְס:

ט' הָאוֹמֵר פְּתִיתִי אֶת בֵּתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי. מְשַׁלֵּם בִּשְׁת וּפָגֶם
עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קִנְס. הָאוֹמֵר גִּנְבֹּתִי (וְטַבַּחְתִּי
וּמְכַרְתִּי). מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם
תְּשֻׁלוּמֵי כָּפֶל. וְתְשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה. הַמִּית שׁוּרֵי אֶת

פְּלוּגִי. או שזורו של פְּלוּגִי. הרי זה מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ.
המית שזרי עבדו של פְּלוּגִי. אינו מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ. זה
הַכֶּלֶל. כָּל הַמְשֻׁלָּם יֵתֵר על מה שְׁהִזִּיק אינו מְשֻׁלָּם על פי
עֲצָמוֹ:

פרק ד

נֶעְרָה שֶׁנִּתְפַּתְתָּהּ. בְּשִׁתָּהּ וּפְגָמָה וּקְנָסָה שֶׁל אָבִיהָ.
וְהִצְעֵר בַּתְּפוּסָה. עֲמֻדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא מֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה
לְעֵמּוּד בְּדִין עַד שְׁמֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. עֲמֻדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא בִּגְרָה. הֲרִי הֵן
שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה לְעֵמּוּד
בְּדִין עַד שִׁבְגָּרָה. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם
לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה.
מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמַצִּיאָתָה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָבְתָה. מֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים:

^ב הַמֵּאֲרִס אֶת בֵּתוֹ וְגִרְשָׁהּ. אֲרִסָּה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלוּ. הַשִּׁיאָה וְגִרְשָׁהּ. הַשִּׁיאָה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הִרְאֵשׁוּנָה שֶׁל אָב. אָמְרוּ לוֹ
(מִשֵּׁה־שִּׁיאָה) אֵין לְאִבִּיהָ רְשׁוּת בָּהּ:

^ג הַגִּיזְרֵת שֶׁנִּתְגִּירָה בֵּתָה עִמָּה וְזִנְתָהּ. הֲרִי זוֹ בְּחֻנְקָא. אֵין
לָהּ לֹא פֶתַח בֵּית הָאָב. וְלֹא מֵאָה סֵלַע. הֵיתָה הוֹרְתָה

שלא בקדושה ולידתה בקדושה. הרי זו בסקילה. אין לה לא פתח בית האב ולא מאה סלע. היתה הורתה ולידתה בקדושה. הרי היא כבת ישראל לכל דבר. יש לה אב ואין לה פתח בית האב. יש לה פתח בית האב ואין לה אב. הרי זו בסקילה. לא נאמר פתח בית אביה אלא למצוה:

ד האב זכאי בבתו בקדושיה. בכסף בשטר ובביאה. וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. ומקבל את גטה. ואינו אוכל פרות בחייה. נשאת. יתר עליו הבעל שאוכל פירות בחייה וחיוב במזונותיה. בפרקונה ובקבורתה. רבי יהודה אומר אפילו עני שבישראל. לא יפחות משני חלילים ומקוננות:

ה לעולם היא ברשות האב עד שתפנס לרשות הבעל לנשואין. מסר האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל. הלך האב עם שלוחי הבעל. או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל. הרי היא ברשות האב. מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל:

י האב אינו חייב במזונות בתו. זה מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים בפרס בבינה. הבנים יירשו והבנות יזונו. מה הבנים אינם יורשים. אלא לאחר מיתת אביהן. אף הבנות אינן נזונות אלא לאחר מיתת אביהן:

י' לא כתב לה כתובה. בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה. מפני שהוא תנאי בית דין. כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים. ולא כתב לה כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך. חייב שהוא תנאי בית דין:

ח' לא כתב לה. אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאנתו. ובפנהנת אהדרינך למדינתך חייב שהוא תנאי בית דין:

ט' נשבית חייב לפדותה. ואם אמר הרי גטה וכתובתה תפדה את עצמה. אינו רשאי לקתה חייב לרפאתה. אמר הרי גטה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי:

י' לא כתב לה בגין דכרין דיהוין ליכי מנאי. אינון ירתון כסף כתובתיך. יתר על חולקהון דעם אחוהון. חייב שהוא תנאי בית דין:

יא' בגן נוקבן דיהוין ליכי מנאי. יהוין יתבן בביתי. ומתזנן מנכסי עד דתנסבן לגברין. חייב שהוא תנאי בית דין:

יב' את תהא יתבא בביתי ומתזנא מנכסי. כל ימי מיגד אלמנותיך בביתי. חייב שהוא תנאי בית דין. כך היו אנשי ירושלים כותבין. ואנשי גליל היו כותבין באנשי ירושלים. אנשי יהודה היו כותבין עד שיירצו היורשין לתן ליד כתובתיך. לפיכך אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה. ופוסרין אותה:

פרק ה

אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה.
 אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף. נתארמלה
 או נתגרשה. בין מן הארוסין בין מן הנשואין. גובה את
 הכל. רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנשואין גובה את
 הכל. מן הארוסין בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה.
 שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה. רבי יהודה אומר
 אם רצה כותב לבתולה שטר של מאתים. והיא כותבת
 התקבלתי ממך מנה. ואלמנה מנה. והיא כותבת
 התקבלתי ממך חמשים וזו. רבי מאיר אומר כל הפוחת
 לבתולה ממאתים. ואלמנה ממנה. הרי זו בעילת זנות:

ב נותנין לבתולה שנים עשר חדש משתבעה הבעל
 לפרנס את עצמה. וכשם שנותנין לאשה. כך נותנין לאיש
 לפרנס את עצמו. ואלמנה שלשים יום. הגיע זמן ולא
 נשאו אוכלות משלו. ואוכלות בתרומה. רבי טרפון אומר
 נותנין לה הכל תרומה. רבי עקיבא אומר מחצה חולין
 ומחצה תרומה:

ג היבם אינו מאכיל בתרומה. עשתה ששה חדשים בפני
 הבעל. וששה חדשים בפני היבם. ואפילו כלן בפני הבעל.
 חסר יום אחד בפני היבם. או כלן בפני היבם. חסר
 יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת בתרומה. זו משנה

ראשונה: בית דין של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת
בתרומה עד שתכנס לחפה:

ד המקדיש מעשה ידי אשתו. הרי זו עושה ואוכלת.
המותר רבי מאיר אומר הקדש. רבי יוחנן הסנדלר אומר
חולין:

ה אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה. טוחנת ואופה
ומכבסת ומבשלת ומניקה את בנה. ומצעת לו המטה.
ועושה בצמר הכניסה לו שפחה אחת. לא טוחנת. ולא
אופה. ולא מכבסת. שתיים אינה מבשלת. ואינה מניקה
את בנה. שלש אינה מצעת (לו) המטה. ואינה עושה
בצמר. ארבע יושבת בקתדרא. רבי אליעזר אומר אפילו
הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר. שהבטלה
מביאה לידי זמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף
המדיר את אשתו מלעשות מלאכה. יוציא ויתן כתובה.
שהבטלה מביאה לידי שיעמום:

י המדיר את אשתו מתשמיש המטה. בית שמאי
אומרים שתי שבתות. בית הלל אומרים שבת אחת.
התלמידים יוצאים לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים
יום. הפועלים שבת אחת. העונה האמורה בתורה.
הטילין בכל יום. הפועלים שתיים בשבת. החמרים אחת
בשבת. הגמלים אחד לשלשים יום. הספגים אחת
לששה חודשים דברי רבי אליעזר:

י המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה שבעה דינרין בשבת. רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקים. עד מתי הוא פוחת. עד כנגד כתובתה. רבי יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך שפא תפול לה ירושה ממקום אחר. ויחזור ויגבה הימנה. וכן המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובתה שלשה דינרים בשבת. רבי יהודה אומר שלשה טרפעיקין:

ח המשרה את אשתו על ידי שליח לא יפחות לה משני קבין חטין. או מארבע קבין שעורים. אמר רבי יוסי לא פסק לה שעורים אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום. ונותן לה חצי קב קטנית. וחצי לוג שמן. וקב גרוגרות או מנה דבילה. ואם אין לו. פוסק לעמתן פירות ממקום אחר. ונותן לה מטה ומפץ ומחצלת. ונותן לה כפה לראשה. וחגור למתניה. ומנעלים ממועד למועד. וכלים של חמשים זוז משנה לשנה. ואינו נותן לה לא חדשים בימות החמה. ולא שחקים בימות הגשמים. אלא נותן לה כלים של חמשים זוז בימות הגשמים. והיא מתכסה בבלאותיהן בימות החמה. והשחקים שלה:

ט נותן לה מעה כסף לצרכיה. ואוכלת עמו מלילי שבת ללילי שבת. ואם אין נותן לה מעה כסף לצרכיה. מעשה ידיה שלה. ומה היא עושה לו. משקל חמש סלעים שתי ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. או משקל עשר סלעים ערב ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. ואם

הִיְתָה מְנִיקָה פּוֹחֲתִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמוֹסִיפִין לָהּ עַל
מְזוֹנוֹתֶיהָ בָּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים בְּעָנִי שְׂבִישָׁרְאֵל אֲבָל
בְּמַכְבֵּד הַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ:

פרק ו

מְצִיאַת הָאִשָּׁה וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ לְבַעֲלָהּ וִירוּשָׁתָהּ הוּא
אוֹכֵל פִּירוֹת בְּחַיֶּיהָ בְּשָׂתָהּ וּפְגָמָהּ שְׁלָהּ רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אוֹמֵר בְּזִמְן שְׂבִיסְתָּר לָהּ שְׁנֵי חֻלְקִים וְלוֹ
חֻלֵּק אֶחָד וּבְזִמְן שְׂבִגְלוּי לֹא שְׁנֵי חֻלְקִים וְלָהּ אֶחָד שְׁלֹו
יִנְתֵּן מִיָּד וְשְׁלָה יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת:

^א הַפּוֹסֵק מַעוֹת לַחֲתָנּוֹ וּמֵת חֲתָנּוֹ אֲמָרוּ חֲכָמִים יָכוֹל הוּא
שֵׁיאֲמַר לְאַחִידָה הָיִיתִי רוֹצֵה לָתֵן וְלֹךְ אִי אֶפְשִׁי לָתֵן:

^ג פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ אֶלֶף דִּינָר הוּא פּוֹסֵק כְּגִגְדֵּן חֲמִשָּׁה
עָשָׂר מָנָה וּכְגִגְדֵּן הַשּׁוֹם הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ שׁוֹם
בְּמָנָה וְשׁוֹה מָנָה אֵין לוֹ אֶלָּא מָנָה שׁוֹם בְּמָנָה הִיא נוֹתֶנֶת
שְׁלֹשִׁים וְאַחַד סָלַע וְדִינָר וּבְאַרְבַּע מֵאוֹת הִיא נוֹתֶנֶת
חֲמִשׁ מֵאוֹת מֵה שְׁחָתָן פּוֹסֵק הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ:

^ד פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ כֶּסֶּפִּים סָלַע (כֶּסֶף) נַעֲשֶׂה שְׁשֶׁה
דִּינָרִים הַחֲתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִּינָרִין לְקַפָּה לְכֹל מָנָה
וּמָנָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמִּדְיָנָה:

^ה הַמֵּשִׂיא אֶת בִּתּוֹ סֶתֶם לֹא יַפְחוֹת לָהּ מִחֲמֻשִּׁים זֹוִי
פֶּסֶק לְהַכְנִיסָה עָרוּמָה לֹא יֹאמַר הַבַּעַל כְּשֶׁתְּבֹא לְבֵיתִי

אֶכְסָנָה בְּכִסּוּתִי אֵלֶּא מְכַסָּה וְעוֹדָה בְּבֵית אָבִיהָ וְכֵן
הַמְשִׁיאִין אֶת הַיְתוּמָה לֹא יִפְתְּחוּ לָהּ מַחְמָשִׁים זָוִי אִם
יֵשׁ בָּכִים מִפְּרִנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְבוֹדָה:

י יְתוּמָה שֶׁהִשְׁיֵאוּהָ אִמָּה אוֹ אַחִיהָ מִדַּעְתָּהּ וְכָתְבוּ לָהּ
בְּמֵאָה אוֹ בַּחֲמִשִּׁים זָוִי יָכוֹלָה הִיא מִשְׁתַּגְּדִיל לְהוֹצִיא
מִיָּדָן מֶה שֶׁרָאוי לְהִנָּתֵן לָהּ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הִשְׁיֵא
אֶת הַבַּת הָרֵאשׁוֹנָה יִנָּתֵן לַשְּׁנִיָּה כְּדָרְדֹּר שְׁנָתָן לְרֵאשׁוֹנָה
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים פְּעָמִים שְׁאֵדָם עָנִי וְהַעֲשִׂיר אוֹ עָשִׂיר
וְהָעָנִי אֵלֶּא שְׁמִין אֶת הַנִּכְסִים וְנוֹתֵנִין לָהּ:

י הַמְשָׁלִישׁ מְעוֹת לְבֵתוֹ וְהִיא אוֹמֶרֶת נֶאֱמַן בְּעָלִי עָלִי
יַעֲשֶׂה הַשָּׁלִישׁ מֶה שֶׁשָּׁלַשׁ בִּידּוֹ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי
יוֹסִי אוֹמֵר וְכִי אֵינָה אֵלֶּא שְׂדָה הִיא רוֹצָה לְמוֹכְרָהּ הָרִי
הִיא מְכוּרָה מִעֲבָשׂיו בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגִדּוּלָהּ אֲבָל
בְּקֻטְנָה אֵין מַעֲשֶׂה קֻטְנָה כָּלוּם:

פרק ז

הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלִּהְנוֹת לוֹ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד
פֶּרֶנֶס יֵתֶר מִכֵּן יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים וּשְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן
כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים וּשְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

בַּהֲמִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹשָׁה תַּטְעוֹם אֶחָד מִכָּל הַפִּירוֹת
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל יוֹם אֶחָד
יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים
שְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

גַּהֲמִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹשָׁה תַּתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִין
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּעֻזּוֹת שְׁלֹשָׁה נָתַן
קָצָבָה וּבַעֲשִׂירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם:

דַּהֲמִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹשָׁה תִּלְךְ לְבֵית אָבִיהָ בְּזִמָּן שֶׁהוּא
עֹמֶה בָּעִיר חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה
וּבְזִמָּן שֶׁהוּא בָּעִיר אַחֲרֵת רִגְלֵ אֶחָד יָקִים שְׁלֹשָׁה יוֹצִיא
וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

הַהֲמִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹשָׁה תִּלְךְ לְבֵית הָאָבֶל אוֹ לְבֵית
הַמִּשְׁתָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה מִפְּנֵי שְׁנוּעֵל בְּפָנֶיהָ וְאִם הָיָה
טוֹעֵן מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר רָשָׁאִי אָמַר לָהּ עַל מִנַּת שְׂתֵּאמְרִי
לְפָלוּנִי מָה שְׂאֻמְרָתָ לִּי אוֹ מָה שְׂאֻמְרָתִי לָךְ אוֹ שְׂתֵּהָא
מִמֶּלֶאָה וּמִמְעָרָה לְאַשְׁפָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

י ואילו יוצאות שלא בכתובה. העוברת על דת משה ויהודית. ואיזה היא דת משה. מאכילתו שאינו מעשר. ומשמשו נדה ולא קוצה לה חלה. ונודרת ואינה מקימת. ואיזו היא דת יהודית. יוצאה וראשה פרוע. וטוזה בשוק. ומדברת עם כל אדם. אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו. רבי טרפון אומר אף הקולגית. ואיזו היא קולגית כל שהיא מדברת בתוך ביתה. ושכניה שומעין קולה:

י המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים. ונמצאו עליה נדרים. אינה מקדשת. כנסה סתם. ונמצאו עליה נדרים. תצא שלא בכתובה. על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין. אינה מקדשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין. תצא שלא בכתובה. כל המומין הפוסלים בפניהם. פוסלין בנשים:

ח היו בה מומין ועודה בבית אביה. האב צריך להביא ראיה שמשנתארסה נולדו בה מומין הללו. ונסתחפה שדהו. נכנסה לרשות הבעל. הבעל צריך להביא ראיה שעד שלא נתארסה. היו בה מומין אלו. והיה מקחו מקח טעות. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים במה דברים אמורים במומין שבסתר. אבל במומין שבגלוי. אינו יכול לטעון. ואם יש מרחץ באותה העיר. אף מומין שבסתר אינו יכול לטעון מפני שהוא בודק בקרובותיו:

ט האיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים במומין הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו להוציא:

וואלו שכופין אותו להוציא מכה שחין ובעל פוליוס והמקמץ והמצרף נחשת והברסי בין שהיו בם עד שלא נשארו ובין משנשארו נולדו ועל כלן אמר רבי מאיר אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני יכולה לקבל וחכמים אומרים מקבלת היא על כרחיה חוץ ממכה שחין מפני שממיקתו מעשה בצידון בברסי אחד שמת והיה לו אח ברסי אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיך הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל:

פרק ח

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה משנתארסה בית שמאי אומרים תמכור ובית הלל אומרים לא תמכור אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי יהודה אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושין אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה שהבעל מוציא מיד הלקוחות עד שלא

נשאת ונשאת רבן גמליאל אומר אם מכרה ונתנה קיים.
אמר רבי חנינא בן עקיבא אמרו לפני רבן גמליאל הואיל
וזכה באשה לא יזכה בנכסים. אמר להם על החדשים
אנו בושין. אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים:

^ב רבי שמעון חולק בין נכסים לנכסים. נכסים הידועים
לבעל לא תמכור. ואם מכרה ונתנה בטל. שאינו ידועים
לבעל לא תמכור. ואם מכרה ונתנה קיים:

^ג נפלו לה כספים. ילקח בהן קרקע. והוא אוכל פירות.
פירות התלושין מן הקרקע. ילקח בהן קרקע. והוא אוכל
פירות. והמחברין בקרקע. אמר רבי מאיר שמיין אותן
כמה הן יפין בפירות. וכמה הן יפין בלא פירות. והמוזתר
ילקח בהן קרקע. והוא אוכל פירות. וחכמים אומרים
המחברין לקרקע שלו. והתלושין מן הקרקע שלה. וילקח
בהן קרקע. והוא אוכל פירות:

^ד רבי שמעון אומר מקום שיפה כחו בכניסתה הורע
כחו ביצאתה. מקום שהורע כחו בכניסתה. יפה כחו
ביצאתה. (כיצד) פירות המחברין לקרקע. בכניסתה
שלו. וביצאתה שלה. והתלושין מן הקרקע. בכניסתה
שלה. וביצאתה שלו:

^ה נפלו לה עבדים ושפחות זקנים. ימכרו וילקח בהן
קרקע. והוא אוכל פירות. רבן שמעון בן גמליאל אומר
לא תמכור. מפני שהן שבח בית אביה. נפלו לה זיתים

וּגְפָנִים זָקָנִים יִמְכְּרוּ לְעֵצִים וְיִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא תִמְכּוֹר מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁבַח בֵּית אֲבִיהֶּהּ הַמוֹצִיא הוֹצִאָה עַל נָכְסֵי אִשְׁתּוֹ הוֹצִיא הֶרְבֵּה וְאָכַל קִמְעָא קִמְעָא וְאָכַל הֶרְבֵּה מֵה שֶׁהוֹצִיא הוֹצִיא וּמֵה שֶׁאָכַל אָכַל הוֹצִיא וְלֹא אָכַל יִשְׁבַּע כִּמְה הוֹצִיא וְיִטּוֹל:

י שׁוֹמֶרֶת יָבֵם שֶׁנִּפְּלוּ לָהּ נָכְסִים מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל שֶׁמוֹכְרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקִיִּים מֵתָה מֵה יַעֲשׂוּ בְּכַתּוּבָתָהּ וּבְנָכְסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצֵאִין עֲמָה בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים יִחְלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נָכְסִים בְּחֻזְקָתָן וּכְתוּבָה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל נָכְסִים הַנִּכְנָסִים וְהַיּוֹצֵאִים עֲמָה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב:

י הַנִּיחַ אָחִיו מְעוֹת יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת פִּירוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקָּרְקַע יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת הַמִּחְבְּרִין בַּקָּרְקַע אָמַר רַבִּי מֵאִיר שְׁמִין אוֹתָן כִּמְה הֵן יָפִין בַּפִּירוֹת וְכִמְה הֵן יָפִין בְּלֹא פִירוֹת וְהַמּוֹתֵר יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים פִּירוֹת הַמִּחְבְּרִין בַּקָּרְקַע שְׁלוֹ וְהַתְּלוּשִׁין מִן הַקָּרְקַע כָּל הַקּוֹדֵם זָכָה בָּהֶן קֹדֵם הוּא זָכָה קֹדֵם הוּא יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת כְּנֶסֶה הָרִי הוּא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דְּבָר וּבִלְבָד שֶׁתִּהְיֶה כְּתוּבָתָהּ עַל נָכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן:

ח לא יאמר לה הרי כתובתיך מנחת על השלחן. אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה. (וכן לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתיך מנחת על השלחן. אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה.) גרשה אין לה אלא כתובתה. החזירה הרי היא ככל הנשים. ואין לה אלא כתובתה בלבד:

פרק ט

הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך. הרי זה אוכל פירות בחייה. ואם מתה יורשה. אם בן למה כתב לה דין ודברים. אין לי בנכסיך. שאם מכרה ונתנה קיים. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך. ובפירותיהן. הרי זה אינו אוכל פירות בחייה. ואם מתה יורשה. רבי יהודה אומר לעולם אוכל פירי פירות עד שיכתוב לה דין ודברים. אין לי בנכסיך. ובפירותיהן. ובפירי פירותיהן עד עולם. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך. ובפירותיהן (ובפירי פירותיהן) בחיך ובמותך. אינו אוכל פירות בחייה. ואם מתה אינו יורשה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אם מתה ירשנה מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה. וכל המתנה על מה שכתוב בתורה. תנאו בטל:

ב מי שמת והניח אשה ובעל חוב ויורשין. והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים. רבי טרפון אומר ינתנו לכושל שבהן. רבי עקיבא אומר אין מרחמין בדין. אלא

יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין שְׂכָלָן צָרִיכִין שְׁבוּעָה וְאִין הַיּוֹרְשִׁין צָרִיכִים
שְׁבוּעָה:

ג' הֵנִיחַ פִּירוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַקֶּרֶקַע כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה
בָּהֶן זָכָתָה אִשָּׁה יוֹתֵר עַל כְּתוּבָתָהּ וּבַעַל חוֹב יוֹתֵר
עַל חוּבוֹ הַמּוֹתֵר רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שְׁבָהֶן
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֵין מֵרַחֲמִין בְּדִין אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין
שְׂכָלָם צָרִיכִים שְׁבוּעָה וְאִין הַיּוֹרְשִׁים צָרִיכִין שְׁבוּעָה:

ד' הַמוֹשִׁיב אֶת אִשְׁתּוֹ חֲנוּנִית אוֹ שְׁמָנָה אֶפּוֹטְרוֹפָא הֵרִי
זֶה מִשְׁבִּיעָה כָּל זְמַן שִׁירְצָהּ רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר אֶפִּילוּ עַל
פְּלָכָה וְעַל עֶסְתָּה:

ה' כָּתַב לָהּ גֵּדֵר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלֶיךָ אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה
אֲבָל מִשְׁבִּיעַ הוּא אֶת יוֹרְשִׁיהָ וְאֶת הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתָהּ גֵּדֵר
וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלֶיךָ וְעַל יוֹרְשֶׁיךָ וְעַל הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ
אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה לֹא הִיא וְלֹא יוֹרְשִׁיהָ וְלֹא הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתָהּ אֲבָל יוֹרְשֵׁיוּ מִשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ וְאֶת יוֹרְשִׁיהָ וְאֶת
הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתָהּ גֵּדֵר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי וְלֹא לַיּוֹרְשִׁין וְלֹא
לְבָאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ עָלֶיךָ וְעַל יוֹרְשֶׁיךָ וְעַל הַבָּאִים בְּרִשּׁוֹתֶיךָ
אֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָה לֹא הוּא וְלֹא יוֹרְשֵׁיוּ וְלֹא הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתוֹ לֹא אוֹתָהּ וְלֹא אֶת יוֹרְשִׁיהָ וְלֹא אֶת הַבָּאִים
בְּרִשּׁוֹתָהּ:

ו' הֵלָכָה מִקְבֵּר בַּעֲלָהּ לְבֵית אָבִיהָ אוֹ שְׁחִזְרָה לְבֵית חֲמִיהָ
וְלֹא נַעֲשִׂית אֶפּוֹטְרוֹפָא אֵין הַיּוֹרְשִׁין מִשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ:

וְאִם נִעְשִׂית אֶפּוֹטְרוֹפָא • (הַיּוֹרְשִׁים) מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ עַל
הָעֵתִיד לָבֹא וְאֵין מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ עַל מֶה שֶׁעָבַר:

י' הַפּוֹגֶמֶת בְּתוֹבָתָהּ לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה • עַד אֶחָד
מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה • מִנְכָּסִי
יְתוּמִים וּמִנְכָּסִים מְשַׁעֲבָדִין וְשֹׁלָא בְּפָנָיו לֹא תִפְרַע אֶלָּא
בְּשִׁבוּעָה:

י"א הַפּוֹגֶמֶת בְּכְתוּבָתָהּ • כִּי־צַד • הֵיְתָה כְּתוּבָתָהּ אֶלֶף
זוֹז • וְאָמַר לָהּ הַתְּקַבְּלִתְ כְּתוּבָתֶיךָ • וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא
הַתְּקַבְּלִתִּי אֶלָּא מִנָּה • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה • עַד
אֶחָד מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה • כִּי־צַד • הֵיְתָה כְּתוּבָתָהּ אֶלֶף
זוֹז • וְאָמַר לָהּ הַתְּקַבְּלִתְ כְּתוּבָתֶיךָ • וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא
הַתְּקַבְּלִתִּי • וְעַד אֶחָד מֵעֵידָה שֶׁהִיא פְּרוּעָה • לֹא תִפְרַע
אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה • מִנְכָּסִים מְשַׁעֲבָדִים • כִּי־צַד • מִכָּר נִכְסֵיו
לְאַחֲרִים • וְהִיא נִפְרַעֶת מִן הַלְקוּחוֹת • לֹא תִפְרַע אֶלָּא
בְּשִׁבוּעָה • מִנְכָּסִי יְתוּמִים כִּי־צַד • מֵת וְהִנִּיחַ נִכְסֵיו לְיְתוּמִים •
וְהִיא נִפְרַעֶת מִן הַיְתוּמִים • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה •
וְשֹׁלָא בְּפָנָיו • כִּי־צַד • הַלֵּךְ לוֹ לְמַדִּינַת הָיִם • וְהִיא נִפְרַעֶת
שֹׁלָא בְּפָנָיו • לֹא תִפְרַע אֶלָּא בְּשִׁבוּעָה • רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
כָּל זֶמֶן שֶׁהִיא תוֹבַעֶת כְּתוּבָתָהּ • הַיּוֹרְשִׁים מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ •
וְאִם אֵינָה תוֹבַעֶת כְּתוּבָתָהּ • אֵין הַיּוֹרְשִׁין מְשַׁבְּעִין אוֹתָהּ:

ט' הוֹצִיָּאָה גֵּט וְאֵין עִמּוֹ כְּתוּבָה • גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ • כְּתוּבָה
וְאֵין עִמָּה גֵּט • הִיא אוֹמֶרֶת נֶאֱבַד גֵּטִי • וְהוּא אוֹמֵר נֶאֱבַד

שׁוֹבְרִי. וְכֵן בַּעַל חֹב שֶׁהוֹצִיא שְׁטַר חֹב. וְאִין עֲמוּ
פְּרוֹזְבוֹל. הָרִי אֵלּוּ לֹא יִפְרְעוּ. רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מִן הַסִּכָּנָה וְאֵילָךְ. אִשָּׁה גֹבֶה כְּתוּבָתָהּ שְׁלֹא בָּגַט. וּבַעַל
חֹב גֹּבֶה שְׁלֹא בִפְרוֹזְבוֹל. שְׁנֵי גִטִּין וּשְׁתֵּי כְּתוּבוֹת. גֹּבֶה
שְׁתֵּי כְּתוּבוֹת. שְׁתֵּי כְּתוּבוֹת וְגִט אֶחָד. אוֹ כְּתוּבָה וּשְׁנֵי
גִטִּין. אוֹ כְּתוּבָה וְגִט וּמִיתָה. אֵינָה גֹבֶה אֲלֵא כְּתוּבָה
אֶחָת. שֶׁהִמְגִּירָשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִחְזִירָהּ. עַל מְנַת כְּתוּבָה
הָרֵאשׁוֹנָה מִחְזִירָהּ. קָטָן שֶׁהִשְׁאִיאוֹ אָבִיו כְּתוּבָתָהּ קִיָּמָת.
שֶׁעַל מְנַת כֵּן קִיָּמָה. גֵּר שֶׁנִּתְגִּיר וְאִשְׁתּוֹ עֲמוּ. כְּתוּבָתָהּ
קִיָּמָת שֶׁעַל מְנַת כֵּן קִיָּמָה:

פרק י

מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָת. הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת
לְשֵׁנִיָּה. וְיִוְרְשִׁי הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמִין לְיִוְרְשִׁי שֵׁנִיָּה. נָשָׂא
אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וּמָתָה. נָשָׂא שֵׁנִיָּה וּמָת הוּא. שֵׁנִיָּה וְיִוְרְשִׁיָּה
קוֹדֶמִין לְיִוְרְשִׁי הָרֵאשׁוֹנָה:

^א מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָתוּ. וְאַחֵר כֵּךְ מָת הוּא.
וּיְתוּמִים מִבְּקָשִׁים כְּתוּבַת אִמָּן. וְאִין שָׁם אֲלֵא כִּדִּי שְׁתֵּי
כְּתוּבוֹת. חוֹלְקִין בְּשִׁוְהָ. הָיָה שָׁם מוֹתֵר דִּינָר. אֵלּוּ נוֹטְלִין
כְּתוּבַת אִמָּן. וְאֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתוּבַת אִמָּן. אִם אָמְרוּ יְתוּמִים.
אִנְחָנוּ מֵעַלְיָן עַל נִכְסֵי אָבִינוּ יֵתֵר דִּינָר. כִּדִּי שִׁיטְלוּ כְּתוּבַת
אִמָּן. אִין שׁוֹמְעִין לָהֶן אֲלֵא שְׁמִין אֶת הַנִּכְסִים בְּבֵית דִּין:

ג' הָיוּ שָׁם גִּבְסִים בְּרֹאיוֹ אֵינָן כְּבִמְחִזָּק. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
אֲפִילוּ יֵשׁ שָׁם גִּבְסִים שְׂאִין לָהֶם אַחֲרִיּוֹת אֵינָן כְּלוּם
עַד שֶׁיְהִיוּ שָׁם גִּבְסִים שֵׁשׁ לָהֶן אַחֲרִיּוֹת. יוֹתֵר עַל שְׁתֵּי
הַכְּתוּבוֹת דִּינָר:

ד' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁלֹשׁ נָשִׁים וּמֵת. כְּתוּבָתָהּ שֶׁל זֶה זֶה מָנָה.
וְשֶׁל זֶה מֵאֲתִים. וְשֶׁל זֶה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. וְאֵין שָׁם אֶלָּא מָנָה
חֻלְקוֹת בְּשָׁוָה. הָיוּ שָׁם מֵאֲתִים שֶׁל מָנָה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים.
שֶׁל מֵאֲתִים וְשֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שֶׁל זָהָב. הָיוּ
שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. שֶׁל מָנָה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים. וְשֶׁל מֵאֲתִים
מָנָה. וְשֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשָׁה שֶׁל זָהָב. וְכֵן שְׁלֹשָׁה שֶׁהִטִּילוּ
לְכִיס פָּחַתוּ אוֹ הוֹתִירוּ בְּדֵ הֵן חֻלְקִין:

ה' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי אַרְבַּע נָשִׁים וּמֵת. הָרֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת
לַשֵּׁנִיָּה. וְשֵׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית. וְשְׁלִישִׁית לַרְבִּיעִית. הָרֵאשׁוֹנָה
נִשְׁבַּעַת לַשֵּׁנִיָּה. וְשֵׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית. וְשְׁלִישִׁית לַרְבִּיעִית.
וְהַרְבִּיעִית נִפְרַעַת שְׁלֹא בִשְׁבוּעָה. בֶּן נָנֶס אוֹמֵר וְכִי
מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אַחֲרוֹנָה נִשְׁכָּרֶת. אִף הִיא לֹא תִפְרַע אֶלָּא
בִּשְׁבוּעָה. הָיוּ יוֹצְאוֹת כֹּלָן בְּיוֹם אֶחָד. כָּל הַקּוֹדֶמֶת
לַחֲבֵרָתָהּ. אֲפִילוּ שְׁעָה אַחַת זָכָתָהּ. וְכֹךְ הָיוּ כּוֹתְבִין
בִּירוֹשָׁלַיִם שְׁעוֹת. הָיוּ כֹלָן יוֹצְאוֹת בְּשְׁעָה אַחַת. וְאֵין שָׁם
אֶלָּא מָנָה. חֻלְקוֹת בְּשָׁוָה:

ו' מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים. וּמָכַר אֶת שְׁדֵהוּ. וְכָתְבָהּ
רֵאשׁוֹנָה לְלוֹקַח דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּךְ. הַשֵּׁנִיָּה מוֹצִיָּאָה

מֵהֶלֶקֶחַ וְרֵאשׁוֹנָה מִן הַשְּׁנִיָּה וְהֶלֶקֶחַ מִן הָרֵאשׁוֹנָה
וְחִזְזוֹת חֲלִילָה עַד שִׁיעֲשׂוּ פֶשֶׁרָה בֵּינֵהֶם וְכֵן בַּעַל חוֹב
וְכֵן אִשָּׁה בַּעֲלַת חוֹב:

פרק יא

אֶלְמָנָה גְּזוּנָת מִנְכָּסֵי יְתוּמִים וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שְׁלָהָן
וְאִין חֵיִיבִין בְּקִבּוּרָתָהּ יוֹרְשֶׁיהָ יוֹרְשֵׁי כְּתוּבָתָהּ
חֵיִיבִין בְּקִבּוּרָתָהּ:

^ב אֶלְמָנָה בֵּין מִן הָאִירוֹסִין בֵּין מִן הַנְּשׂוּאִין מוֹכֶרֶת שְׁלָא
בְּבֵית דִּין רַבִּי שִׁמְעוֹן אֹמֵר מִן הַנְּשׂוּאִין מוֹכֶרֶת שְׁלָא
בְּבֵית דִּין מִן הָאִירוֹסִין לֹא תִמְכּוֹר אֶלָּא בְּבֵית דִּין מִפְּנֵי
שָׂאִין לָהּ מְזוֹנוֹת וְכָל שָׂאִין לָהּ מְזוֹנוֹת לֹא תִמְכּוֹר אֶלָּא
בְּבֵית דִּין:

^ג מִכְרָה כְּתוּבָתָהּ אוֹ מְקַצָּתָהּ מְשַׁכָּנָה כְּתוּבָתָהּ אוֹ
מְקַצָּתָהּ נִתְּנָה כְּתוּבָתָהּ לְאַחַר אוֹ מְקַצָּתָהּ לֹא תִמְכּוֹר
אֶת הַשָּׂאֵר אֶלָּא בְּבֵית דִּין וְחֲכָמִים אֹמְרִים מוֹכֶרֶת הִיא
אֶפְּלוֹ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים וּמוֹכֶרֶת לְמְזוֹנוֹת שְׁלָא
בְּבֵית דִּין וְכוּתֶבֶת לְמְזוֹנוֹת מְכַרְתִּי וְגֵרוּשָׁה לֹא תִמְכּוֹר
אֶלָּא בְּבֵית דִּין:

^ד אֶלְמָנָה שֶׁהִיָּתָה כְּתוּבָתָהּ מֵאֲתִים וּמִכְרָה שְׂוָה מָנָה
בְּמֵאֲתִים אוֹ שְׂוָה מֵאֲתִים בְּמָנָה נִתְּקַבְּלָה כְּתוּבָתָהּ
הִיָּתָה כְּתוּבָתָהּ מָנָה וּמִכְרָה שְׂוָה מָנָה וְדִינָר בְּמָנָה:

מכרה בטל. אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשים.
 מכרה בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר לעולם מכרה
 קיים עד שתהא שם כדי שתשיר בשדה. בת תשעה קבין.
 ובגנה בת חצי קב. וכדברי רבי עקיבא בית רובע. היתה
 כתובתה ארבע מאות זוז. ומכרה לזה במנה. ולזה במנה.
 ולאחרון יפה מנה ודינר במנה. של אחרון בטל. ושל כלם
 מכרן קיים:

ה שום הדיינים שפחתו שתות. או הוסיפו שתות. מכרן
 בטל. רבן שמעון בן גמליאל אומר מכרן קיים. אם בן מה
 כח בית דין יפה. אבל אם עשו אגרת בקורת. אפילו
 מכרו שוה מנה במאות או שוה מאתים במנה. מכרן
 קיים:

י הממאנת. והשניה. והאילונית. אין להן כתובה. ולא
 פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. ואם מתחלה נשאת
 לשם אילונית. יש לה כתובה. אלמנה לכהן גדול. גרושה
 וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת ונתניה לישראל. בת
 ישראל לנתין ולממזר. יש להן כתובה:

פרק יב

הַנוּשָׂא אֶת הָאִשָּׁה וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּדִי שְׂיִזוֹן אֶת בִּתָּהּ
 חֲמֵשׁ שָׁנִים חַיִּיב לְזוּנָה חֲמֵשׁ שָׁנִים נִשְׂאָת
 לְאַחֵר וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּדִי שְׂיִזוֹן אֶת בִּתָּהּ חֲמֵשׁ שָׁנִים חַיִּיב
 לְזוּנָה חֲמֵשׁ שָׁנִים לֹא יֹאמַר הָרָאוּשׁוֹן לְכַשְׁתָּבֵא אֶצְלִי
 אֶזְזוּנָנָה אֶלֹא מוֹלִיד אֶת מְזוּנוֹתֶיהָ לְמָקוֹם (שֶׁהִיא) אָמָּה
 וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׂנֵיהֶם הָרִי אָנּוּ זָנִין אוֹתָהּ כְּאַחֵד אֶלֹא
 אֶחָד זָנָה וְאַחֵד נֹתֵן לָהּ דָּמֵי מְזוּנוֹת:

^ב נִשְׂאָת הַבַּעַל נֹתֵן לָהּ מְזוּנוֹת וְהֵן נֹתְנִים לָהּ דָּמֵי
 מְזוּנוֹת מֵתוֹ בְּנֹתֶיהֶן נְזוּנוֹת מִנְכָּסִים בְּנֵי חוֹרִין וְהִיא
 נְזוּנָת מִנְכָּסִים מִשְׁעָבָדִים מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעֲלָת חוֹב
 הַפְּקָחִים הָיוּ כּוֹתְבִין עַל מַנֶּת שְׂאוֹן אֶת בִּתְדָּ חֲמֵשׁ שָׁנִים
 כָּל זְמַן שֶׁאֵת עַמִּי:

^ג אֶלְמָנָה שֶׁאִמְרָה אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית בַּעְלִי אֵין הַיּוֹרְשִׁין
 יְכוּלִין לֹאמַר לָהּ לְכִי לְבֵית אָבִיךָ וְאָנּוּ זָנִין אוֹתָךְ אֶלֹא זָנִין
 אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעְלָהּ וְנֹתְנִין לָהּ מְדוֹר לְפִי כְּבוֹדָהּ אִמְרָה
 אִי אֶפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית אָבִא יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לֹאמַר לָהּ אִם
 אֵת אֶצְלָנוּ יֵשׁ לִיד מְזוּנוֹת וְאִם אֵין אֵת אֶצְלָנוּ אֵין לִיד
 מְזוּנוֹת אִם הִיתָה טוֹעֶנֶת מִפְּנֵי שֶׁהִיא יֹלְדָה וְהֵן יֹלְדִים
 זָנִין אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ:

^ד כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם כָּל
 זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ

שָׁנִים. שִׁישׁ בְּעָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד
כְּתוּבָתָהּ. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שָׁאֵמַר מִשּׁוּם רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ.
גוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ. גוֹבָה
כְּתוּבָתָהּ עַד עָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים. מִתָּהּ יוֹרְשִׁיהָ מוֹכְרִים
כְּתוּבָתָהּ. עַד עָשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים:

פרק יג

שְׁנֵי דִינֵי גִזְרוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם. אֲדָמוֹן וְחֲנַן בֶּן אֲבִישָׁלוֹם.
חֲנַן אוֹמַר שְׁנֵי דְבָרִים. אֲדָמוֹן אוֹמַר שְׁבַעָה. מִי
שֶׁהִלֵּךְ לְמַדִּינַת הָיִם וְאַשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוֹנוֹת. חֲנַן אוֹמַר
תִּשְׁבַּע בְּסוֹף וְלֹא תִשְׁבַּע בְּתַחֲלָה. נִחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כְהֲנִים
גְּדוֹלִים. וְאָמְרוּ. תִּשְׁבַּע בְּתַחֲלָה וּבְסוֹף. אָמַר רַבִּי דוֹסָא
בֶּן הֶרְכֵּינְס כְּדַבְּרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי יִפָּה אָמַר
חֲנַן. לֹא תִשְׁבַּע אֲלָא בְּסוֹף:

^ב מִי שֶׁהִלֵּךְ לְמַדִּינַת הָיִם וְעָמַד אַחֵר וּפְרָגַס אֶת אִשְׁתּוֹ.
חֲנַן אָמַר אֲבָד אֶת מַעוֹתָיו. נִחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כְהֲנִים גְּדוֹלִים
וְאָמְרוּ. יִשְׁבַּע כִּמָּה הוֹצִיא וַיִּטּוֹל. אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן
הֶרְכֵּינְס כְּדַבְּרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי יִפָּה אָמַר חֲנַן.
הֵנִיחַ מַעוֹתָיו עַל קֶרֶן הָעֶבִי:

^ג אֲדָמוֹן אוֹמַר שְׁבַעָה. מִי שֶׁמַּת וְהֵנִיחַ בָּנִים וּבָנוֹת. בְּזִמָּן
שֶׁהִנָּכְסִים מֵרַבִּין. הַבָּנִים יוֹרְשִׁין וְהַבָּנוֹת נְזוֹנוֹת. וּבְנִכְסִים
מוֹעָטִים. הַבָּנוֹת יִזְנוּ וְהַבָּנִים יִחְזְרוּ עַל הַפְּתָחִים. אֲדָמוֹן

אומר בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל
רואה אני את דברי אדמון:

ד' הטוען את חברו כדי שמן והודה בקנקנים. אדמון
אומר הואיל והודה. במקצת הטענה ישבע. וחכמים
אומרים אין זו הודאה ממין הטענה. אמר רבן גמליאל
רואה אני את דברי אדמון:

ה' הפוסק מעות לחתנו. ופשט לו את הרגל. תשב עד
שתלבין ראשה. אדמון אומר יכולה היא שתאמר אלו
אני פסקתי לעצמי. אשב עד שילבין ראשי. עכשיו שאבא
פסק עלי. מה אני יכולה לעשות. או כנוס או פטור. אמר
רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון:

י' העורר על השדה והוא חתום עליה בעד. אדמון אומר
יכול הוא שיאמר. השני נוח לי והראשון קשה הימנו.
וחכמים אומרים אבד את זכותו. עשאה סימן לאחר.
אבד את זכותו:

י' מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו. אדמון אומר
ילך בקצרה. וחכמים אומרים יקנה לו דרך במאה מנה.
או יפרח באויר:

ח' המוציא שטר חוב על חברו. והלה מוציא שמכר לו
את השדה. אדמון אומר יכול הוא שיאמר אלו הייתי
חייב לך. היה לך להפרע את שלך. כשמכרת לי את

השָׁדֶה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה הִיא פֶקַח שְׁמֹכֵר לוֹ אֵת
הַקֶּרֶקַע. מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְמַשְׁכְּנוֹ:

ט שְׁנַיִם שֶׁהוֹצִיאוּ שְׁטֵר חוֹב זֶה עַל זֶה. אֲדָמוֹן אוֹמֵר אֵלּוּ
הָיִיתִי חַיִּיב לָךְ בִּיצֵד אֶתָּה לָזֶה מִמֶּנִּי. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה
גּוֹבֶה שְׁטֵר חוֹבוֹ. וְזֶה גּוֹבֶה שְׁטֵר חוֹבוֹ:

י שְׁלֹשׁ אֲרָצוֹת לְנִשְׁוֹאִין. יְהוּדָה. וְעֵבֶר הִירְדֵּן. וְהַגָּלִיל. אֵין
מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר. וּמִכְרֶךְ לְכְרֶךְ. אֲבָל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ
מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר. וּמִכְרֶךְ לְכְרֶךְ. אֲבָל לֹא מֵעִיר לְכְרֶךְ.
וְלֹא מִכְרֶךְ לְעִיר. מוֹצִיאִין מִנְּוֶה הָרַע לְנְוֶה הַיִּפֶּה. אֲבָל לֹא
מִנְּוֶה הַיִּפֶּה לְנְוֶה הָרַע. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף
לֹא מִנְּוֶה הָרַע לְנְוֶה הַיִּפֶּה. מִפְּנֵי שֶׁהַנְּוֶה הַיִּפֶּה בּוֹדֵק:

יא הַכֹּל מַעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. הַכֹּל
מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם. וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. אֶחָד הָאֲנָשִׁים.
וְאֶחָד הַנָּשִׁים. (וְאֶחָד עֲבָדִים). נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
וַגֵּרְשָׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וַגֵּרְשָׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. נוֹתֵן לָהּ
מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נָשָׂא אִשָּׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. וַגֵּרְשָׁה
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. רַבֵּן שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת קִפּוֹטְקִיָּא. נָשָׂא
אִשָּׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. וַגֵּרְשָׁה בְּקִפּוֹטְקִיָּא. נוֹתֵן לָהּ מִמַּעוֹת
קִפּוֹטְקִיָּא: סליק

מסכת סוטה

פרק א

הַמִּקְנָא לְאַשְׁתּוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי עַד אֶחָד אוֹ עַל פִּי עֶצְמוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי שְׁנַיִם:

^א בִּיצֵד מִקְנָא לָהּ אָמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם אֶל תִּדְבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי וְדַבְּרָה עִמּוֹ עַדִּין הִיא מִתְּרַת לְבֵיתָהּ וּמִתְּרַת לְאֹכֹל בְּתֵרוּמָה נִכְנָסָה עִמּוֹ לְבֵית הַסֵּתֶר וְשָׁהָתָה עִמּוֹ כְּדִי טְמְאָה אֲסוּרָה לְבֵיתָהּ וְאֲסוּרָה לְאֹכֹל בְּתֵרוּמָה וְאִם מֵת חוֹלָצַת וְלֹא מִתִּיבַמַּת:

^ג וְאִלּוּ אֲסוּרוֹת מִלְּאֹכֹל בְּתֵרוּמָה הָאוֹמֶרֶת טְמְאָה אֲנִי לָךְ וְשָׁבָאוּ עֲדִים שֶׁהִיא טְמְאָה וְהָאוֹמֶרֶת אֲנִי שׁוֹתָהּ וְשִׁבְעָלָהּ אֵינּוּ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ וְשִׁבְעָלָהּ בָּא עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ בִּיצֵד עוֹשָׂה לָהּ מוֹלִיכָה לְבֵית דִּין שֶׁבָּאוּתוֹ מְקוֹם וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שָׁמָּה יָבֹא עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֶּעָלָה נֶאֱמַן עָלֶיהָ:

^ד הָיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִירוּשָׁלַיִם וּמֵאֵימִין עָלֶיהָ בְּדֶרֶךְ שְׁמֵאֵימִין עַל עַדִי נִפְשׁוֹת וְאוֹמְרִים לָהּ בְּתִי הִרְבָּה יֵין עוֹשָׂה הִרְבָּה שְׁחוֹק עוֹשָׂה הִרְבָּה יִלְדוֹת עוֹשָׂה הִרְבָּה שְׂכָנִים הִרְעִים עוֹשִׂים עָשִׂי לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְתָּב

בְּקִדְשָׁהּ שֶׁלֹא יִמָּחַה עַל הַמִּים. וְאוֹמְרִים לְפָנֶיהָ דְּבָרִים
שֶׁאֵינָהּ כְּדִי לְשׁוּמְעָן. הִיא וְכָל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִיהָ:

ה' אִם אָמְרָה טְמֵאָה אָנִי. שׁוֹבֶרֶת כְּתוּבָתָהּ וְיוֹצֵאתָ.
וְאִם אָמְרָה טְהוֹרָה אָנִי. מַעֲלִין אוֹתָהּ לְשַׁעַר הַמִּזְרָח.
שֶׁעַל פֶּתַח שַׁעַר נִקְנֹר. שֶׁשָּׁם מִשְׁקִין אֶת הַסּוֹטוֹת.
וּמִטְהָרִין אֶת הַיּוֹלְדוֹת. וּמִטְהָרִין אֶת הַמִּצְוֹרְעִים. וְכֵהֵן
אוֹחִז בְּבִגְדֶיהָ. אִם נִקְרָעוּ נִקְרָעוּ. וְאִם נִפְרָמוּ נִפְרָמוּ. עַד
שֶׁהוּא מְגַלָּה אֶת לְבָהּ. וְסוֹתֵר אֶת שַׁעְרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה לְבָהּ נָאָה. לֹא הָיָה מְגִלָּהּ. וְאִם הָיָה שַׁעְרָהּ
נָאָה. לֹא הָיָה סוֹתֵרוֹ:

י' הֵיחָתָה מִכֶּסֶה בְּלִבָּנִים. מִכֶּסֶה בְּשַׁחֲזֹרִים. הָיָה עָלֶיהָ
כָּלִי זָהָב וְקַטְלִיאוֹת. נִזְמִים וְטַבָּעוֹת. מַעֲבִירִם מִמֶּנָּה כְּדִי
לְנוֹלָה. וְאַחֵר כֵּךְ מִבִּיא חֶבֶל מִצָּרִי וְקוֹשֵׁר לְמַעֲלָה מִדֻּדֶיהָ.
וְכָל הַרוֹצֶה לְרֹאוֹת. בָּא לְרֹאוֹת חוּץ מִעֲבָדֶיהָ וְשִׁפְחוֹתֶיהָ.
מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גָּס בָּהֶן. וְכָל הַנָּשִׁים מִתְּרוֹת לְרֹאוֹתָהּ.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּנּוֹסְרוּ כָּל הַנָּשִׁים וְלֹא תַעֲשִׂינָה כְּזֹמַתְכָּנָה:

י' בַּמָּדָה שֶׁאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדֵדִין לוֹ. הִיא קִשְׁטָה אֶת
עַצְמָהּ לַעֲבִירָה. הַמָּקוֹם נוֹלָה. הִיא גִלְתָּה אֶת עַצְמָהּ
לַעֲבִירָה. הַמָּקוֹם גִּלָּה עָלֶיהָ. הִירָדָה הַתְּחִילָה בַּעֲבִירָה
תְּחִלָּה. וְאַחֵר כֵּךְ הַבְּטָן. וְשֶׁאֵר כָּל הַגּוֹף לֹא פָּלַט:

ח' שֶׁמִּשּׁוֹן הֵלֵךְ אַחֵר עֵינָיו. לְפִיכֵךְ נִקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּאֲחִזּוּהוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּנְקְרוּ אֶת עֵינָיו. אֲבָשָׁלוּם

נִתְּנָאָה בְּשַׁעְרוֹ לְפִיכָךְ נִתְּלָה בְּשַׁעְרוֹ וּלְפִי שָׁבָא עַל
 עֶשֶׂר פְּלִגְשֵׁי אָבִיו לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בּוֹ עֶשֶׂר לְנָבִיאוֹת שְׁנֵאמַר
 וַיִּסְבוּ עֶשְׂרֵה נְעָרִים נוֹשְׂאֵי כָּלִי יוֹאֵב וּלְפִי שְׁגָנָב שְׁלֹשָׁה
 לְבָבוֹת לֵב אָבִיו וְלֵב בֵּית דִּין וְלֵב יִשְׂרָאֵל שְׁנֵאמַר וַיִּגְנֹב
 אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ נִתְּקְעוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה
 שְׁבָטִים שְׁנֵאמַר וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתְּקֵם בְּלֵב
 אֲבִשְׁלוֹם:

ט וְכֵן לַעֲנִין הַטּוֹבָה מְרִים הַמְּתִינָה לְמֹשֶׁה שְׁעָה אַחַת
 שְׁנֵאמַר וַתִּתְּצַב אַחוֹתָיו מֵרְחוֹק לְפִיכָךְ נִתְּעַכְּבוּ לָהּ
 יִשְׂרָאֵל שְׁבַעֲהָ יָמִים בְּמִדְבָּר שְׁנֵאמַר וְהָעָם לֹא נָסַע עַד
 הָאֶסֶף מְרִים יוֹסֵף זָכָה לְקַבּוֹר אֶת אָבִיו וְאַיִן בְּאַחֲיוֹ גְּדוֹל
 מִמֶּנּוּ שְׁנֵאמַר וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבּוֹר אֶת אָבִיו וְגוֹמֵר וַיַּעַל עִמּוֹ
 גַּם רָכַב וְגַם פָּרָשִׁים מִי לָנוּ גְּדוֹל מִיוֹסֵף שְׁלֹא נִתְּעַסֵּק
 בּוֹ אֱלֹא מֹשֶׁה מֹשֶׁה זָכָה בְּעֲצָמוֹת יוֹסֵף וְאַיִן בְּיִשְׂרָאֵל
 גְּדוֹל מִמֶּנּוּ שְׁנֵאמַר וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ מִי
 לָנוּ גְּדוֹל מִמֹּשֶׁה שְׁלֹא נִתְּעַסֵּק בּוֹ אֱלֹא הַמָּקוֹם שְׁנֵאמַר
 וַיִּקְבּוֹר אוֹתוֹ בְּאֶגְיֹא לֹא עַל מֹשֶׁה בְּלִבְדָּא אָמְרוּ אֱלֹא עַל
 כָּל הַצְּדִיקִים שְׁנֵאמַר וְהִלֵּךְ לִפְנֵיךְ צִדְקָךְ כְּבוֹד יְיָ יִאֲסַפְךָ:

פרק ב

הִיָּה מביא אֶת מִנְחָתָהּ בְּתוֹךְ כְּפִיפָה מִצָּרִית וְנוֹתְנָה
עַל יָדֶיהָ כְּדִי לִיגָעָה כָּל הַמִּנְחוֹת תַּחֲלָתָן וְסוֹפָן
בְּכָלִי שָׂרֵת וְזוֹ תַּחֲלָתָה בְּכַפִּיפָה מִצָּרִית וְסוֹפָה בְּכָלִי
שָׂרֵת כָּל הַמִּנְחוֹת טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה וְזוֹ אֵינָה טְעוֹנָה
לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִן הַחֲטִיץ וְזוֹ
בָּאָה מִן הַשְּׁעוֹרִין מִנְחַת הָעֹמֶר אֲף עַל פִּי שֶׁבָּאָה מִן
הַשְּׁעוֹרִין הִיא הֵיחָד בָּאָה גֶרֶשׁ וְזוֹ בָּאָה קֶמַח רֶבֶן
גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר כָּשֶׁם שֶׁמַּעֲשִׂיָּה מַעֲשֶׂה בְּהֶמָּה כֵּךְ קֶרְבָּנָה
מֵאֵכֶל בְּהֶמָּה:

^ב הִיָּה מביא פִּילִי שֶׁל חֶרֶס חֲדָשָׁה וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹזֶג
מִמֶּיּוֹן הַכִּיּוֹר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר רְבִיעִית כָּשֶׁם שֶׁמַּמַּעֲט
בְּכֶתֶב כֵּךְ מַמַּעֲט בַּמִּים נִכְנָס לְהִיכָל וּפְנָה לִימִינוֹ וּמִקּוֹם
הִיָּה שֵׁם אִמָּה עַל אִמָּה וְטַבְלָא שֶׁל שִׁישׁ וְטַבַּעַת הֵיחָד
קְבוּעָה בָּהּ וּכְשֶׁהוּא מַגְבִּיָּהּ נוֹטֵל עֹפֶר מִתַּחְתֶּיהָ וְנוֹתֵן
כְּדִי שִׁירָאָה עַל פְּנֵי הַמִּים שֶׁנֶּאֱמַר וּמִן הָעֹפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה
בְּקֶרֶקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמִּים:

^ג בָּא לוֹ לְכַתּוֹב אֶת הַמְּגִלָּה מֵאִיזָה מְקוֹם הוּא כּוֹתֵב
מֵאֵם לֹא שָׁכַב אִישׁ וְגוֹמֵר וְאֵת כִּי שְׁטִית תַּחַת אִישׁ
וְגוֹמֵר וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְהַשְּׁבִיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה וְכוֹתֵב יִתֵּן
יְיָ אוֹתָךְ לְאֵלָה וּלְשִׁבְעָה וּבָאוּ הַמִּים הַמְּאֻרָּרִים הָאֵלֶּה
בְּמַעֲיָד לְצָבוֹת בְּטֶן וּלְנֶפִיל יֶרֶךְ וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְאִמָּרָה

הַאִשָּׁה אָמֵן. אָמֵן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא הָיָה מִפְּסִיק. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל עֲצָמוֹ אֵינוֹ כּוֹתֵב. אֶלֶּא יִתֵּן יְיָ אוֹתָךְ לְאֵלֶּה וּלְשִׁבְעָה וְגוֹמֵר. וּבָאוּ הַמִּים הַמְּאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמַעֲיָד וְגוֹמֵר. וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְאִמְרָה הַאִשָּׁה אָמֵן. אָמֵן:

ד' אֵינוֹ כּוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ. וְלֹא עַל הַנִּיר. וְלֹא עַל הַדְּפִתָּרָא. אֶלֶּא עַל הַמַּגְלָה. שֶׁנֶּאֱמַר בְּסִפְרִי. וְאֵינוֹ כּוֹתֵב לֹא בְּקוֹמוֹס. וְלֹא בְּקִנְיָנוֹס. וְלֹא בְּכָל דְּבַר שְׂרוּשָׁם אֶלֶּא בְּדִיוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וּמָחָה. כָּתֹב שִׁיכּוֹל לְהַמְּחֹת:

ה' עַל מָה הִיא אוֹמֶרֶת אָמֵן. אָמֵן. אָמֵן עַל הָאֵלֶּה. אָמֵן עַל הַשְּׁבוּעָה. אָמֵן מֵאִישׁ זֶה. אָמֵן מֵאִישׁ אֲחֵר. אָמֵן שְׁלֹא שְׁטִיתִי אֲרוּסָה וְנִשְׁוָאָה. וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּכְנוּסָה. אָמֵן שְׁלֹא נִטְמַאתִי. וְאִם נִטְמַאתִי יָבֹאוּ בִּי. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אָמֵן שְׁלֹא נִטְמַאתִי. אָמֵן שְׁלֹא אֶטְמָא:

ו' הַכֹּל שְׁוִין שְׁאִין מִתְּנָה עִמָּה. לֹא עַל קוֹדֵם שֶׁתִּתְאַרֵס וְלֹא מֵאַחֵר שֶׁתִּתְגַּרֵּשׁ. נִסְתָּרָה לְאַחֵר וְנִטְמַאת וְאַחֵר כִּדְּ הַחֲזִירָה. לֹא הָיָה מִתְּנָה עִמָּה. זֶה הַכֹּל לְכָל שֶׁתִּבְעַל וְלֹא תִּהְיֶה אֲסוּרָה לוֹ. לֹא הָיָה מִתְּנָה עִמָּה:

פרק ג

הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָהּ מִתּוֹךְ כְּפִיפָה מִצָּרִית וְנוֹתְנָה לְתוֹךְ כָּלִי שָׂרֵת וְנוֹתְנָה עַל יָדֶיהָ וְכֵהֵן מְנִיחַ אֶת יָדוֹ מִתַּחְתֶּיהָ וּמְנִיפָה:

^א הַנִּיף וְהַגִּישׁ קִמֵּץ וְהַקְטִיר וְהַשָּׂאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים הָיָה מְשָׁקָה וְאַחֵר כֵּךְ מְקַרִּיב אֶת מִנְחָתָהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מְקַרִּיב אֶת מִנְחָתָה וְאַחֵר כֵּךְ הָיָה מְשָׁקָה שְׁנָאֹמֵר וְאַחֵר יִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמֵּים אִם הִשְׁקָה וְאַחֵר כֵּךְ הַקְרִיב אֶת מִנְחָתָה בְּשָׂרָה:

^ב עַד שֶׁלֹּא נִמְחָקָה הַמְּגִלָּה אִמְרָה אֵינִי שׁוֹטָה מְגִלָּתָה נִגְנָזָה וּמִנְחָתָה מִתְּפַזְרֶת עַל הַדָּשֵׁן וְאֵין מְגִלָּתָה בְּשָׂרָה לְהִשְׁקוֹת בָּהּ סוֹטָה אַחֲרֶת נִמְחָקָה הַמְּגִלָּה וְאִמְרָה טְמֵאָה אֵין הַמֵּים נִשְׁפָּכִין וּמִנְחָתָה מִתְּפַזְרֶת (עַל הַדָּשֵׁן) נִמְחָקָה הַמְּגִלָּה וְאִמְרָה אֵינִי שׁוֹטָה מְעַרְעָרִין אוֹתָהּ וּמְשַׁקִּין אוֹתָהּ בַּעַל בְּרַחָה:

^ג אֵינָה מְסַפֶּקֶת לְשִׁתּוֹת עַד שֶׁפָּנְיָהּ מוֹרִיקוֹת וְעֵינֶיהָ בּוֹלְטוֹת וְהִיא מִתְּמַלְאָה גְדִין וְהֵם אוֹמְרִים הוֹצִיאֹהָ (הוֹצִיאֹהָ) שֶׁלֹּא תִטְמָא אֶת הָעֶזְרָה אִם יֵשׁ לָהּ זְכוּת הֵיטָהּ תּוֹלָה לָהּ יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁנָה אַחַת יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁתֵּי שָׁנִים יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים מִכָּאן אָמַר בֶּן עֲזַאי חֵיב אָדָם לִלְמַד אֶת בֵּתוֹ תּוֹרָה שְׂאֵם תִּשְׁתֶּה תִּדְעַ שֶׁהַזְכוּת תּוֹלָה לָהּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל הַמְּלָמֵד אֶת

בתו תורה. כאלו למדה תפלות. רבי יהושע אומר רוצה
אשה בקב ותפלות. מתשעה קבין ופרישות. הוא היה
אומר חסיד שוטה. ורשע ערום. ואשה פרושה. ומכות
פרושין. הרי אלו מכלי עולם:

ה רבי שמעון אומר אין זכות תולה במים המרים.
ואם אתה אומר הזכות תולה במים המאריים. מדה
אתה את המים בפני כל הנשים השותות. ומוציא אתה
שם רע. על הטהורות ששתו. שאומרים טמאות הן.
אלא שתלתה להן זכות. רבי אומר הזכות תולה במים
המאריים. אינה יולדת ואינה משבחת. אלא מתגונה
והולכת. לסוף היא מתה באותה מיתה:

י נטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי. הרי היא ככל
המנחות ותפדה. ואם משקדשה בכלי. הרי היא ככל
המנחות ותשרף. ואלו שמנחותיהן נשרפות. האומרת
טמאה אני לך. ושבאו לה עדים שהיא טמאה. והאומרת
איני שותה. ושבבעלה אינו רוצה להשקותה. ושבבעלה בא
עליה בדרך. וכל הנשואות לכהנים. מנחותיהן נשרפות:

י בת ישראל שנשאת לכהן. מנחתה נשרפת. וכהנת
שנשאת לישראל. מנחתה נאכלת. מה בין כהן לכהנת.
מנחת כהנת נאכלת. ומנחת כהן אינה נאכלת. כהנת
מתחללת. ואין כהן מתחלל. כהנת מטמאה למתים. ואין

כֹּהֵן מְטַמֵּא לַמֵּתִים. כֹּהֵן אוֹכֵל בִּקְדָּשֵׁי קֳדָשִׁים. וְאִין כֹּהֵנֶת
אוֹכֶלֶת בִּקְדָּשֵׁי קֳדָשִׁים:

ח מה בין איש לְאִשָּׁה. הָאִישׁ פּוֹרַע וּפּוֹרֵם. וְאִין הָאִשָּׁה
פּוֹרַעַת וּפּוֹרֶמֶת. הָאִישׁ מְדִיר אֶת בְּנוֹ בְּנִזְיֹר. וְאִין הָאִשָּׁה
מְדִירַת אֶת בְּנָהּ בְּנִזְיֹר. הָאִישׁ מְגַלַּח עַל נִזְיוֹת אָבִיו. וְאִין
הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נִזְיוֹת אָבִיהָ. הָאִישׁ מוֹכֵר אֶת בִּתּוֹ.
וְאִין הָאִשָּׁה מוֹכֶרֶת אֶת בִּתָּהּ. הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ.
וְאִין הָאִשָּׁה מְקַדֶּשֶׁת אֶת בִּתָּהּ. הָאִישׁ נִסְקָל עָרוֹם. וְאִין
הָאִשָּׁה נִסְקָלֶת עָרוֹמָהּ. הָאִישׁ נִתְּלָה. וְאִין הָאִשָּׁה נִתְּלִית.
הָאִישׁ נִמְכָּר בְּגִנְבָתוֹ. וְאִין הָאִשָּׁה נִמְכָּרֶת בְּגִנְבָתָהּ:

פרק ד

אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה.
שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר תִּשָּׁטֵה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁה.
פָּרַט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם. אֶלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה
וְחִלּוּצָה לְכֹהֵן הַדְּיוּט. מִמְּזֻרָת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. וּבֵת
יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֹר וּלְנִתִּין. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה:

ב וְאֵלּוּ לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה. הָאוֹמֶרֶת טְמֵאָה
אֲנִי (לָד). וְשָׁבְאוּ לָהּ עֲדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה. וְהָאוֹמֶרֶת אֲנִי
שׁוֹתָה. וְשָׁבְעָלָה אִינוּ רוֹצֵה לְהִשְׁקוּתָהּ. וְשָׁבְעָלָה בָּא
עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ. נוֹטֶלֶת כְּתוּבָתָהּ וְלֹא שׁוֹתָה. מֵתוּ בַּעֲלֶיהָ
עַד שֶׁלֹּא שָׁתוּ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה וְלֹא

שׁוֹתוֹת. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת
בְּתוֹבָה:

^ג מֵעֲבֶרֶת חֲבִירוֹ וּמִיִּנְקַת חֲבִירוֹ. לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטְלָת
בְּתוֹבָה. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יָכוֹל הוּא
לְהַפְרִישָׁהּ. וּלְהַחֲזִירָהּ לְאַחַר זְמַן. אִילוּגִית וְזִקְנָה וְשֹׁאִינָה
רְאוּיָה לִלְדֹת. לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת בְּתוֹבָה. רַבִּי אֶלְעִזָּר
אוֹמֵר יָכוֹל הוּא לִישָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת. וּלְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת
הֵימָנָה. וּשְׂאֵר כָּל הַנָּשִׁים אוֹ שׁוֹתוֹת אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת
בְּתוֹבָה:

^ד אִשֶּׁת כַּהֵן שׁוֹתָה. וּמִתְּרַת לְבַעֲלָהּ. אִשֶּׁת סָרִיס שׁוֹתָה.
עַל יְדֵי כָּל הָעֲרִיּוֹת מְקַנֵּין. חוּץ מִן הַקָּטָן. וּמִמֵּי שֹׁאִינֹו אִישׁ:
^ה וְאֵלּוּ שְׁבִית דִּין מְקַנֵּין לָהֶן. מִי שֶׁנִּתְחַרֵּשׁ בַּעֲלָהּ. אוֹ
נִשְׁתַּטָּה. אוֹ שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֶסְוֶרִין. לֹא לְהִשְׁקוּתָהּ
אָמְרוּ אֱלָא לְפֻסְלָהּ מִכְּתוּבָתָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף
לְהִשְׁקוּתָהּ. לְכַשְׂיֵצָא בַּעֲלָהּ מִבֵּית הָאֶסְוֶרִין יִשְׁקָנָה:

פרק ה

כֵּשֶׁם שֶׁהַמִּים בּוֹדְקִין אוֹתָהּ כִּדְּהִים בּוֹדְקִין אוֹתָם.
 שֶׁנֶּאֱמַר וּבָאוּ וּבָאוּ כֵּשֶׁם שֶׁאֲסוּרָה לִבְעַל כִּדְּהִים
 אֲסוּרָה לִבְעוּל. שֶׁנֶּאֱמַר נִטְמָא וְנִטְמָא. דְּבַר רַבִּי
 עֲקִיבָא אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כִּדְּהִים דּוֹרֵשׁ זִכְרָה בֶּן הַקָּצֵב.
 רַבִּי אֹמֵר שְׁנֵי פְעָמִים הָאֲמֹרִים בִּפְרָשָׁה. אִם נִטְמָא
 נִטְמָא. אֶחָד לִבְעַל. וְאֶחָד לִבְעוּל.

בּוֹ בִּיּוֹם דְּרֵשׁ רַבִּי עֲקִיבָא וְכָל כָּלִי חֶרֶשׁ אֲשֶׁר יָפּוּל
 מֵהֶם אֶל תּוֹכּוֹ. כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכּוֹ יִטְמָא. אִינוּ אֹמֵר טָמֵא.
 אֶלָּא יִטְמָא. לְטָמֵא אֲחֵרִים. לִמַּד עַל כִּכָּר שְׁנֵי שְׁמִטָּמָא
 אֶת הַשְּׁלִישִׁי. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִי יִגְלֶה עֶפֶר מֵעֵינָיו רֶבֶן
 יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי שֶׁהֵיטָּא אֹמֵר. עֲתִיד דּוֹר אַחֵר לְטִהַר כִּכָּר
 שְׁלִישִׁי. שְׁאִין לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא. וְהֵלֵא
 עֲקִיבָא תְּלִמִּידָד. מִבֵּיא לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא.
 שֶׁנֶּאֱמַר כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכּוֹ יִטְמָא:

גּוֹ בִּיּוֹם דְּרֵשׁ רַבִּי עֲקִיבָא וּמִדּוֹתֶם מַחוּץ לְעִיר אֶת
 פֶּאֶת קִדְמָה אֶלְפִים בָּאֲמָה וְגוֹמֵר. וּמִקְרָא אַחֵר אֹמֵר
 מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָה אֶלְפִים אֲמָה סָבִיב. אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר
 אֶלְפִים אֲמָה שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֶלְפִים אֲמָה. וְאִי אֶפְשָׁר לֹאמַר
 אֶלְפִים אֲמָה שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר אֶלְפִים אֲמָה. הָא כִּי־צִד. אֶלְפִים
 אֲמָה מִגֶּרֶשׁ וְאֶלְפִים אֲמָה תְּחוּם שַׁבָּת. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ

שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר. אֶלֶף אִמָּה מִגֶּרֶשׁ. וְאַלְפִים
אִמָּה שְׂדוֹת וּכְרָמִים:

ד' בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אֲזִי יֵשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵי יִיאָמְרוּ לֵאמֹר. שְׂאִין תִּלְמוּד לֹמֵר
לֵאמֹר. וּמָה תִּלְמוּד לֹמֵר לֵאמֹר. מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל
עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁל מֹשֶׁה עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר. כְּקוֹרְאִין אֶת
הַהֵלֵל. אֲשִׁירָה לֵי כִי גָאָה גָאָה. לְכֹךְ נֶאֱמַר לֵאמֹר. רַבִּי
נִחְמֶיָה אוֹמֵר כְּקוֹרְאִין אֶת שְׁמֵעַ. וְלֹא כְּקוֹרְאִין אֶת הַהֵלֵל:

ה' בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן הוֹרְקָנוֹס לֹא עָבַד אֵיזֹב אֶת
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא מֵאַהֲבָה. שְׁנֵאֲמַר הֵן יִקְטִלְנִי לוֹ
אֵיחֹל. וְעַדִּין הַדָּבָר שְׁקוּל. לוֹ אֲנִי מְצַפֶּה. אוֹ אֲנִי מְצַפֶּה.
תִּלְמוּד לֹמֵר עַד אֲגֻעַ לֹא אֶסִּיר תּוֹמָתִי מִמֶּנִּי. מִלְּמַד
שְׂמֵאֲהָבָה עָשָׂה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִי יִגְלֶה עֲפָר מֵעֵינָיִךְ
רִבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִפְאִי. שֶׁהָיִיתָ דוֹרֵשׁ כָּל יָמֶיךָ שְׁלֹא עָבַד
אֵיזֹב אֶת הַמָּקוֹם אֲלֵא מִיִּרְאָה. שְׁנֵאֲמַר אִישׁ תָּם וַיֵּשֶׁר
יֵרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרַע. וְהֵלֵא יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִיד תִּלְמִידֶךָ לְמַד
שְׂמֵאֲהָבָה עָשָׂה:

פרק ו

מִי שֶׁקָּנָא לְאִשְׁתּוֹ וְנִסְתָּרָהּ אֶפִּילוּ שָׁמַע מֵעוֹף הַפּוֹרֶחַ.
יֹצִיא וַיִּתֵּן כְּתוּבָה דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
אוֹמֵר עַד שִׁישְׂאוּ וַיִּתְּנוּ בָּהּ מוֹזְרוֹת בִּלְבָנָה:

^ב אָמַר עַד אֶחָד אָנִי רְאִיתִיהָ שְׁנִטְמַאת לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֶפִּילוּ עֶבֶד אֶפִּילוּ שִׁפְחָה הָרִי אֵלּוּ נְאֻמִּין
אֶף לְפוֹסְלָה מִכְּתוּבָתָהּ חֲמוּתָה וְצָרְתָה וַיִּבְמַתָּה וּבֵת
בְּעָלָה הָרִי אֵלּוּ נְאֻמִּנוֹת וְלֹא לְפוֹסְלָה מִכְּתוּבָתָה אֶלָּא
שֶׁלֹּא תִשְׁתָּה:

^ג שֶׁהָיָה בְּדִין וּמָה אִם עֵדוֹת רֵאשׁוֹנָה שָׂאִין אוֹסְרֶתָה
אֶסּוּר עוֹלָם אֵינָה מִתְקַיֶּמֶת בְּפָחוֹת מִשְׁנַיִם עֵדוֹת
אַחֲרוֹנָה שְׂאוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם אֵינּוּ דִּין שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם
בְּפָחוֹת מִשְׁנַיִם תִּלְמוּד לֹמֵר וְעַד אֵין בָּהּ כָּל עֵדוֹת שִׁישׁ
בָּהּ קָל וְחֹמֶר לְעֵדוֹת הָרֵאשׁוֹנָה מַעֲתָהּ וּמָה אִם עֵדוֹת
אַחֲרוֹנָה שְׂאוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם הָרִי הִיא מִתְקַיֶּמֶת
בְּעַד אֶחָד עֵדוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שָׂאִין אוֹסְרֶתָה אֶסּוּר עוֹלָם
אֵינּוּ דִּין שֶׁתִּתְקַיֵּם בְּעַד אֶחָד תִּלְמוּד לֹמֵר כִּי מִצָּא בָּהּ
עֲרוֹת דְּבָר וּלְהֵלֵךְ הוּא אוֹמֵר עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים יָקוּם דְּבָר.
מָה דְּבָר הָאֶמּוּר לְהֵלֵךְ עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אֶף כָּאֵן עַל פִּי
שְׁנַיִם עֵדִים:

^ד עַד אוֹמֵר נְטִמַּאת וְעַד אוֹמֵר לֹא נְטִמַּאת אִשָּׁה אוֹמֶרֶת
נְטִמַּאת וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא נְטִמַּאת הָיְתָה שׁוֹתָה אֶחָד

אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שוטה.
שנים אומרים נטמאת ואחד אומר לא נטמאת לא
היתה שוטה:

פרק ז

אלו נאמרין בכל לשון פרשת סוטה וודוי מעשר.
קריאת שמע ותפלה וברכת המזון ושבועת
העדות ושבועת הפקדון:

ב ואלו נאמרין בלשון הקדש מקרא בכורים וחליצה.
ברכות וקללות ברכת כהנים וברכות כהן גדול ופרשת
המלך ופרשת עגלה ערופה ומשוח מלחמה בשעה
שמדבר אל העם:

ג מקרא בכורים כיצד וענית ואמרת לפני יי אלהיך.
ולהלן הוא אומר וענו הלויים ואמרו מה (עניה האמורה)
להלן בלשון הקדש אף כאן בלשון הקדש:

ד חליצה כיצד וענתה ואמרה ולהלן הוא אומר וענו
הלויים ואמרו מה עניה האמורה להלן בלשון הקדש.
אף כאן בלשון הקדש רבי יהודה אומר וענתה ואמרה
ככה עד שתאמר בלשון הזה:

ה ברכות וקללות כיצד כיון שעברו ישראל את הירדן.
ובאו אל הר גרזים ואל הר עיבל שבשמרון שבצד שכם.
שבאצל אלוני מורה שנאמר הלא המה בעבר הירדן

וגומר. ולהלן הוא אומר ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם. עד אלון מורה. מה אלון מורה האמור להלן שכם. אף אלון מורה האמור כאן שכם. עשה שבטים עלו לראש הר גרזים. ועשה שבטים עלו לראש הר עיבל. והכהנים והלויים והאזן עומדים למטה באמצע. הכהנים מקיפין את הארון. והלויים את הכהנים. וכל ישראל מבאן ומבאן. שנאמר וכל ישראל וזקניו ושוטריה ושופטיו עומדים מזה ומזה לארון וגומר. הפכו פניהם כלפי הר גרזים. ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה. ואלו ואלו עוזין אמן. הפכו פניהם כלפי הר עיבל. ופתחו בקללה ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה. ואלו ואלו עוזין אמן. עד שגומרים ברכות וקללות. ואחר כך הביאו את האבנים. ובנו את המזבח וסדוהו בסיד. וכתבו עליו את דברי התורה בשבטים לשון. שנאמר באר היטב. ונטלו את האבנים ובאו ולנו במקומן:

¹ ברכת כהנים כיצד. במדינה אומרים אותה שלש ברכות. ובמקדש ברכה אחת. במקדש אומר את השם ככתבו. ובמדינה בכנויו. במדינה כהנים נושאים את ידיהן כנגד כתפיהן. ובמקדש על גבי ראשיהן. חוץ מכהן גדול שאינו מגביה את ידיו למעלה מן הציץ. רבי יהודה אומר אף כהן גדול מגביה את ידיו למעלה מן הציץ. שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם:

י ברכות כהן גדול כיצד חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול וכהן גדול עומד ומקבל (וקורא עומד) וקורא אחרי מות ואף בעשור וגולל את התורה ומניחה בחיקו ואומר יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן ובעשור שבחומש הפקדים קורא על פה ומברך עליה שמנה ברכות על התורה ועל העבודה ועל ההודיה ועל מחילת העון ועל המקדש ועל ישראל ועל הכהנים ועל שאר התפלה:

ח פירשת המלך כיצד מוצאי יום טוב הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית עושין לו בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה שנאמר מקץ שבע שנים במועד וגומר חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן והסגן (נותנו) לכהן גדול וכהן גדול נותנו למלך והמלך עומד ומקבל וקורא יושב אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד ושבחוהו חכמים וכשהגיע ללא תוכל לתת עליך איש נכרי זלגו עיניו דמעות אמרו לו אל תתירא אגריפס אחינו אתה אחינו אתה (אחינו אתה) וקורא מתחלת אלה הדברים עד שמע ושמע והיה אם שמע עשר תעשר כי תכלה לעשר ופירשת המלך וברכות וקללות עד שגומר כל הפרשה ברכות שכהן גדול מברך אותן המלך מברך אותן אלא שנותן של רגלים תחת מחילת העון:

פרק ח

מְשֻׁוּחַ מִלַּחֲמָה בְּשָׁעָה שֶׁמַּדְבֵּר אֶל הָעָם בְּלִשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ הִיא מְדַבֵּר. שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה בְּקִרְבְּכֶם אֶל
הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן. זֶה כֹּהֵן מְשֻׁוּחַ מִלַּחֲמָה. וְדַבֵּר אֶל
הָעָם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְאֹמֵר עֲלֵיהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר.
עַל אוֹיְבֵיכֶם וְלֹא עַל אֲחֵיכֶם. לֹא יְהוּדָה עַל שְׁמַעוֹן.
וְלֹא שְׁמַעוֹן עַל בְּנִימִין. שָׁאֵם תִּפְּלוּ בִידֵם יִרְחֲמוּ עֲלֵיכֶם.
כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְוֹמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת וַיַּחֲזִיקוּ
בַשְּׂבִיָּה וְכָל מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן הַשָּׁלָל. וַיִּלְבִּישׁוּם
וַיַּגְדִּילוּם וַיַּאֲכִילוּם וַיִּשְׁקוּם וַיְסַכּוּם וַיַּנְהִילוּם בַּחֲמוּרִים
לְכָל כּוֹזֵל. וַיָּבִיאוּם יְרִיחוֹ עִיר הַתְּמָרִים אֲצֵל אֲחֵיהֶם.
וַיָּשׁוּבוּ שׁוֹמְרוֹן. עַל אוֹיְבֵיכֶם אַתֶּם הוֹלְכִים שָׁאֵם תִּפְּלוּ
בִידֵם אֵין מִרְחָמִים עֲלֵיכֶם. אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם. אֵל תִּירָאוּ
וְאֵל תַּחֲפֹזוּ וְגוֹמֵר. אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם. מִפְּנֵי צַהֲלַת סוֹסִים.
וְצַחְצוּחַ חֲרָבוֹת. אֵל תִּירָאוּ מִפְּנֵי הַגָּפֶת תִּרְסִין. וְשִׁפְעַת
הַקֶּלָּגֶסֶן. אֵל תַּחֲפֹזוּ. מִקּוֹל הַקֶּרְנוֹת. אֵל תַּעֲרֹצוּ. מִפְּנֵי קוֹל
צְרוּחוֹת. כִּי יִי אֱלֹהֵיכֶם הַהוּלֵךְ עִמָּכֶם. הֵן בָּאִין בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל
בָּשָׂר וְדָם. וְאַתֶּם בָּאִים בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם. פְּלִשְׁתִּים בָּאוּ
בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל גְּלִית. מָה הָיָה סוּפוֹ לְסוּף נָפַל בַּחֲרָב (וְהֵם)
נָפְלוּ עִמּוֹ. בְּנֵי עֵמּוֹן בָּאוּ בְּנִצְחוֹנוֹ שֶׁל שׁוּבָד. מָה הָיָה סוּפוֹ
לְסוּף נָפַל בַּחֲרָב. וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ. (אָבֵל) אַתֶּם אֵי אַתֶּם
כֵּן. כִּי יִי אֱלֹהֵיכֶם הַהוּלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם וְגוֹמֵר. זֶה
מַחֲנֶה הָאָרוֹן:

^ב וְדָבְרוּ הַשּׁוֹטְרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר. מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית חֹדֶשׁ וְלֹא חָנְכוּ יָלְדָּה וַיָּשׁוּב לְבֵיתוֹ וְגוֹמֵר. אֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית הַתְּבִין. בֵּית הַבֶּקֶר. בֵּית הָעֵצִים. בֵּית הָאוֹצְרוֹת. אֶחָד הַבּוֹנֶה. וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ. וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ. וְאֶחָד שֹׁנֵת לֹא מִתְּנָה. וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כָּרֶם וְלֹא חָלְלוּ וְגוֹמֵר. אֶחָד הַנוֹטֵעַ הַכָּרֶם. וְאֶחָד הַנוֹטֵעַ חֲמֹשֶׁת אֵילָנֵי מֶאֱכָל. וְאֶפִּילוּ מִחֲמֹשֶׁת מִיָּנִין. אֶחָד הַנוֹטֵעַ. וְאֶחָד הַמְּבַרֵּךְ. וְאֶחָד הַמְּרַכֵּב. וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ. וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ. וְאֶחָד שֹׁנֵת לֹא מִתְּנָה. וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אָרַשׁ אִשָּׁה וְגוֹמֵר. אֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הַבֵּתוּלָה. וְאֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הָאֵלְמָנָה. וְאֶפִּילוּ שׁוֹמְרֵת יָבָם. וְאֶפִּילוּ שְׁמַע שְׁמַת אַחִיו בַּמִּלְחָמָה חֹזֵר וּבָא לוֹ. כָּל אֵלּוּ שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי כֹהֵן מַעֲוֹרְכֵי הַמִּלְחָמָה וְחוֹזְרִין וּמִסְפִּיקִין מֵיָּם וּמִזֶּן וּמִתְקַנִּין אֶת הַדְּרָכִים:

^ג וְאֵלּוּ שְׂאִינָן חוֹזְרִין. הַבּוֹנֶה בֵּית שְׁעָר אֶכְסָדְרָה וּמִרְפֶּסֶת. הַנוֹטֵעַ אַרְבָּעָה אֵילָנֵי מֶאֱכָל. וְחֲמֹשֶׁה אֵילָנֵי סָרֵק. הַמְּחֹזֵר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ. אֵלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכֹהֵן הַדְּיוֹט. מִמְּזֻזָּה וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֹר וּלְנִתְיָן. לֹא הָיָה חוֹזֵר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף הַבּוֹנֶה בֵּית עַל מְכוּנּוֹ. לֹא הָיָה חוֹזֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף הַבּוֹנֶה בֵּית לְבָנִים בְּשָׂרוֹן. לֹא הָיָה חוֹזֵר:

^ד וְאֵלּוּ שְׂאִין זִזִין מִמְּקוֹמָן. בָּנָה בֵּית וְחָנְכוּ. נָטַע כָּרֶם וְחָלְלוּ. הִנּוּשָׂא אֶת אֲרוּסָתוֹ. הִכּוֹנֵס אֶת יְבִמָּתוֹ. שֹׁנֵאֵמֵר נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת. לְבֵיתוֹ זֶה בֵּיתוֹ. יִהְיֶה. זֶה

כֶּרְמוֹ וְשִׁמְח אֶת אִשְׁתּוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח לְהַבְיָא
אֶת יְבֻמָּתוֹ אֵינָן מְסַפְּקִין (לָהֶם) מִים וּמְזִין וְאֵינָן מְתַקְּנִין
אֶת הַדֶּרֶכִּים:

מסכת נדרים

פרק א

כָּל כְּנוּיֵי נְדָרִים כְּנִדְרִים וְחֲרָמִים כְּחֲרָמִים וְשִׁבּוּעוֹת כְּשִׁבּוּעוֹת וְנִזְירוֹת כְּנִזְירוֹת הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ מוֹדְרָנִי מִמָּדִי מִפְּרָשְׁנִי מִמָּדִי מְרוֹחֲקָנִי מִמָּדִי שְׂאֵינִי אוֹכֵל לָךְ שְׂאֵינִי טוֹעֵם לָךְ אֶסּוּר מְנוּדָה אֲנִי לָךְ רַבִּי עֲקִיבָא הֵיָּה חוֹכֵךְ בַּזָּה לְהַחֲמִיר כְּנִדְרֵי רִשְׁעִים נָדַר בְּנִזִּיר וּבִקְרָבָן וּבְשִׁבּוּעָה כְּנִדְרֵי כְּשָׂרִים לֹא אָמַר כָּלוּם כְּנִדְבוֹתָם נָדַר בְּנִזִּיר וּבִקְרָבָן:

ב הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ קוֹנֵם קוֹנֵחַ קוֹנֵס הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְקִרְבָּן חֶרֶק חֶרֶף חֶרֶף הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִם לְחֶרֶם גְּזִיק גְּזִיחַ פְּזִיחַ הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְנִזְירוֹת שְׁבוּתָה שְׁקוּקָה נָדַר בְּמוֹתָה הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְשִׁבּוּעָה:

ג הָאוֹמֵר לֹא חוֹלִין לֹא אוֹכֵל לָךְ לֹא כָּשֶׁר וְלֹא דְכִי טָהוֹר וְטָמֵא נוֹתֵר וּפְגוּל אֶסּוּר כְּאִמְרָא כְּדִירִים כְּעֵצִים כְּאֲשִׁים כְּמִזְבֵּחַ כְּהִיכָל כִּירוּשָׁלַיִם נָדַר בְּאַחַד מִכָּל מְשֻׁמְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הַזִּכִּיר קִרְבָּן הָרִי זֶה נָדַר קִרְבָּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָאוֹמֵר יְרוּשָׁלַיִם לֹא אָמַר כָּלוּם:

ד הָאוֹמֵר קִרְבָּן עוֹלָה מִנְחָה חֲטָאת תּוֹדָה שְׁלָמִים שְׂאֵינִי אוֹכֵל לָךְ אֶסּוּר רַבִּי יְהוּדָה מְתִיר הַקִּרְבָּן כְּקִרְבָּן:

קָרְבֵּן שְׂאוּכַל לֶךְ. אָסוּר. לְקָרְבֵּן לֹא אוֹכַל לֶךְ. רַבִּי מֵאִיר
אוֹסֵר. הָאוֹמֵר לְחֲבִירוֹ קוֹנֵם פִּי מִדֶּבֶר עִמָּךְ. יָדִי עוֹשֶׂה
עִמָּךְ. רִגְלִי מְהַלֶּכֶת עִמָּךְ. אָסוּר:

פרק ב

וְאֵלּוּ מִתְּרִין חוֹלִין שְׂאוּכַל לֶךְ. כְּבֶשֶׂר חֲזִיר. כְּעִבּוּדֹת
כּוֹכָבִים. כְּעוֹרוֹת לְבוּבִין. כְּנִבְלוֹת. (כְּטֵרפוֹת).
כְּשִׁקָּצִים. (כְּרִמָּשִׁים). כְּחֵלֶת אֶהָרִן וְכִתְרוֹמָתוֹ מִתֵּר.
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ הִרִי אֶת עָלִי כְּאֵמָא. פּוֹתֶחֱחִין לוֹ פֶּתַח
מִמָּקוֹם אֲחֵר. שֶׁלֹּא יִקַּל רֹאשׁוֹ לְכַד. קוֹנֵם שְׂאִינִי יִשּׁוֹן.
שְׂאִינִי מִדֶּבֶר. שְׂאִינִי מִהֶלֶךְ. הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה קוֹנֵם שְׂאִינִי
מִשְׁמֶשֶׁךְ. הִרִי זֶה בְּלֹא יַחַל דְּבָרוֹ. שְׁבוּעָה שְׂאִינִי יִשּׁוֹן.
שְׂאִינִי מִדֶּבֶר. שְׂאִינִי מִהֶלֶךְ אָסוּר:

^א קָרְבֵּן לֹא אוֹכַל לֶךְ. הַקָּרְבֵּן שְׂאוּכַל לֶךְ. לֹא קָרְבֵּן לֹא
אוֹכַל לֶךְ. מִתֵּר. שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לֶךְ. שְׁבוּעָה שְׂאוּכַל
לֶךְ. לֹא שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לֶךְ. אָסוּר. זֶה חֹמֶר בְּשִׁבוּעוֹת
מִבְּנִדְרִים. וְחֹמֶר בְּנִדְרִים מִבְּשִׁבוּעוֹת. כִּיצַד. אָמַר קוֹנֵם
סִכָּה שְׂאִינִי עוֹשֶׂה. לוֹלֵב שְׂאִינִי נוֹטֵל. תְּפִלִּין שְׂאִינִי מְנִיחַ.
בְּנִדְרִים אָסוּר. בְּשִׁבוּעוֹת מִתֵּר. שְׂאִין נִשְׁבָּעִין לִעְבוֹר עַל
הַמִּצְוֹת:

^ב יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר. וְאִין שְׁבוּעָה בְּתוֹךְ שְׁבוּעָה. כִּיצַד.
אָמַר הִרִינִי נָזִיר אִם אוֹכַל. הִרִינִי נָזִיר אִם אוֹכַל וְאֹכַל.

חייב על כל אחת ואחת. שבועה שלא אוכל. שבועה שלא אוכל ואכל. אינו חייב אלא אחת:

ד סתם נדרים להחמיר ופירושם להקל. כיצד. אמר הרי עלי כבשר מליח. כיון נסד. אם של שמים נדר. אסור. ואם של עבודת אלילים מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים אסור. ואם כחרם של כהנים מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור. ואם של דגן מתר. ואם סתם אסור. הרי עלי כתרומה. אם כתרומת הלשכה נדר אסור. ואם של גזרן מתר. ואם סתם אסור. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר סתם תרומה ביהודה אסורה. ובגליל מותרת. שאין אנשי גליל מכירין את תרומת הלשכה. סתם חרמים ביהודה מתרין ובגליל אסורין. שאין אנשי גליל מכירין את חרמי הכהנים:

ה נדר בחרם. ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים. בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבנות של מלכים. הרי עצמי קרבן. ואמר לא נדרתי אלא בעצם שהנחתי לי להיות נזדר בו. קונם אשתי נהנית לי. ואמר לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגרשתי. על כלן אין נשאלים להם. ואם נשאלו עונשין אותן. ומחמירין עליהם. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים פותחין להן פתח ממקום אחר ומלמדן אותם כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים:

פרק ג

אֲרֻבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים: נְדָרֵי זִירוּזִין, וְנְדָרֵי הִבָּאִי.
 וְנְדָרֵי שְׁגָגוֹת, וְנְדָרֵי אוֹנָסִים, נְדָרֵי זִירוּזִין.
 כִּיצַד? הִיא מוֹכֵר חֶפֶץ, וְאָמַר קוֹנָם שְׁאֵינִי פּוֹחֵת לָךְ מִן
 הַסֵּלַע, וְהִלָּה אוֹמֵר קוֹנָם שְׁאֵינִי מוֹסִיף לָךְ עַל הַשֶּׁקֶל.
 שְׁנֵיהֶם רוֹצִים בְּשִׁלְשָׁה דִּינָרִין: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר
 אִף הַרוּצָה לְהַדִּיר אֶת חֲבִירוֹ שִׁיאֲכַל אֶצְלוֹ, אוֹמֵר (כָּל)
 נֶדֶר שְׁאֵנִי עֲתִיד לְדוֹר הוּא בָטֹל, וּבִלְבָד שְׂיֵהָא זְכוּר
 בְּשַׁעַת הַנֶּדֶר:

^א נְדָרֵי הִבָּאִי: אָמַר קוֹנָם אִם לֹא רָאִיתִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה כִּיּוֹצְאִי
 מִצָּרִים, אִם לֹא רָאִיתִי נָחַשׁ כְּקוֹרֶת בֵּית הַבַּד, נְדָרֵי שְׁגָגוֹת
 אִם אֲכַלְתִּי וְאִם שְׁתִּיתִי, וְנִזְכָּר שְׂאֲכַל וְשְׁתָּה, שְׁאֵינִי אוֹכֵל
 וְשְׁאֵינִי שׁוֹתָה, וְשָׁכַח וְאָכַל וְשְׁתָּה, אָמַר קוֹנָם אֲשֶׁתִּי
 נִהְיִית לִי שְׁגָגָה אֶת כִּיסִּי וְשֶׁהִפְתָּה אֶת בְּנִי, וְנוֹדַע שְׁלֹא
 הִפְתָּו, וְנוֹדַע שְׁלֹא גָנַבְתָּו, רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִים תְּאֲנִים,
 וְאָמַר הֲרִי הֵן עָלֶיכֶם קֶרֶבֶן, וְנִמְצְאוּ אֲבִיו וְאֶחָיו וְהָיוּ עִמָּהֶן
 אַחֲרֵים, בֵּית שְׁמָאִי אוֹמְרִים הֵן מִתְּרִין, וּמָה שְׁעִמָּהֶם
 אֲסוּרִים, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים אֵלּוּ וְאֵלּוּ מִתְּרִין:

^ב נְדָרֵי אוֹנָסִים: הִדִּירוּ חֲבִירוֹ שִׁיאֲכַל אֶצְלוֹ, וְחָלָה הוּא אוֹ
 שְׁחָלָה בָנוּ, אוֹ שֶׁעָכְבוּ נִהַר, הֲרִי אֵלּוּ נְדָרֵי אוֹנָסִין:

^ד נוֹדְרִין לַהוֹרָגִים, וְלַחֲרָמִין, וְלַמּוֹכְסִין, שֶׁהִיא תְּרוּמָה אִף
 עַל פִּי שְׂאִינָה תְּרוּמָה, שֶׁהֵן שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ, אִף עַל פִּי

שאינן של בית המלך. בית שמאי אומרים בכל נזדרין חוץ מבשבועה. ובית הלל אומרים אף בשבועה. בית שמאי אומרים לא יפתח לו בנדר. ובית הלל אומרים אף יפתח לו. בית שמאי אומרים במה שהוא מדירו. ובית הלל אומרים אף במה שאינו מדירו. כיצד אמרו לו אמור קונם אשתי נהנית לי. ואמר קונם אשתי ובני נהנין לי. בית שמאי אומרים אשתו מתרת ובניו אסורין. ובית הלל אומרים אלו ואלו מתרין:

הרי נטיעות האלו קרבן. אם אינן נקצצות טלית זו קרבן. אם אינה נשרפת יש להן פדיון. הרי נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו. טלית זו קרבן עד שתשרף אין להן פדיון:

הנזדר מיורדי הים מתר ביושבי היבשה. מיושבי היבשה אסור ביורדי הים. שיורדי הים בכלל יושבי היבשה. לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש:

הנזדר מרואי החמה אסור אף בסומין. שלא נתבון זה אלא למי שהחמה רואה אותו:

הנזדר משחורי הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות. ומתר בנשים ובקטנים. שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים:

^ט הַנּוֹדֵר מִן הַיְלֻדִים מִתֵּר בְּנֻלָּדִים. (מִן הַנּוֹלָדִים אָסוּר בְּיְלֻדִים). רַבִּי מֵאִיר מִתֵּר אֶף בְּיְלֻדִים. וַחֲכָמִים אֹמְרִים לֹא נִתְכַּן זֶה אֲלָא בְּמִי שֶׁדִּרְכוֹ לְהוֹלִיד:

הַנּוֹדֵר מִשּׁוּבְתֵי שַׁבָּת אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל. (וְאָסוּר) בְּבוֹתִים. מֵאוֹכְלֵי שׁוּם אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּבוֹתִים. מַעוּלֵי יְרוּשָׁלַיִם. אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל. וּמִתֵּר בְּבוֹתִים:

^{טא} קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְבָנִי נַח. מִתֵּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּאוֹמוֹת. שְׂאִינִי נִהְנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם. אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמִתֵּר בְּאוֹמוֹת. שְׂאִינִי נִהְנֶה לְיִשְׂרָאֵל. לֹקַח בְּיֹתֵר וּמוֹכֵר בְּפָחוֹת. שִׁישְׂרָאֵל נִהְנֵן לִי. לֹקַח בְּפָחוֹת וּמוֹכֵר בְּיֹתֵר. (אִם שׁוֹמֵעִין לוֹ). שְׂאִינִי נִהְנֶה לָהֶן וְהֵן לִי. יִהְנֶה לְאוֹמוֹת. קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְעֶרְלִים מִתֵּר בְּעֶרְלֵי יִשְׂרָאֵל. וְאָסוּר בְּמוּלֵי גוֹיִם. קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְנֶה לְמוּלִים. אָסוּר בְּעֶרְלֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִתֵּר בְּמוּלֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם. שְׂאִין הָעֶרְלָה קְרוּיָה אֲלָא לְשֵׁם גוֹיִם. שְׁנֵאֲמַר כִּי כָל הַגּוֹיִם עֶרְלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עֶרְלֵי לֵב. וְאוֹמַר וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הָעֶרֶל הַזֶּה. וְאוֹמַר פֶּן תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעֲלוּזְנָה בְּנוֹת הָעֶרְלִים. (רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמַר מֵאוֹסָה הָעֶרְלָה שֶׁנִּתְגַּנְּנוּ בָּהּ הָרָשָׁעִים. שְׁנֵאֲמַר כִּי כָל הַגּוֹיִם עֶרְלִים וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עֶרְלֵי לֵב). רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמַר גְּדוּלָה מִלָּה שֶׁנִּכְבְּרָתוֹ עָלֶיהָ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְרִיתוֹת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר גְּדוּלָה מִלָּה שֶׁדוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת הַחֲמוּרָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה אוֹמַר גְּדוּלָה מִלָּה שֶׁלֹּא נִתְּלָה לוֹ לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק

עליה מלא שעה. רבי נחמיה אומר גדולה מילה שדוחה את הנגעים. רבי אומר גדולה מילה שכל המצות שעשה אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל. שנאמר התהלך לפני והיה תמים. דבר אחר גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו. שנאמר כה אמר יי אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת:

יום יג

פרק ד

אין בין המדר הנאה מחבירו. למדר הימנו מאכל. אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אכל נפש. המדר מאכל מחבירו. לא ישאלנו נפה וכברה וריחים ותנור. אבל משאיל לו חלוק וטבעת וטלית ונזמים. וכל דבר שאין עושים בו אכל נפש. מקום שמשכירין כיוצא בהן אסור:

^א המדר הנאה מחבירו. שוקל את שקלו. ופורע את חובו ומחזיר לו את אבידתו. מקום שנוטלים עליה שכר תפול הנאה להקדש:

^ב ותורם את תרומתו ומעשרותיו לדעתו. ומקריב עליו קני זבין. קני זבות. קני יולדות. חטאות ואשמות. ומלמדו מדרש הלכות ואגדות. (אבל) לא ילמדנו מקרא. אבל

מִלְמַד הוּא אֶת בָּנָיו (וְאֵת בְּנוֹתָיו) מִקְרָא וְזֶן אֶת אִשְׁתּוֹ
וְאֵת בָּנָיו אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיֵּב בְּמִזְוֹנוֹתָיו וְלֹא יִזְוֶן אֶת
בְּהֶמְתּוֹ בֵּין טִמְאָה בֵּין טְהוֹרָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר זֶן
הַטִּמְאָה וְאִינוֹ זֶן אֶת הַטְהוֹרָה אָמְרוּ לוֹ מַה בֵּין טִמְאָה
לְטְהוֹרָה אָמַר לָהֶן שֶׁהַטְהוֹרָה נִפְשָׁה לְשָׁמַיִם וְגוֹפָה שְׁלוֹ
וְטִמְאָה נִפְשָׁה וְגוֹפָה לְשָׁמַיִם אָמְרוּ לוֹ אֶף הַטִּמְאָה
נִפְשָׁה לְשָׁמַיִם וְגוֹפָה שְׁלוֹ שְׁאֵם יִרְצָה הָרִי הוּא מוֹכְרָה
לְגוֹיִם אוֹ מֵאֲכִילָה לְכָלֵּבִים:

י' הַמְדָּר הִנָּא מַחְבִּירוֹ וְנִכְנָס לְבִקְרוֹ עוֹמֵד אֲבָל לֹא
יוֹשֵׁב וּמִרְפָּאֵהוּ רְפוּאָת נֶפֶשׁ אֲבָל לֹא רְפוּאָת מָמוֹן
וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאִמְבָּטִי גְדוּלָּה אֲבָל לֹא בְקִטְנָה וְיִשֵּׁן עִמּוֹ
בְּמִטָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּימּוֹת הַחֲמָה אֲבָל לֹא בִימּוֹת
הַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְהִינֵהוּ וּמִסֵּב עִמּוֹ עַל הַמִּטָּה וְאוֹכֵל
עִמּוֹ עַל הַשְּׁלֶחָן אֲבָל לֹא מִן הַתְּמָחוּי אֲבָל אוֹכֵל הוּא
מִן הַתְּמָחוּי הַחוּזָר לֹא יֹאכֵל עִמּוֹ מִן הָאֲבוֹס שְׁלִפְנֵי
הַפּוֹעֲלִים וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּאֶמֶן דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֻכְמַיִם
אוֹמְרִים עוֹשֶׂה הוּא בְּרַחוּק מִמֶּנּוּ:

ה' הַמְדָּר הִנָּא מַחְבִּירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ
שְׂדֵהוּ וְאִינוֹ אוֹכֵל מִן הַנוֹטוֹת וּבְשִׁבְעִית אִינוֹ יוֹרֵד לְתוֹךְ
שְׂדֵהוּ אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנוֹטוֹת נֶדֶר הֵימָנוּ מֵאֲכָל
לִפְנֵי שְׁבִיעִית יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ וְאִינוֹ אוֹכֵל מִן הַפִּירוֹת
וּבְשִׁבְעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל:

י המִדֵּר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ. לֹא יִשְׁאִלְנוּ. וְלֹא יִשְׁאֵל מִמֶּנּוּ.
 לֹא יִלְנוּ וְלֹא יִלּוּה מִמֶּנּוּ. וְלֹא יִמְכּוֹר לוֹ. וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ.
 אָמַר לוֹ הַשָּׂאִילָנִי פֶּרֶתְךָ. אָמַר לוֹ אֵינָה פְּנוּיָה. אָמַר קוֹנָם
 שְׂדֵי שְׂאִינִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם. אִם הָיָה דֶּרֶכּוֹ לְחֵרוֹשׁ. הוּא
 אָסוּר וְכָל אָדָם מוֹתְרִין. וְאִם אֵין דֶּרֶכּוֹ לְחֵרוֹשׁ. הוּא וְכָל
 אָדָם אָסוּרִין:

י המִדֵּר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ. וְאֵין לוֹ מָה יֹאכֵל. הוֹלֵךְ אֶצֶל
 הַחֲנוּנִי וְאוֹמֵר. אִישׁ פְּלוֹנִי מִדֵּר מִמֶּנִּי הַנָּאָה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה
 אֶעֱשֶׂה. הוּא נוֹתֵן לוֹ. וּבֹא וְנוֹטֵל מִזֶּה. הִיא בֵּיתוֹ לְבָנוֹת.
 גִּדְּרוּ לְגִדּוֹר. שְׂדֵהוּ לְקִצּוֹר. הוֹלֵךְ אֶצֶל הַפּוֹעֲלִים וְאוֹמֵר.
 אִישׁ פְּלוֹנִי מִדֵּר מִמֶּנִּי הַנָּאָה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה. הֵם
 עוֹשִׂים עִמּוֹ. וּבָאִין וְנוֹטְלִין שְׂכָר מִזֶּה:

י"ה הָיוּ מְהֻלְכִין בְּדֶרֶךְ וְאֵין לוֹ מָה יֹאכֵל. נוֹתֵן לְאַחַר לְשֵׁם
 מִתְּנָה. וְהָלָה מוֹתֵר בָּהּ. אִם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר. מֵנִיחַ עַל
 הַסֵּלַע אוֹ עַל הַגֶּדֶר וְאוֹמֵר הֲרִי הֵן מְפַקְרִין לְכָל מִי
 שִׁיחֲפוּץ. וְהָלָה נוֹטֵל וְאוֹכֵל. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר:

פרק ה

הַשּׁוֹתֵפִין שֶׁנִּדְּרוּ הִנָּאָה זֶה מִזֶּה. אֲסוּרִין לִכְנֵס לְחֹצֵר.
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ
 שְׁלוֹ. וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ. וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שָׁם
 רִיחִים וְתַנּוּר. וּלְגַדֵּל תְּרִנְגוּלִים. הִיא אֶחָד מֵהֶם מִדֶּר
 הִנָּאָה מִחֲבִירוֹ. לֹא יִכְנֵס לְחֹצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
 אָמַר יָכוֹל הוּא לֹמַר לוֹ. לְתוֹךְ שְׁלִי אֲנִי נִכְנָס. וְאֲנִי נִכְנָס
 לְתוֹךְ שְׁלָךְ. וְכּוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר לַמְּכֹרֵת אֶת חֻלְקוֹ:

^ב הִיא אֶחָד מִן הַשּׁוֹק מִדֶּר מֵאֶחָד מֵהֶם הִנָּאָה. לֹא יִכְנֵס
 לְחֹצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר יָכוֹל הוּא לֹמַר לוֹ.
 לְתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרְךָ אֲנִי נִכְנָס. וְאֲנִי נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלָךְ:

^ג הַמִּדֵּר הִנָּאָה מִחֲבִירוֹ. וַיֵּשׁ לוֹ מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מְשֻׁכְּרִים
 בְּעִיר. אִם יֵשׁ לוֹ בֵּהֶן תְּפִיסַת יָד אֲסוּר. אִין לוֹ בֵּהֶן תְּפִיסַת
 יָד מוֹתֵר. הָאָמַר לְחֲבִירוֹ קוֹנֵם לְבֵיתָךְ שְׂאִינִי נִכְנָס. וְשִׁדְךָ
 שְׂאִינִי לֹקַח. מֵת אוֹ שִׁמְכָרָה לְאַחֵר מוֹתֵר. קוֹנֵם לְבֵית זֶה
 שְׂאִינִי נִכְנָס. שְׂדָה זוֹ שְׂאִינִי לֹקַח. מֵת אוֹ מְכָרָה לְאַחֵר.
 אֲסוּר:

^ד הָרִינִי עָלֶיךָ חֶרֶם. הַמִּדֵּר אֲסוּר. הָרִי אֶת עָלִי חֶרֶם הַנּוֹדֵר
 אֲסוּר. הָרִינִי עָלֶיךָ וְאֶת עָלִי. שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין. וּשְׁנֵיהֶם
 מוֹתֵרִים בְּדָבָר שֶׁל עוֹלֵי בָּבֶל. וְאֲסוּרִים בְּדָבָר שֶׁל אוֹתָהּ
 הָעִיר:

ה ואיזהו דבר של עולי בבל. כגון הר הבית והעזרות והבזר שבאמצע הדרך. ואיזהו דבר של אותה העיר. כגון הרחוב והמרחץ ובית הכנסת והתבה והספרים. והכותב חלקו לנשיא. רבי יהודה אומר אחד כותב לנשיא. ואחד כותב להדיוט. מה בין כותב לנשיא לכותב להדיוט. שהכותב לנשיא אינו צריך לזכות. והכותב להדיוט צריך לזכות. וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה צריכין לזכות. לא דברו בנשיא אלא בהוזה. רבי יהודה אומר אין אנשי הגליל צריכין לכתוב שכבר כתבו אבותיהם על ידיהם:

י המדר הנאה מחבירו. ואין לו מה יאכל. נותן לאחר לשום מתנה. והלה מותר בה. מעשה באחד בבית חורון שהיה אביו מדר הימנו הנאה. והיה משיא את בנו. ואמר לחבירו חצר וסעודה נתונים לך במתנה. ואינו לפניך אלא כדי שיבא אבא. ויאכל עמנו בסעודה. אמר לו אם שלי הם. הרי הם מקדישים לשמים. אמר (לו) לא נתתי לך את שלי. שתקדישם לשמים. אמר לו לא נתת לי את שלך. אלא שתהא אתה ואביך אוכלים ושותים ומתרצים זה לזה. ויהא עון תלוי בראשו. (וכשבא דבר לפני חכמים אמרו) כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקדשת אינה מתנה:

פרק ו

הַנוֹדֵר מִן הַמְבָּשָׁל מוֹתֵר בְּצָלִי וּבִשְׁלֹק. אָמַר קוֹנֵם
תְּבַשִּׁיל שְׂאִינֵי טוֹעִים. אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קִדְרָה
רָדִי. וּמוֹתֵר בְּעֵבָהּ. וּמוֹתֵר בְּבִיצַת טְרִמִּיטָה. וּבְדִלְעַת
הֶרְמוּצָה:

בַּ הַנוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קִדְרָה אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִמַּעֲשֵׂה
רְתִיחָתָהּ. אָמַר קוֹנֵם הַיּוֹרֵד לְקִדְרָה שְׂאִינֵי טוֹעִים. אָסוּר
בְּכָל הַמַּתְבַּשְּׁלִין בְּקִדְרָה:

ג מִן הַכְּבוּשׁ. אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַכְּבוּשׁ שֶׁל יֶרֶק. כְּבוּשׁ
שְׂאִינֵי טוֹעִים אָסוּר בְּכָל הַכְּבוּשִׁים. מִן הַשְּׁלֹק. אֵינוֹ אָסוּר
אֱלֹא מִן הַשְּׁלֹק שֶׁל בָּשָׂר. שְׁלֹק שְׂאִינֵי טוֹעִים. אָסוּר בְּכָל
הַשְּׁלֹקִים. מִן הַצָּלִי. אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַצָּלִי שֶׁל בָּשָׂר
(דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה). צָלִי שְׂאִינֵי טוֹעִים אָסוּר בְּכָל הַצָּלוּיִן.
מִן הַמְּלִיחַ. אֵינוֹ אָסוּר אֱלֹא מִן הַמְּלִיחַ שֶׁל דָּג. מְלִיחַ
שְׂאִינֵי טוֹעִים. אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים:

ד דָּג דָּגִים שְׂאִינֵי טוֹעִים. אָסוּר בֵּהֶן בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטָנִים.
בֵּין מְלוּחִים בֵּין טְפִלִּים. בֵּין חֲיִין בֵּין מְבַשְּׁלִין. וּמוֹתֵר
בְּטָרִית טְרוּפָה וּבִצִּיר. הַנוֹדֵר מִן הַצִּחָנָה אָסוּר בְּטָרִית
טְרוּפָה. וּמוֹתֵר בִּצִּיר וּבַמּוֹרִיס. הַנוֹדֵר מִטָּרִית טְרוּפָה
אָסוּר בִּצִּיר וּבַמּוֹרִיס:

ה' הַנּוֹדֵר מִן הַחֵלֶב מוֹתֵר בֶּקוֹם וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר מִן הַקּוֹם מוֹתֵר בְּחֵלֶב אֲבֵא שְׂאוּל אוֹמֵר הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִינָה אֲסוּר בָּהּ בֵּין מְלוּחָה בֵּין טְפִילָה:

י' הַנּוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר מוֹתֵר בְּרֹטֵב וּבִקְפָּה וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה וְאָסֵר (עָלִי) רַבִּי טְרַפּוֹן בָּעִים שְׁנַתְּבִשְׁלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לוֹ וְכֵן הִדְבֵּר אֵימָתִי בְּזֶמֶן שִׁיאֲמַר בֶּשֶׂר זֶה עָלִי שֶׁהַנּוֹדֵר מִן הַדֶּבֶר וְנִתְעַרֵּב בְּאַחֵר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתָן טַעַם אֲסוּר:

י' הַנּוֹדֵר מִן הַיֵּין מוֹתֵר בְּתַבְשִׁיל שִׁישׁ בּוֹ טַעַם יֵין אָמַר קוֹנָם יֵין זֶה שְׂאִינִי טוֹעֵם וְנִפְלַל לְתַבְשִׁיל אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתָן טַעַם הָרִי זֶה אֲסוּר הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים מוֹתֵר בֵּיין מִן הַזֵּיתִים מוֹתֵר בְּשֶׁמֶן אָמַר קוֹנָם זֵיתִים וְעֲנָבִים אֵלּוּ שְׂאִינִי טוֹעֵם אֲסוּר בָּהֶן וּבִיּוֹצֵא מֵהֶן:

ח' הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים מוֹתֵר בְּדָבֶשׁ תְּמָרִים מִסְתַּנִּיחוֹת מוֹתֵר בְּחֶמֶץ סְתַנִּיחוֹת רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר כָּל שֵׁשׁ תּוֹלְדָתוֹ קְרוּיָה עָלָיו וְנִדֵּר הֵימָנוּ אֲסוּר אֶף בִּיּוֹצֵא הֵימָנוּ וְחֻכָּמִים מִתִּירִין:

ט' הַנּוֹדֵר מִן הַיֵּין מוֹתֵר בֵּיין תְּפוּחִים מִן הַשֶּׁמֶן מוֹתֵר בְּשֶׁמֶן שׁוּמְשָׁמִין מִן הַדָּבֶשׁ מוֹתֵר בְּדָבֶשׁ תְּמָרִים מִן הַחֶמֶץ מוֹתֵר בְּחֶמֶץ סְתַנִּיחוֹת מִן הַכֶּרִישִׁין מוֹתֵר בְּקַפְלוּטוֹת מִן הַיֶּרֶק מוֹתֵר בִּירְקוֹת הַשָּׂדֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לוֹוִי:

הַנּוֹדֵר מִן הַכְּרוּב אָסוּר בְּאַסְפָּרְגוּס. מִן הָאֶסְפָּרְגוּס מוֹתֵר בְּכְרוּב. מִן הַגְּרִיסִין אָסוּר בַּמִּקְפָּה. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הַמִּקְפָּה מוֹתֵר בַּגְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפָּה אָסוּר בְּשׁוּם. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הַשּׁוּם מוֹתֵר בַּמִּקְפָּה. מִן הָעֵדָשִׁים אָסוּר בְּאַשְׁשִׁימִים. וְרַבִּי יוֹסִי מֵתִיר. מִן הָאֲשִׁשִּׁים מוֹתֵר בְּעֵדָשִׁים. חֹטֶה (חֹטִים) שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בָּהֶן בֵּין קֶמַח בֵּין פֶּת. גְּרִיס גְּרִיסִין שְׂאִינִי טוֹעֵם. אָסוּר בָּהֶן בֵּין חֵיז בֵּין מְבַשְּׁלִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר קוֹנֵם גְּרִיס אוֹ חֹטִים שְׂאִינִי טוֹעֵם מוֹתֵר לְכֹס חֵיז:

פרק ז

הַנּוֹדֵר מִן הַיֶּרֶק מוֹתֵר בְּדִלּוּעִין וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא. וְהֵלֵא אוֹמֵר אָדָם לְשְׁלֹחוֹ. קַח לִי יֶרֶק. וְהוּא אוֹמֵר לֹא מִצָּאֲתִי אֵלָא דִּלּוּעִין. אָמַר לָהֶם בֶּן הַדְּבָר. אוֹ שְׂמָא אוֹמֵר הוּא לֹא מִצָּאֲתִי אֵלָא קִטְנִית. אֵלָא שֶׁהַדִּלּוּעִים בְּכֻלָּל יֶרֶק (וְקִטְנִית אֵינוֹ בְּכֻלָּל יֶרֶק). וְאָסוּר בְּפֹל הַמִּצְרֵי לַח. וּמוֹתֵר בִּיבֶשׁ:

הַנּוֹדֵר מִן הַדֶּגֶן אָסוּר בְּפֹל הַמִּצְרֵי יָבֵשׁ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֵלָא מִחֲמַשְׁתַּת הַמִּינִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה אֵינוֹ אָסוּר אֵלָא מִחֲמַשְׁתַּת הַמִּינִין. אֲבָל (הַנּוֹדֵר) מִן הַדֶּגֶן אָסוּר בְּכֹל וּמוֹתֵר בְּפִירוֹת הָאֵילָן וּבִיֶּרֶק:

ג הַנּוֹדֵר מִן הַכֶּסוֹת מוֹתֵר בְּשֶׁק וּבִירֵעָה וּבִחְמִלָה אָמַר
 קוֹנֵם צָמַר עוֹלָה עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכִסּוֹת בְּגִיזֵי צָמַר פְּשֵׁתָן
 עוֹלָה עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכִסּוֹת בְּאַנִּיצֵי פְּשֵׁתָן רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר טָעַן וְהִזִּיעַ וְהָיָה רִיחוֹ קֶשֶׁה אָמַר
 קוֹנֵם צָמַר וּפְשֵׁתִים עוֹלִים עָלָיו מוֹתֵר לְהַתְּכִסּוֹת וְאָסוּר
 לְהַפְשִׁיל לְאַחֲרָיו:

ד הַנּוֹדֵר מִן הַבֵּית מוֹתֵר בְּעֵלְיָה דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר וַחֲכָמִים
 אֹמְרִים עָלֶיהָ בְּכָלֵל הַבֵּית הַנּוֹדֵר מִן הָעֵלְיָה מוֹתֵר בַּבֵּית:

ה הַנּוֹדֵר מִן הַמָּטָה מוֹתֵר בְּדֶרֶגֶשׁ דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר
 וַחֲכָמִים אֹמְרִים דֶּרֶגֶשׁ בְּכָלֵל מָטָה הַנּוֹדֵר מִדֶּרֶגֶשׁ מוֹתֵר
 בַּמָּטָה הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר מוֹתֵר לַכֶּנֶס לְתַחוּמָהּ שֶׁל עִיר
 וְאָסוּר לַכֶּנֶס לְעִבּוּרָהּ אָבֵל הַנּוֹדֵר מִן הַבֵּית אָסוּר מִן
 הָאֶגֶף וּלְפָנִים:

ו קוֹנֵם פִּירוֹת הָאֵלוֹ עָלָיו קוֹנֵם הֵן עַל פִּי קוֹנֵם הֵן לְפִי
 אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן שְׂאִינִי אוֹכֵל וְשְׂאִינִי טוֹעֵם
 מוֹתֵר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ כָּלָה אָבֵל
 בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כָּלָה אָפִילוֹ גְּדוּלִי גְּדוּלִין אָסוּרִין:

ז הָאֹמֵר לֹא שָׂתוּ קוֹנֵם מַעֲשֵׂה יְדִיד עָלָיו קוֹנֵם הֵן עַל פִּי
 קוֹנֵם הֵן לְפִי אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן שְׂאִינִי אוֹכֵל
 שְׂאִינִי טוֹעֵם מוֹתֵר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן בְּדָבָר שֶׁזָּרְעוּ
 כָּלָה אָבֵל בְּדָבָר שְׂאִין זָרְעוּ כָּלָה אָפִילוֹ גְּדוּלִי גְּדוּלִין
 אָסוּרִין

ח שאת עושה איני אוכל עד הפסח. שאת עושה איני מתכסה עד הפסח. עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות אחר הפסח. שאת עושה עד הפסח איני אוכל. ושאת עושה עד הפסח איני מתכסה. עשתה לפני הפסח אסור לאכול ולהתכסות אחר הפסח:

ט שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג. הלכה לפני הפסח. אסורה בהנאתו עד הפסח. אחר הפסח בלא יחל דברו. שאת נהנית לי עד החג אם תלכי לבית אביך עד הפסח. והלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד החג. ומותרת לילך אחר הפסח:

פרק ח

קונם יין שאיני טועם היום. אינו אסור אלא עד שתחשוך. שבת זו אסור בכל השבת. ושבת שעברה. חדש זה. אסור בכל החדש. וראש חדש להבא. שנה זו. אסור בכל השנה. וראש השנה לעתיד לבא. שבוע זה. אסור בכל השבוע. ושביעית שעברה. ואם אמר יום אחד. שבת אחד. חדש אחד. שנה אחת. שבוע אחד. אסור מיום ליום:

כ עד הפסח. אסור עד שיגיע. עד שיהא. אסור עד שיצא. עד לפני הפסח. רבי מאיר אומר אסור עד שיגיע. רבי יוסי אומר עד שיצא:

ג עד הקציר. עד הבציר. עד המסיק. אינו אסור אלא עד שיגיע. זה הכלל. כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע. אמר עד שיהא אסור עד שיצא. וכל שאין זמנו קבוע. בין אמר עד שיהא בין אמר עד שיגיע אינו אסור אלא עד שיגיע:

ד עד הקיץ. עד שיהא הקיץ. עד שיתחילו העם להכניס בכללות. עד שיעבור הקיץ. עד שיקפלו המקצועות. עד הקציר עד שיתחיל העם לקצור קציר חטים אבל לא קציר שעורים. הכל לפי (מקום) נדרו. אם היה בהר בהר. ואם היה בבקעה בבקעה:

ה עד הגשמים. עד שיהיו הגשמים. עד שתדד רביעה שניה. רבן שמעון בן גמליאל אומר עד שיגיע זמנה של רביעה. עד שיפסקו גשמים. עד שיצא ניסן בלוי. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר עד שיעבור הפסח. קונם יין שאיני טועם השנה. נתעברה השנה אסור בה ובעבורה. עד ראש אדר. עד ראש אדר הראשון. עד סוף אדר. עד סוף אדר ראשון. רבי יהודה אומר קונם יין שאיני טועם עד שיהא הפסח. אינו אסור אלא עד לילי הפסח. שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין:

ו אמר קונם בשר שאיני טועם עד שיהא הצום. אינו אסור אלא עד לילי הצום שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכול בשר. רבי יוסי בנו אומר אמר

קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת אינו אסור אלא
עד לילי שבת שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני
אדם לאכול שום:

האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אין אתה בא
וגוטל לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של יין הרי
זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם ויאמר לו כלום
אמרת אלא מפני כבודי זהו כבודי וכן האומר לחבירו
קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה בא וגותן לבני כור
אחד של חטין ושתי חביות של יין רבי מאיר אומר אסור
עד שיתן וחכמים אומרים אף זה יכול להפר את נדרו
שלא על פי חכם ויאמר לו הרי אני כאלו התקבלתי היו
מסרבין בו לשא בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי
לעולם וכן המגרש את אשתו ואמר קונם אשתי נהנית
לי לעולם הרי אלו מותרות להנות לו שלא נתכון זה
אלא לשום אישות היתה מסרב בחבירו שיאכל אצלו
אמר קונם לביתך שאיני נכנס טפת צונן שאיני טועם
לך מותר לכנס לביתו ולשתות ממנו צונן שלא נתכון
זה אלא לשום אכילה ושתייה:

פרק ט

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו.
 וחכמים אוסרין. אמר רבי צדוק עד שפותחין לו
 בכבוד אביו ואמו. יפתחו לו בכבוד המקום (אמרו לו)
 אם בן אין נדרים. מודים חכמים לרבי אליעזר בדבר
 שבינו לבין אביו ואמו. שפותחין לו בכבוד אביו ואמו:

^ב ועוד אמר רבי אליעזר פותחים בנולד. וחכמים אוסרין.
 כיצד. אמר קונם שאיני נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר.
 או שהיה משיא את בנו (בקרוב) ואמר אלו הייתי יודע
 שהוא נעשה סופר. או שהיה משיא את בנו בקרוב.
 לא הייתי נודר. קונם לבית זה שאיני נכנס. ונעשה בית
 הכנסת אמר אלו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת.
 לא הייתי נודר. רבי אליעזר מתיר. וחכמים אוסרין:

^ג רבי מאיר אומר יש דברים שהן כנולד ואינן כנולד
 וחכמים מודים לו. כיצד. אמר קונם שאיני נושא את
 פלונית. שאביה רע. אמרו לו מת. או שעשה תשובה.
 קונם לבית זה שאיני נכנס שהכלב רע בתוכו. או שהנחש
 בתוכו. אמרו לו מת הכלב. או שנהרג הנחש. הרי הן
 כנולד ואינן כנולד וחכמים מודים לו:

^ד ועוד אמר רבי מאיר פותחים לו מן הכתוב שבתורה
 ואומרים לו. אלו היית יודע. שאתה עובר על לא תקום.
 ועל לא תטור. ועל לא תשנא את אחיך בלבבך. ואהבת

לְרַעָךְ כַּמוֹךְ וְחִי אַחִיד עִמָּךְ. (שָׁמָּא) יַעֲנִי וְאִין אַתָּה יָכוֹל
לְפָרְנָסוֹ. אָמַר אֵלּוּ הֵייתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בֶן. לֹא הֵייתִי נוֹדֵר.
הָרִי זֶה מוֹתֵר:

ה' פּוֹתְחִין לְאָדָם בְּכְתוּבַת אִשְׁתּוֹ. וּמַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁנֵדֵר
מֵאִשְׁתּוֹ הִנָּאָה. וְהֵיטָה כְּתוּבָתָה אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִים.
וּבָאָה לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְחִיבוּ לָתֵן לָהּ כְּתוּבָתָה. אָמַר לוֹ
רַבִּי. שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת דִּינָרִין הֵנִיחַ אָבָא. וְנָטַל אַחִי אַרְבַּע
מֵאוֹת. וְאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת. לֹא דִיָּה שֶׁתִּטּוֹל הִיא מֵאֲתִים.
וְאֲנִי מֵאֲתִים. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אֲפִילוֹ אַתָּה מוֹכֵר שְׁעָר
רֹאשְׁךָ. אַתָּה נוֹתֵן לָהּ כְּתוּבָתָה. אָמַר לוֹ אֵלּוּ הֵייתִי יוֹדֵעַ
שֶׁהוּא בֶן לֹא הֵייתִי נוֹדֵר וְהִתִּירָה רַבִּי עֲקִיבָא:

י' פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת. בְּרֹאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים.
אוֹתָן הַיָּמִים מוֹתֵרִים. וְשָׂאֵר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין. עַד שֶׁבָּא
רַבִּי עֲקִיבָא וְלָמַד. שֶׁהַנֵּדֵר שֶׁהִתֵּר מְקַצֵּתוֹ הִתֵּר כָּלּוּ:

י' בִּיצֵד. אָמַר קוֹנֵם שְׂאִינִי נִהְיָה לְכָלְכֶם. הִתֵּר אֶחָד מֵהֶן.
הִתֵּרוּ כָּלָן. שְׂאִינִי נִהְיָה לְזֶה וְלָזֶה. הִתֵּר הָרֹאשׁוֹן הִתֵּרוּ
כָּלָן. הִתֵּר הָאֲחֵרוֹן. הָאֲחֵרוֹן מוֹתֵר וְכָלָן אֲסוּרִין. (הִתֵּר
הָאֲמֻצָּעִי. הֵימְנוּ וְלִמְטָה מוֹתֵר. הֵימְנוּ וְלִמְעֵלָה אֲסוּר.)
שְׂאִינִי נִהְיָה לְזֶה קֶרְבֵּן. וְלָזֶה קֶרְבֵּן. צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד:

ה' קוֹנֵם יֵין שְׂאִינִי טוֹעֵם שֶׁהֵינִי רֹעַ לְמַעַם. אָמְרוּ לוֹ וְהִלָּא
הַמְּיוֹשָׁן יָפָה לְמַעַם. הוֹתֵר בְּמִיּוֹשָׁן. וְלֹא בְּמִיּוֹשָׁן בְּלִבָּד

הותר. אלא בכל היין. קונם בצל שאיני טועם שהבצל רע ללב. אמרו לו הכפרי יפה ללב. התר בכפרי. ולא בכפרי בלבד התר אלא בכל הבצלים. מעשה היה והתירו רבי מאיר בכל הבצלים:

^ט פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו. אומרים לו אלו היית יודע שלמחר יהיו אומרים עליך. כך היא וסתו של פלוני מגרש את נשיו. ועל בנותיך יהיו אומרים בנות גרושה הן. מה ראתה אמן של אלו להתגרש. ואמר אלו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר. הרי זה מותר:

^י קונם שאיני נושא את פלונית כעורה. והרי היא נאה. שחורה. והרי היא לבנה. קצרה. והרי היא ארכה. מותר בה. לא מפני שהיא כעורה ונעשית נאה. שחורה ונעשית לבנה. קצרה ונעשית ארכה. אלא שהנדר טעות. ומעשה באחד שנדר מבית אחותו הנאה. והכניסוה לבית רבי ישמעאל ויפוג. אמר לו רבי ישמעאל בני מזו נדרת. אמר לו לאו. והתירו רבי ישמעאל. באותה שעה בכה רבי ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות הן. אלא שהעניות מנולתן. וכשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל נושאות קינה. ואמרו בנות ישראל אל רבי ישמעאל בכינה. וכן הוא אומר בשאול בנות ישראל אל שאול בכינה:

פרק י

נֶעְרָה הַמְּאוֹרְסָה אָבִיהָ וּבִעְלָהּ מְפִירִין נִדְרֶיהָ. הַפֶּה
הָאֵב וְלֹא הַפֶּה הַבֵּעַל. הַפֶּה הַבֵּעַל וְלֹא הַפֶּה הָאֵב
אֵינוֹ מוֹפֵר. וְאִין צָרִיד לֹאמַר שְׁקִים אֶחָד מֵהֶן:

בִּמְתָּהּ הָאֵב לֹא נִתְּרוּקְנָה רְשׁוּת לְבֵעַל. מִתְּהַבֵּעַל
נִתְּרוּקְנָה רְשׁוּת לָאֵב. בְּזֶה יָפָה פֶּה הָאֵב מִכַּח הַבֵּעַל.
בְּדָבָר אַחֵר יָפָה פֶּה הַבֵּעַל מִכַּח הָאֵב שֶׁהַבֵּעַל מִפֶּר בְּבִגְדָּה
וְהָאֵב אֵינוֹ מִפֶּר בְּבִגְדָּה:

גִּנְדָּרָה וְהִיא אֲרוּסָה נִתְּגַרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם. נִתְּאָרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם
אֶפִּילוּ לְמֵאָה. אָבִיהָ וּבִעְלָהּ הָאֲחֵרוֹן מְפִירִין נִדְרֶיהָ. זֶה
הַכֹּל. כָּל שֶׁלֹּא יֵצֵא לְרְשׁוּת עֲצָמָה שְׁעָה אַחַת. אָבִיהָ
וּבִעְלָהּ הָאֲחֵרוֹן מְפִירִין נִדְרֶיהָ:

דִּדְרָךְ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים עַד שֶׁלֹּא הִיָּתָה בְּתוֹ יוֹצֵאָהּ
מֵאֶצְלוֹ. אוֹמֵר לָהּ. כָּל נִדְרִים שֶׁנִּדְרַתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי. הֲרִי הֵן
מוֹפְרִין. וְכֵן הַבֵּעַל עַד שֶׁלֹּא תִכָּנַס לְרְשׁוּתוֹ. אוֹמֵר לָהּ כָּל
נִדְרִים שֶׁנִּדְרַתְּ. עַד שֶׁלֹּא תִכָּנַסִי לְרְשׁוּתִי הֲרִי הֵן מוֹפְרִין.
שְׁמִשְׁתַּכְּנֶס לְרְשׁוּתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפֵּר:

הֵ בּוֹגֶרֶת שֶׁשֶּׁהָתָה שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְאֶלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר הוּאִיל וּבִעְלָהּ חֵיִב בְּמִזְנוּתֶיהָ יָפָר.
וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אִין הַבֵּעַל מִפֶּר עַד שֶׁתִּכָּנַס לְרְשׁוּתוֹ:

י' שוּמְרֵת יָבֵם בֵּין לַיָּבֵם אֶחָד בֵּין לְשְׁנֵי יָבָמִין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אוֹמֵר יִפָּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לְאֶחָד אָבֵל לֹא לְשְׁנַיִם רַבִּי
 עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא לְאֶחָד וְלֹא לְשְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 מָה. אִם אִשָּׁה שְׁקֵנָה הוּא לְעֶצְמוֹ. הֲרִי הוּא מִפְּרֵי נְדָרֶיהָ.
 אִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׂמִים. אֵינוּ דִין שִׁיפֹר נְדָרֶיהָ. אָמַר
 לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא לֹא. אִם אִמְרַת בְּאִשָּׁה שְׁקֵנָה הוּא לְעֶצְמוֹ.
 שְׂאִין לְאַחֲרִים בָּהּ רְשׁוּת. תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן
 הַשָּׂמִים. שִׁישׁ לְאַחֲרִים בָּהּ רְשׁוּת. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 עֲקִיבָא. דְּבָרֶיךָ בְּשְׁנֵי יָבָמִין. מָה אַתָּה מְשִׁיב עַל יָבֵם אֶחָד.
 אָמַר לוֹ אֵין הֵיבָמָה גְּמוּרָה לַיָּבֵם. כְּשֶׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְּמוּרָה
 לְאִשָּׁה:

י' הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ כָּל הַנְּדָרִים שֶׁתְּדוּרִי מִכָּאן עַד שְׂאֵבֶא
 מִמָּקוֹם פְּלוּנִי. הֲרִי הֵן קִיָּמִים. לֹא אָמַר כָּלוּם. הֲרִי הֵן
 מוֹפְרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוֹפֵר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵינוּ
 מוֹפְרִים. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִם הִפֵּר נְדָרִים שֶׁבָּאוּ לְכָלֵל
 אֲסוּר. לֹא יִפָּר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָּאוּ לְכָלֵל אֲסוּר. אָמְרוּ לוֹ
 הֲרִי הוּא אוֹמֵר אִשָּׁה יְקִימֵנוּ וְאִשָּׁה יִפְרֵנוּ. אֵת שֶׁבָּא
 לְכָלֵל הֵקֵם בָּא לְכָלֵל הִפֵּר. לֹא בָּא לְכָלֵל הֵקֵם לֹא בָּא
 לְכָלֵל הִפֵּר:

ח' הַפֶּרֶת נְדָרִים כָּל הַיּוֹם. יֵשׁ בְּדָבָר לְהִקָּל וּלְהַחְמִיר. כִּי־עַד.
 נְדָרָה בְּלִילִי שֶׁבֶת. יִפָּר בְּלִילִי שֶׁבֶת. וּבִיּוֹם הַשַּׁבָּת עַד
 שֶׁתַּחֲשֹׁד. נְדָרָה עִם חֲשֻׁכָה. מִפֶּר עַד שֶׁלֹּא תַחֲשֹׁד. שְׂאֵם
 חֲשֻׁכָה וְלֹא הִפֵּר אֵינוּ יָכוֹל לְהִפָּר:

פרק יא

וְאֵלּוּ גְדָרִים שֶׁהוּא מִפֶּרֶךְ דְּבָרִים שִׁישׁ בָּהֶן עֲנוּי נֶפֶשׁ.
אִם אֶרְחָץ וְאִם לֹא אֶרְחָץ אִם אֶתְקַשֵּׁט וְאִם לֹא
אֶתְקַשֵּׁט אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֵין אֵלּוּ גְדָרֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ:

^א וְאֵלּוּ הֵם גְדָרֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ. אָמְרָה קוֹנָם פִּירוֹת הָעוֹלָם
עָלֶי. הֲרִי זֶה יָכוֹל לְהַפֵּר. פִּירוֹת מְדִינָה (זו) עָלֶי. יָבִיא לָהּ
מִמְדִּינָה אַחֲרֶת. פִּירוֹת חֲנוּנִי זֶה עָלֶי. אֵינִי יָכוֹל לְהַפֵּר.
וְאִם לֹא הִיָּתָה פְּרִנְסָתוֹ אֲלֵא מִמֶּנּוּ הֲרִי זֶה יִפֵּר. דְּבָרֵי רַבִּי
יוֹסִי:

^ב קוֹנָם שְׂאִינִי נִהְיָה לִבְרִיּוֹת אֵינִי יָכוֹל לְהַפֵּר. וְיָכוֹלָה הִיא
לִיהְנוֹת בְּלֶקֶט וּבִשְׂכָחָה. וּבִפְאָה. קוֹנָם כֹּהֲנִים וְלוֹאִים נִהְיָנִים
לִי יִטְלוּ עַל כָּרְחוֹ. כֹּהֲנִים אֵלּוּ וְלוֹאִים אֵלּוּ נִהְיָנִים לִי יִטְלוּ
אַחֲרֵיהֶם:

^ג קוֹנָם שְׂאִינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אָבָא. וְעַל פִּי אָבִיד. וְעַל פִּי
אָחִי. וְעַל פִּי אָחִיד. אֵינִי יָכוֹל לְהַפֵּר. שְׂאִינִי עוֹשֶׂה עַל פִּיד.
אֵינִי צָרִיד לְהַפֵּר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר יִפֵּר. שְׂמָא תַעֲדִיד.
עָלִיו יוֹתֵר מִן הֶרְאוּי לוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר יִפֵּר.
שְׂמָא יִגְרַשְׁנָה וְתֵהִי אֲסוּרָה לְחִזּוֹר לוֹ:

^ה גְּדָרָה אֲשֶׁתּוֹ. וְסָבוֹר שֶׁנִּגְדָּרָה בָּתּוֹ. גְּדָרָה בָּתּוֹ וְסָבוֹר
שֶׁנִּגְדָּרָה אֲשֶׁתּוֹ. גְּדָרָה בְּנֻזִּיר וְסָבוֹר שֶׁנִּגְדָּרָה בְּקֶרְבֵּן. גְּדָרָה
בְּקֶרְבֵּן וְסָבוֹר שֶׁנִּגְדָּרָה בְּנֻזִּיר. גְּדָרָה מִן הַתָּאֲנִים וְסָבוֹר

שְׁנֵי דָּרָה מִן הָעֲנָבִים נִדְרָה מִן הָעֲנָבִים וְסָבוּר שְׁנֵי דָּרָה מִן
הַתְּאֵנִים הֵרִי זֶה יַחֲזוֹר וַיִּפֹּר:

^י אָמְרָה קוֹנֵם תְּאֵנִים וְעֲנָבִים אֵלּוּ שְׂאִינִי טוֹעֶמֶת קַיִם
לְתֵאֲנִים כָּלּוּ קַיִם הֵפֵר לְתֵאֲנִים אֵינּוּ מוֹפֵר עַד שִׁיפֹר אֶף
לְעֲנָבִים אָמְרָה קוֹנֵם תְּאֵנִים שְׂאִינִי טוֹעֶמֶת וְעֲנָבִים שְׂאִינִי
טוֹעֶמֶת הֵרִי אֵלּוּ שְׁנֵי נִדְרִים:

^י יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁישׁ נִדְרִים אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֵׁישׁ מְפִירִין יִפֹּר
יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁישׁ מְפִירִין אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה נִדֵּר רַבִּי מֵאִיר
אוֹמֵר לֹא יִפֹּר וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יִפֹּר:

^ח הַמְדִּיר הִנָּא מִחֲתָנּוּ וְהוּא רוֹצֵה לְתֵת לְבִתּוֹ מַעוֹת
אוֹמֵר לָהּ הֵרִי הַמַּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִין לָךְ בְּמִתְנָה וּבִלְבָד
שְׁלֹא יִהְיֶה לְבַעֲלֶיךָ רְשׁוּת בָּהֶן אֲלֹא מֶה שְׂאֵת נוֹשֵׂאת
וְנוֹתֶנֶת בְּפִיד:

^ט וְנִדֵּר אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה יָקוּם עָלֶיהָ בִּיצֵד אָמְרָה הֵרִינִי
נְזִירָה לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם אֶף עַל פִּי שְׁנֵשֵׂאת בְּתוֹךְ
שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר נִדְרָה וְהִיא בְּרִשׁוּת הַבַּעַל
מִפֵּר לָהּ בִּיצֵד אָמְרָה הֵרִינִי נְזִירָה לְאַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם
אֶף עַל פִּי שְׁנֵתְאֲרַמְלָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם
הֵרִי זֶה מוֹפֵר נִדְרָה בּוֹ בְּיוֹם נִתְגַּרְשָׁה בּוֹ בְּיוֹם הַחֲזִירָה
בּוֹ בְּיוֹם אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר זֶה הַכֹּל כֹּל שִׁיִּצְאָה לְרִשׁוּת
עֲצָמָה שָׁעָה אַחַת אֵינּוּ יָכוֹל לְהִפֹּר:

י' תשע נערות נדריהן קימין. בוגרת והיא יתומה. נערה בוגרת והיא יתומה. נערה שלא בגרה והיא יתומה. בוגרת ומת אביה. נערה בוגרת ומת אביה. נערה שלא בגרה. ומת אביה. נערה שמת אביה. ומשמת אביה בגרה. בוגרת ואביה קים (נערה בוגרת ואביה קים). רבי יהודה אומר אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו. עדין היא נערה:

י"א קונם שאיני נהנית לאבא ולאביד. אם עושה אני על פיד. שאיני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביד. הרי זה יפר:

י"ב בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונטולות כתובה. האומרת טמאה אני לך. שמים ביני לבינך. נטולה אני מן היהודים. חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר. ומקלקלת את בעלה. אלא האומרת טמאה אני לך. תביא ראיה לדבריה. שמים ביני לבינך. יעשו דרך בקשה. נטולה אני מן היהודים. יפר חלקו ותהא משמשתו. ותהא נטולה מן היהודים: סליק

מסכת נזיר

פרק א

כל כנוני נזירות. כנזירות. האומר אהא הרי זה נזיר.
או אהא נזה. נזיר. נזיק. נזיח. פזיח. הרי זה נזיר.
הריני כזה. הריני מסלסל. הריני מכלכל. הרי עלי לשלוח
פרע. הרי זה נזיר. הרי עלי צפורים. רבי מאיר אומר נזיר.
וחכמים אומרים אינו נזיר:

ב הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגים ומן התגלחת. ומן
הטמאה. הרי זה נזיר. וכל דקדוקי נזירות עליו. הריני
כשמשון. כבן מנוח. כבעל דלילה. כמי שעקר דלתות
עזה. כמי שנקרו פלשתים את עיניו. הרי זה נזיר שמשון.
מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון. נזיר עולם הכביד שערו
מיקל בתער. ומביא שלש בהמות. ואם נטמא מביא
קרבן טמאה. נזיר שמשון הכביד שערו אינו מיקל. ואם
נטמא אינו מביא קרבן טמאה:

ג סתם נזירות שלשים יום. אמר הריני נזיר אחת גדולה.
הריני נזיר אחת קטנה. אפילו מכאן ועד סוף העולם. נזיר
שלשים יום. הריני נזיר ויום אחד. הריני נזיר ושעה אחת.
הריני נזיר אחת ומחצה. הרי זה נזיר שתים. הריני נזיר
שלשים יום ושעה אחת. נזיר שלשים ואחד יום. שאין
נזירים לשעות:

י הריני נזיר כשער ראשיי וכעפר הארץ וכחול היס הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזה שמגלח אחת לשלשים יום האומר הרי עלי נזירות כשער ראשיי וכעפר הארץ וכחול היס:

ה הריני נזיר מלא הבית או מלא הקפה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר שלשים יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקפה באלו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו:

י הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדים כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות משלשים יום נזיר שלשים יום ואם לאו נזיר כמנן הימים:

י הריני נזיר כמנן ימות החמה מונה נזירות כמנן ימות החמה אומר רבי יהודה מעשה היה וכיון שהשלים מת:

פרק ב

הַרִינִי נָזִיר מִן הַגְּרוּגָרוֹת. וּמִן הַדְּבִילָה. בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים נָזִיר. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים אֵינוֹ נָזִיר. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה אֵף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לֹא אָמְרוּ. אֶלָּא
 בְּאוֹמַר הָרִי הֵן עָלִי כְּקֶרֶבֶן:

ב אָמַר אַמְרָה פָּרָה זֶה הַרִינִי נָזִירָה אִם עֹמֶדֶת (אֲנִי). אָמַר
 הַדֵּלֶת הַזֶּה. הַרִינִי נָזִיר אִם נִפְתַּח אֲנִי. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
 נָזִיר. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים אֵינוֹ נָזִיר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה. אֵף
 כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לֹא אָמְרוּ. אֶלָּא בְּאוֹמַר הָרִי פָּרָה זֶה
 קֶרֶבֶן עָלִי. אִם עֹמֶדֶת הִיא:

ג מִזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס. וְאָמַר הַרִינִי נָזִיר מִמֶּנּוּ. הָרִי זֶה נָזִיר.
 מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיתָה שְׂכוּרָה. וּמִזְגוּ לָהּ אֶת הַכּוֹס.
 וְאָמַרָה הַרִינִי נָזִירָה מִמֶּנּוּ. אָמְרוּ חֲכָמִים לֹא נִתְכַּוְּנָה זֶה.
 אֶלָּא לֹאֹמַר הָרִי הוּא עָלִי קֶרֶבֶן:

ד הַרִינִי נָזִיר. עַל מְנַת שְׁאֵהָא שׁוֹתָה יַיִן וּמִטְמֵא לְמַתִּים.
 הָרִי זֶה נָזִיר. וְאָסוּר בְּכֻלָּן. יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְזִירוֹת. אֲבָל אֲנִי
 יוֹדֵעַ שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן. הָרִי זֶה אָסוּר. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר.
 יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן. אֲבָל סָבוּר הֵייתִי שְׁחֲכָמִים
 מַתִּירִין לִי. מִפְּנֵי שְׁאִין אֲנִי יָכוֹל לַחְיוֹת אֶלָּא בַּיַּיִן. אוֹ מִפְּנֵי
 שְׁאֲנִי קוֹבֵר אֶת הַמַּתִּים. הָרִי זֶה מוֹתֵר. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסֵר:

ה' הריני נזיר ועלי לגלח נזיר. ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר. אם היו פקחים מגלחים זה את זה. ואם לאו מגלחים נזירים אחרים:

י' הרי עלי לגלח חצי נזיר. ושמע חבירו ואמר. ואני ועלי לגלח חצי נזיר. זה מגלח נזיר שלם. וזה מגלח נזיר שלם. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר. וזה מגלח חצי נזיר:

י' הריני נזיר לכשיהיה לי בן. ונולד לו בן. הרי זה נזיר. נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס. אינו נזיר. אם אמר כשאראה (כשיהיה) לי ולד. אפילו נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס. הרי זה נזיר:

ח' הפילה אשתו אינו נזיר. רבי שמעון אומר יאמר. אם היה בן קימא. הרי אני נזיר חובה. ואם לאו. הרי אני נזיר נדבה. חזרה וילדה. הרי זה נזיר. רבי שמעון אומר יאמר. אם הראשון בן קימא הראשון חובה. וזו נדבה. ואם לאו הראשון נדבה. וזו חובה:

ט' הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. משלים את שלו. ואחר כך מונה את של בנו. הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר. התחיל מונה את שלו. ואחר כך נולד לו בן. מניח את שלו ומונה את של בנו. ואחר כך משלים את שלו:

י הריני נזיר לכשיהא לי בן ונזיר מאה יום נולד לו בן
עד שבועים לא הפסיד כלום לאחר שבועים (יום) סותר
שבועים שאין תגלחת פחות משלשים יום:

פרק ג

מי שאמר הריני נזיר מגלח (יום) שלשים ואחד ואם
גלח ליום שלשים יצא הריני נזיר שלשים יום אם
גלח ליום שלשים לא יצא:

ב מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום שלשים
ואחד ואת השניה יום שלשים ואחד ואם גלח את
הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום שלשים ואם
גלח יום שלשים חסר אחד יצא וזו עדות העיד רבי פפיס
על מי שנזר שתי נזירות שאם גלח את הראשונה יום
שלשים מגלח את השניה יום שלשים ואם גלח (יום)
שלשים חסר אחד יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין:

ג מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את
הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבועה הריני
נזיר שלשים יום נטמא יום שלשים סותר את הכל:

ד הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל
רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים נטמא יום
מאה ואחד סותר שלשים יום רבי אליעזר אומר אינו
סותר אלא שבועה:

ה' מי שֶׁנֶזֶר וְהוּא בְּבֵית הַקְּבֵרוֹת אֶפִּילוּ הָיָה שֵׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵין עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנּוּן וְאִינוּ מְבִיא קֶרֶבֶן טְמֵאָה יֵצֵא וְנִכְנָס עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנּוּן וּמְבִיא קֶרֶבֶן טְמֵאָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יָפְלוּ עַד שֶׁיְהִיוּ לוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים:

י' מי שֶׁנֶזֶר נְזִירוֹת הִרְבָּה וְהַשְׁלִים אֶת נְזִירוֹתָיו וְאַחֵר כָּדָּבָא לְאַרְץ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נְזִיר בִּתְחִלָּה מַעֲשֶׂה בְּהִלְנֵי הַמִּלְכָּה שֶׁהֵלֵךְ בָּנָה לְמִלְחָמָה וְאָמְרָה אִם יָבֹא בְּנֵי מִן הַמִּלְחָמָה בְּשָׁלוֹם אָהָא נְזִירָה שְׁבַע שָׁנִים וּבָא בָנָה מִן הַמִּלְחָמָה וְהָיְתָה נְזִירָה שְׁבַע שָׁנִים וּבִסּוֹף שְׁבַע שָׁנִים עָלְתָה לְאַרְץ וְהוֹרוּהָ בֵּית הַלֵּל שֶׁתְּהֵא נְזִירָה עוֹד שְׁבַע שָׁנִים אַחֲרוֹת וּבִסּוֹף שְׁבַע שָׁנִים נְטִמְאָתָה וְנִמְצְאָתָה נְזִירָה עֹשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הָיְתָה נְזִירָה אֶלָּא אַרְבַּע עָשָׂר שָׁנָה:

י' מי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כַּתֵּי עֲדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנֶזֶר שְׁתֵּים וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנֶזֶר חֲמֵשׁ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נְחָלְקָה הָעֲדוֹת וְאֵין כָּאֵן נְזִירוֹת וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יֵשׁ בְּכָלֵל חֲמֵשׁ שְׁתֵּים שֶׁיְהֵא נְזִיר שְׁתֵּים:

פרק ד

מי שְׁאָמַר הֲרִינִי נָזִיר. וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וְאָמַר וְאֲנִי וְאֲנִי (וְאֲנִי). כֻּלָּם נָזִירִים. הֵתֵר הָרֹאשׁוֹן הֵתֵרוּ כֻּלָּן. הֵתֵר הָאֲחֵרוֹן הָאֲחֵרוֹן מוֹתֵר. וְכֻלָּם אֲסוּרִין. אָמַר הֲרִינִי נָזִיר וְשָׁמַע חֲבִירוֹ וְאָמַר פִּי כִפְיוֹ וּשְׁעָרֵי כְשָׁעָרוֹ. הֲרִי זֶה נָזִיר. הֲרִינִי נָזִיר וְשָׁמַע אֶשְׁתּוֹ וְאָמְרָה וְאֲנִי מִפֶּר אֶת שְׁלָה וְשָׁלוֹ קָיָים. הֲרִינִי נָזִירָה וְשָׁמַע בַּעֲלָהּ וְאָמַר וְאֲנִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפָּר:

ב הֲרִינִי נָזִיר וְאֶתִּי. וְאָמְרָה אֲמֵן. מִפֶּר אֶת שְׁלָה וְשָׁלוֹ קָיָים. הֲרִינִי נָזִירָה וְאֶתִּי. וְאָמַר אֲמֵן. אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפָּר:

ג הָאִשָּׁה שֶׁנִּדְרָה בְּנָזִיר. וְהִיתָה שׁוֹתָה בֵּינָן וּמִטְמָאָה לַמֵּתִים. הֲרִי זֶה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים. הִפָּר לָהּ בַּעֲלָהּ. וְהִיא לֹא יֵדְעָה שֶׁהִפָּר לָהּ בַּעֲלָהּ. וְהִיתָה שׁוֹתָה בֵּינָן וּמִטְמָאָה לַמֵּתִים. אֵינָה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אִם אֵינָה סוּפָגֶת אֶת הָאֲרֻבָּעִים תִּסְפֹּג מִכֶּת מִרְדּוֹת:

ד הָאִשָּׁה שֶׁנִּדְרָה בְּנָזִיר וְהִפְרִישָׁה אֶת בְּהֶמְתָּהּ. וְאַחֵר כֶּךָ הִפָּר לָהּ בַּעֲלָהּ. אִם שָׁלוֹ הִיתָה בְּהֶמְתָּהּ. תֵּצֵא וְתִרְעָה בַּעֲדָהּ. אִם שְׁלָה הִיתָה בְּהֶמְתָּהּ. הַחֲטָאת תָּמוֹת. וְהַעֲוֹלָה תִּקְרַב עֲוֹלָה. וְהַשְּׁלָמִים יִקְרְבוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. וְאֵינָן טְעוּנִין לָחֶם. הֵיוּ לָהּ מַעוֹת סְתוּמִים יִפְלוּ לַנִּדְבָּה. מַעוֹת מְפֹרָשִׁים. דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח. לֹא נִהְנִים

וְלֹא מוֹעֵלִים בָּהֶן. דְּמִי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֵלִים בָּהֶן.
דְּמִי שְׁלָמִים יָבִיאוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד. וְאֵינָן
טְעוּנִין לַחֵם:

ה' נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים. אֵינּוּ יָכוֹל לְהַפִּיר. רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר אֲפִילוּ נִשְׁחָטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת. אֵינּוּ
יָכוֹל לְהַפִּיר. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים בְּתַגְלִיחַת הַטְּהָרָה. אָבֵל
בְּתַגְלִיחַת הַטְּמֵאָה יָפַר. שֶׁהוּא יָכוֹל לֹאמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה
מִנְּוֹלֶת. רַבִּי אוֹמֵר אֵף בְּתַגְלִיחַת הַטְּהָרָה יָפַר. שֶׁהוּא יָכוֹל
לֹאמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מִגְּלַחַת:

י' הָאִישׁ מִדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנִזִּיר. וְאֵין הָאִשָּׁה מִדִּירַת אֶת
בְּנָהּ בְּנִזִּיר. כִּי־צַד גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ קְרוּבֵיו. מִיחָה אוֹ
שְׁמִיחוֹ קְרוּבֵיו. הֵיטָה לוֹ בְּהֵמָה מִפְּרִשְׁתִּי. הַחֲטָאִת תָּמוֹת.
וְהָעוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה. וְהַשְּׁלָמִים יִקְרְבוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין
לְיוֹם אֶחָד. וְאֵינָן טְעוּנִין לַחֵם. הֵיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים. יָפְלוּ
לְגִדְבָה. מַעוֹת מִפּוֹרְשִׁין. דְּמִי חֲטָאִת יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח.
לֹא נִהְגִּין וְלֹא מוֹעֵלִים. דְּמִי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה וּמוֹעֵלִין
בָּהֶן. דְּמִי שְׁלָמִים יָבִיאוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. וְאֵינָן
טְעוּנִין לַחֵם:

י' הָאִישׁ מִגְלַח עַל נְזִירוֹת אָבִיו. וְאֵין הָאִשָּׁה מִגְלַחַת עַל
נְזִירוֹת אָבִיהָ. כִּי־צַד מִי שֶׁהָיָה אָבִיו נָזִיר וְהַפְּרִישׁ מַעוֹת
סְתוּמִים עַל נְזִירוֹתוֹ וּמֵת. וְאָמַר הָרִינִי נָזִיר עַל מִנַּת
שֶׁאֲגַלַּח עַל מַעוֹת אָבִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָרִי אֵלָיו יָפְלוּ

לַגְדָּבָהּ שֶׁאֵין זֶה מְגַלַּח עַל נְזִירוֹת אָבִיו וְאִיזָהוּ שֶׁמְגַלַּח
עַל נְזִירוֹת אָבִיו מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים וְהַפְּרִישׁ
אָבִיו מַעוֹת סְתוּמִים לְנְזִירוֹתוֹ וּמַתּוּ זֶה הוּא שֶׁמְגַלַּח עַל
נְזִירוֹת אָבִיו:

פרק ה

בֵּית שִׁמְאִי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ טְעוֹת הֶקְדֵּשׁ וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ בִּיצֵד אָמַר שׁוֹר שְׁחוֹר שִׁיֵּצֵא
מִבֵּיתִי רֹאשׁוֹן הֵרִי הוּא הֶקְדֵּשׁ וַיֵּצֵא לָבֶן בֵּית שִׁמְאִי
אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ:

ב דִּינָר זֶהֱבָ שִׁיעֵלָה בְּיָדִי רֹאשׁוֹן הֵרִי הוּא הֶקְדֵּשׁ וְעֵלָה
שֶׁל כֶּסֶף בֵּית שִׁמְאִי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְּיָדִי רֹאשׁוֹנָה הֵרִי
הִיא הֶקְדֵּשׁ וְעֵלָתָה שֶׁל שֶׁמֶן בֵּית שִׁמְאִי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ:

ג מִי שֶׁנָּדָר בְּנִזְיָר וְנִשְׁאַל לַחֲכָם וְאָסְרוּ מִזְנֶה מִשְׁעָה
שֶׁנָּדָר נִשְׁאַל לַחֲכָם וְהִתִּירוּ הִיתָה לוֹ בְּהֵמָה מִפְּרִשְׁתִּי
תֵּצֵא וְתִרְעָה בְּעֶדֶר אָמְרוּ בֵּית הֵלֵל לְבֵית שִׁמְאִי אֵי אַתֶּם
מוֹדִים בָּזֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טְעוֹת שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעָה בְּעֶדֶר
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שִׁמְאִי אֵי אַתֶּם מוֹדִים בְּמִי שֶׁטָּעָה וְקָרָא
לְתַשְׁיַעֲי עֲשִׂירִי וְלַעֲשִׂירִי תַשְׁיַעֲי וּלְאַחַד עָשָׂר עֲשִׂירִי
שֶׁהוּא מִקְדֵּשׁ אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֵלֵל לֹא הַשְׁבֵּט קִדְשׁוֹ
וּמָה יָאֵלוּ טָעָה וְהִנִּיחַ אֶת הַשְׁבֵּט עַל שְׁמִינִי וְעַל שְׁנִים

עֶשֶׂר שְׁמָא עָשָׂה כָּלוּם אֶלָּא כָּתוּב שֶׁקֹּדֶשׁ אֶת הָעֲשִׁירִי.
הוא קֹדֶשׁ אֶת הַתְּשִׁיעִי וְאֶת הָאֶחָד עֶשֶׂר:

ד' מִי שֶׁנָּדָר בְּנִזִּיר וְהֵלֵךְ לְהֵבִיא אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמִצָּאָה
שֶׁנִּגְנְבָה אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה בְּהֶמְתּוֹ נִזִּיר הָרִי זֶה נִזִּיר.
וְאִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה בְּהֶמְתּוֹ נִזִּיר אֵינוֹ נִזִּיר וְזוֹ טְעוֹת טָעָה נְחוּם
הַמִּדִּי כִּשְׁעָלוֹ נִזִּירִין מִן הַגּוֹלָה וּמִצָּאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חֶרֶב.
אָמַר לָהֶם נְחוּם הַמִּדִּי אֵלּוּ הָיִיתֶם יוֹדְעִים שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ
עַתִּיד לִיחֲרֹב הָיִיתֶם נוֹזְרִים אָמְרוּ לוֹ לֹא וְהִתִּירָן נְחוּם
הַמִּדִּי וּכְשָׁבָא הַדָּבָר אֶצֶל חֲכָמִים אָמְרוּ לוֹ כֹּל שֶׁנִּזִּיר עַד
שֶׁלֹּא חֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִזִּיר וּמִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵינוֹ
נִזִּיר:

ה' הָיוּ מֵהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֶחָד בָּא כְּגִגְדִין אָמַר אֶחָד מֵהֶן.
הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה פְּלוּנִי וְאֶחָד אָמַר הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה
פְּלוּנִי הָרִינִי נִזִּיר שְׁאֶחָד מִכֶּם נִזִּיר שְׁאִין אֶחָד מִכֶּם
נִזִּיר שְׁשְׁנֵיכֶם נִזִּירִים שְׁכָּלְכֶם נִזִּירִים בֵּית שְׁמָאִי אוֹמְרִים
כָּלֶם נִזִּירִים וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אֵינוֹ נִזִּיר אֶלָּא מִי שֶׁלֹּא
נִתְקִימוּ דְּבָרָיו וְרַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמַר אֵין אֶחָד מֵהֶם נִזִּיר:

ו' הִרְתִּיעַ לְאַחֲרָיו אֵינוֹ נִזִּיר רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר יֹאמַר אִם
הָיָה כַּדְּבָרִי הָרִינִי נִזִּיר חוֹבָה וְאִם לֹא הָרִינִי נִזִּיר נִדְּבָה:

ז' רָאָה אֶת הַכּוֹי וְאָמַר הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה חֵיָּה הָרִינִי נִזִּיר
שְׁאִין זֶה חֵיָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה בְּהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה
בְּהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁזֶה חֵיָּה וּבְהֶמָּה הָרִינִי נִזִּיר שְׁאִין זֶה

לא חִיָּה וְלֹא בְּהֵמָה. הֲרִינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מֵכֶּם נָזִיר. שְׂאִין
אֶחָד מֵכֶּם נָזִיר. (שְׁשָׁנִיכֶם נָזִירִים.) שְׁכַלְכֶם נָזִירִים. הֲרִי
כֻלָּם נָזִירִים:

פרק ו

שְׁלֹשָׁה מִיָּנִים אֲסוּרִים בְּנָזִיר. הַטְּמֵאָה. וְהַתְּגַלְחָת.
וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִצֵּטְרָפִין
זֶה עִם זֶה. וְאִינוּ חַיִּיב עַד שְׂיֵאכֹל מִן הָעֲנָבִים כְּזֵית. מִשְׁנָה
רִאשׁוֹנָה עַד שִׁישְׁתָּה רְבִיעִית יֵין. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֶפִּילוּ
שָׂרָה פֶּתוּ בֵּינָן וַיֵּשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצַרֵּף כְּזֵית חַיִּיב:

ב' וְחַיִּב עַל הַיֵּין מִפְּנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הָעֲנָבִים בִּפְנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל
הַחֲרָצִנִּים בִּפְנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הַזֹּגִים בִּפְנֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אִינוּ חַיִּב עַד שְׂיֵאכֹל שְׁנֵי חֲרָצִנִּים וְזֹגֶן. אֵלּוּ
הֵן הַחֲרָצִנִּים. וְאֵלּוּ הֵן הַזֹּגִים. הַחֲרָצִנִּים אֵלּוּ הַחִיצוֹנִים.
הַזֹּגִים אֵלּוּ הַפְּנִימִים. דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
שֶׁלֹּא תִטְעָה כְּזוֹג שֶׁל בְּהֵמָה. הַחִיצוֹן זוֹג. וְהַפְּנִימִי עֲנָבִל:

ג' סֵתָם נְזִירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם. גִּלַּח אוֹ שִׁגְלָחוּהוּ לְסֻטִּים.
סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. נָזִיר שִׁגְלַח בֵּין כְּזוֹג בֵּין בְּתַעֲרָ.
אוֹ שִׁסְפָּסֶף כָּל שֶׁהוּא חַיִּב. נָזִיר חוּפֵף וּמִפְּסָפֶס. אֲבָל
לֹא סוֹרֵק. רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵל אוֹמֵר לֹא יַחוּף בְּאֲדָמָה. מִפְּנֵי
שֶׁמִּשְׁרַת אֶת הַשְּׂעָר:

י נזיר שהיה שותה יין כל היום. אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תשתה. אל תשתה. והוא שותה. חייב על כל אחת ואחת. היה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תגלח. אל תגלח. והוא מגלח. חייב על כל אחת ואחת. היה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תטמא. אל תטמא. והוא מטמא. חייב על כל אחת ואחת:

ה שלשה מינין אסורין בנזיר. הטומאה. והתגלחת. והיוצא מן הגפן. חמר בטמאה ובתגלחת. מביוצא מן הגפן. שהטמאה והתגלחת סותרין. והיוצא מן הגפן אינו סותר. חמר ביוצא מן הגפן. מבטמאה ובתגלחת. שהיוצא מן הגפן לא התר מכללו. וטמאה ותגלחת התרו מכללן. בתגלחת מצוה. ובמת מצוה. וחמר בטמאה ובתגלחת. שהטמאה סותרת את הכל. וחיבים עליה קרבן. ותגלחת אינה סותרת אלא שלשים יום. ואין חייבין עליה קרבן:

י תגלחת הטמאה ביצד. היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי. ומביא קרבנותיו בשמיני. ואם גלח בשמיני. מביא קרבנותיו בו ביום. דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי טרפון מה בין זה למצורע. אמר לו זה טהרתו תלויה בימיו. ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו. ואינו מביא קרבנותיו. אלא אם כן היה מעורב שמש:

י' תגלחת הטהרה כיצד היה מביא שלש בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אליעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שהחטאת קודמת בכל מקום ואם גלח על אחת משלשתן יצא:

ח' רבן שמעון בן גמליאל אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גלח במדינה (לא) היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטמאה לא היה משלח תחת הדוד רבי מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד:

ט' היה מבשל את השלמים או שולקן הפהו נוטל את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחד ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך התר הנזיר לשתות יין ולטמא למתים רבי שמעון אומר בין שנוזק עליו אחד מן הדמים התר הנזיר לשתות בין ולהטמא למתים:

י' גלח על הזבח ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח על החטאת שלא לשמה ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח

על העולה ועל השלמים שלא לשמן. ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן. תגלחתו פסולה וזבחויו לא עלו לו. רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו. אבל שאר זבחים עלו לו. ואם גלח על שלשתן. ונמצא אחד מהן כשר. תגלחתו כשרה. ויביא שאר הזבחים:

^א מי שנזרק עליו אחד מן הדמים. ונטמא. רבי אליעזר אומר סותר את הכל. וחכמים אומרים יביא שאר קרבנותיו ויטהר. אמרו לו מעשה במרים התרמודית. שנזרק עליה אחד מן הדמים. ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסכנת. והלכה ומצאה שמתה. ואמרו חכמים. תביא שאר קרבנותיה ויטהר:

פרק ז

כהן גדול ונזיר. אינן מטמאין בקרוביהן אבל מטמאין למת מצוה. היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה. רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר. וחכמים אומרים יטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול. אמר להם רבי אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טמאתו. ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טמאתו. אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם. ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם:

^ב על אלו טמאות הנזיר מגלח. על המת. ועל כזית מן המת. ועל כזית נצל. ועל מלא תרווד רקב. על השדרה

וְעַל הַגְּלָגֶלֶת וְעַל אֶבֶר מִן הַמֵּת וְעַל אֶבֶר מִן הַחַי שֵׁשׁ
 עָלָיו בָּשָׂר פְּרָאוּי וְעַל חֲצִי קֶבַע עֲצָמוֹת וְעַל חֲצִי לֹוֹג דָּם.
 וְעַל מִגְעָן וְעַל מִשְׁאֵן וְעַל אֶהֱלֵן וְעַל עֶצֶם כְּשֶׁעֹזְרָה וְעַל
 מִגְעוֹ וְעַל מִשְׁאוֹ. עַל אֵלּוּ הַנְּזִיר מְגַלַּח וּמִזָּה בְּשִׁלְיָשִׁי
 וּבְשִׁבְעִי וְסוֹתֵר אֶת הַקּוֹדֵמִים וְאֵינוֹ מִתְחִיל לְמִנּוֹת אֶלָּא
 עַד שִׁיטֵּהָר. (וּמִבִּיא אֶת קֶרְבָּנוֹתָיו):

^ג אֲבָל הַסְּכָכוֹת וְהַפְּרָעוֹת וּבֵית הַפָּרֶס וְאֶרֶץ הָעַמִּים
 וְהַגְּלָל וְהַדֶּפֶק וּרְבִיעִית דָּם וְאֶהֱלֵן וְרוֹבַע עֲצָמוֹת וְכָלִים
 הַנוֹגְעִים בַּמֵּת וַיְמִי סִפְרוֹ וַיְמִי גְמְרוֹ. עַל אֵלּוּ אֵין הַנְּזִיר
 מְגַלַּח וּמִזָּה בְּשִׁלְיָשִׁי וּבְשִׁבְעִי וְאֵינוֹ סוֹתֵר אֶת הַקּוֹדֵמִים
 וּמִתְחִיל וּמוֹנֶה מִיד וְקֶרְבָּן אֵין לוֹ. בְּאַמֶּת (אָמְרוּ) יְמֵי הַזֶּבַע
 וְהַזָּבָה וַיְמִי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מְצוּרָע. הָרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ:

^ד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל טַמְאָה מִן הַמֵּת
 שֶׁהַנְּזִיר מְגַלַּח עָלֶיהָ. חִיִּבִּין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ. וְכָל
 טַמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁאֵין הַנְּזִיר מְגַלַּח עָלֶיהָ. אֵין חִיִּבִּין עָלֶיהָ
 עַל בִּיאַת מְקַדָּשׁ. אָמַר רַבִּי מֵאִיר לֹא תִּהְיֶה זֶה קֶלֶה מִן
 הַשָּׂרִץ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא דִּנְתִּי לִפְנֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. מָה אִם
 עֶצֶם כְּשֶׁעֹזְרָה שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא אָדָם בְּאֶהֱלֵן הַנְּזִיר מְגַלַּח עַל
 מִגְעוֹ וְעַל מִשְׁאוֹ. רְבִיעִית דָּם שֶׁהוּא מְטַמֵּא אָדָם בְּאֶהֱלֵן.
 אֵינוֹ דִּין שִׁיָּהָר הַנְּזִיר מְגַלַּח עַל מִגְעָה וְעַל מִשְׁאָה. אָמַר
 לִי מָה זֶה עֲקִיבָא. אֵין דִּינִן כָּאֵן מִקַּל וְחֹמֶר. וְכִשְׁבָּאתִי
 וְהִרְצֵתִי דְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לִי יִפֶּה אִמְרָתִי.
 אֶלָּא כֵּן אָמְרוּ הַלֵּכָה:

פרק ח

שְׁנֵי נְזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶן אֶחָד רְאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּשְׁתַּמָּא
 וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזָה מִכֶּם מְגַלְחִין וּמְבִיאִין קָרְבַּן טְמֵאָה
 וְקָרְבַּן טְהוֹרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן טְמֵאָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלֹךְ וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהוֹרָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלֹךְ וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְבִיאִין
 קָרְבַּן טְהוֹרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן טְמֵאָה
 שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלֹךְ וְזֶה קָרְבַּן טְהוֹרָה וְאִם אָנִי הוּא
 הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלֹךְ וְזֶה קָרְבַּן
 טְהוֹרָה מֵת אֶחָד מֵהֶן אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ יִבְקֹשׁ אֶחָד
 מִן הַשּׁוֹק שֶׁיִּדְוֹר כְּנִגְדּוֹ בְּנִזִּיר וְאָמַר אִם טְמֵא הָיִיתִי
 הָרִי אֶתָּה נִזִּיר מִיָּד וְאִם טְהוֹר הָיִיתִי הָרִי אֶתָּה נִזִּיר
 אַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְבִיאִין קָרְבַּן
 טְמֵאָה וְקָרְבַּן טְהוֹרָה וְאָמַר אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קָרְבַּן
 טְמֵאָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלֹךְ וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר
 קָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה בְּסֶפֶק וְסוֹפְרִים שְׁלֹשִׁים
 יוֹם וּמְבִיאִין קָרְבַּן טְהוֹרָה וְאָמַר אִם אָנִי (הוּא) הַטְּמֵא
 קָרְבַּן טְמֵאָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלֹךְ וְזֶה קָרְבַּן טְהוֹרָה
 וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר קָרְבַּן טְהוֹרָה שְׁלִי וְקָרְבַּן טְמֵאָה
 בְּסֶפֶק וְזֶהוּ קָרְבַּן טְהוֹרָה אָמַר לוֹ בֶּן זֹזְמָא וּמִי שֹׁמֵעַ
 לוֹ שֶׁיִּדְוֹר כְּנִגְדּוֹ בְּנִזִּיר אֵלָּא מְבִיא חֲטָאת הָעוֹף וְעוֹלָת
 בְּהֵמָה וְאָמַר אִם טְמֵא הָיִיתִי הַחֲטָאת מַחֻבָּתִי וְהָעוֹלָה
 נִדְּבָה וְאִם טְהוֹר הָיִיתִי הָעוֹלָה מַחֻבָּתִי וְהַחֲטָאת בְּסֶפֶק

וְסוֹפֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמֵבִיא קֶרֶבֶן טְהָרָה וְאוֹמֵר אִם טָמֵא
הָיִיתִי הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה נִדְבָה וְזוֹ חֹבֶה וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה חֹבֶה וְזוֹ נִדְבָה וְזֶה שְׁאֵר קֶרֶבְנִי אָמַר
רַבִּי יְהוֹשֻעַ נִמְצָא זֶה מֵבִיא קֶרֶבְנוֹתָיו לַחֲצָאִים אֲבָל הוֹדוּ
לוֹ חֲכָמִים לְבֶן זֹמָא:

^ב נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְּסֶפֶק וּמִחֻלָּט בְּסֶפֶק אֹכֵל בִּקְדָּשִׁים
אַחֵר שְׁשִׁים יוֹם וְשׁוֹתֶה יַיִן וּמִטָּמֵא לַמֵּתִים אַחֵר מֵאָה
וְעֶשְׂרִים יוֹם שֶׁתְּגַלַּחַת הַנֶּגַע דּוֹחָה תְּגַלַּחַת הַנָּזִיר בְּזֶמֶן
שֶׁהוּא וְדֹאִי אֲבָל בְּזֶמֶן שֶׁהוּא סֶפֶק אֵינָה דּוֹחָה:

פרק ט

הַגּוֹזִים אֵין לָהֶם נְזִירוֹת נָשִׁים וְעֶבְדִּים יֵשׁ לָהֶן נְזִירוֹת.
חָמֵר בְּנָשִׁים מִבְּעֶבְדִּים שֶׁהוּא כּוֹפֶה אֶת עֶבְדּוֹ
וְאֵינוֹ כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ חָמֵר בְּעֶבְדִּים מִבְּנָשִׁים שֶׁהוּא
מִפְּרֵי נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ וְאֵינוֹ מִפְּרֵי נְדָרֵי עֶבְדּוֹ הִפְּרֵ לְאִשְׁתּוֹ
הִפְּרֵ עוֹלָמִית הִפְּרֵ לְעֶבְדּוֹ יֵצֵא לַחֲרוֹת וּמִשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ.
עָבַר מִכִּנְגֹּד פָּנָיו רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר לֹא יִשְׁתֶּה וְרַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר יִשְׁתֶּה:

^ב נָזִיר שֶׁגָּלַח וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהוּא טָמֵא אִם טָמֵא יְדוּעָה
סוֹתֵר וְאִם טָמֵא הִתְהוּם אֵינוֹ סוֹתֵר אִם עַד שֶׁלֹּא גָלַח
בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ סוֹתֵר בִּיעֵד יֵרֵד לְטָבֹל בַּמַּעֲרָה וְנִמְצָא
מֵת צָף עַל פִּי הַמַּעֲרָה טָמֵא נִמְצָא מְשַׁקֵּעַ בְּקֶרֶקַע

הַמַּעֲרָה. יֵרֵד לְהַקֵּר טְהוֹר. לְטַהֵר מִטְּמֵאָת מֵת. טָמֵא.
שְׁחִזְקַת טָמֵא טָמֵא. וְחִזְקַת טְהוֹר טְהוֹר. שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר:

ג הַמוֹצֵא מֵת בִּתְחִלָּה מִשְׁכָּב כְּדָרְכוֹ. נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ.
מָצָא שְׁנַיִם נוֹטְלִין וְאֵת תְּבוּסָתָן. מָצָא שְׁלֹשָׁה. אִם יֵשׁ
בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה. הָרִי זֶה שְׁכוֹנַת
קְבָרוֹת. בּוֹדֵק הֵימָנוּ וְלַהֲלִין עֲשָׂרִים אֲמָה. מָצָא אֶחָד בְּסוֹף
עֲשָׂרִים אֲמָה. בּוֹדֵק הֵימָנוּ וְלַהֲלִין עֲשָׂרִים אֲמָה. שְׂרָגְלִים
לְדַבֵּר. שְׂאֵלוּ מִתְחִלָּה מָצְאוּ. נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ:

ד כָּל סֶפֶק נִגְעִים בִּתְחִלָּה טְהוֹר. עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְּאָה.
מִשְׁנִזְקַק לְטַמְּאָה סִפְקוֹ טָמֵא. בְּשִׁבְעָה דְּרָכִים בּוֹדֵקִין אֵת
הַזֵּב עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְזִיבָה. בְּמֵאֶכָּל. וּבְמִשְׁתָּה. בְּמִשְׁאֵ.
וּבְקִפִּיצָה. וּבְחוֹלִי. וּבְמִרְאָה. וּבִהֲרָהוֹר. מִשְׁנִזְקַק לְזִיבָה
אֵין בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ. אֲנִסוֹ וְסִפְקוֹ וְשִׁכְבַּת זֶרְעוֹ טָמֵאִין.
שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר. הַמֶּכֶּה אֵת חֲבִירוֹ וְאַמְדוּהוּ לְמִיתָה. וְהַקֵּל
מִמֶּה שֶׁהָיָה. וְלֵאחֶר מִכָּאן הַכְּבִיד וּמֵת. חֲתִיב. רַבִּי נַחֲמִיָּה
אוֹמֵר פְּטוֹר. שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר:

ה נָזִיר הָיָה שְׂמוּאֵל כְּדַבְּרֵי רַבִּי נְהוֹרָאִי שֶׁנֶּאֱמַר וּמוֹרָה לֹא
יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ. נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן מוֹרָה. וְנֶאֱמַר בְּשִׁמּוּאֵל
מוֹרָה. מֵה מוֹרָה הָאֲמוֹרָה בְּשִׁמְשׁוֹן נָזִיר. אֵף מוֹרָה
הָאֲמוֹרָה בְּשִׁמּוּאֵל נָזִיר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְהֵלֵא אֵין מוֹרָה
אֵלֶּא שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם. אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרָאִי וְהֵלֵא כִּבְר נֶאֱמַר.

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׂאוּל וַהֲרַגְנִי שְׁכַבְּרָה הִיא
עָלָיו (מִזְרָא) שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם: סליק

אחר השלמת כל מסכתא ומסכתא יאמר זה שלש פעמים

ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך.

הִדְרֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְהִדְרֵךְ עֲלֵן דְּעֵתֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְדַעְתָּךְ
עֲלֵן לֹא נִתְנָשִׁי מִינֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְלֹא תִתְנָשִׁי מִינֵן לֹא בְּעֵלְמָא הִדִּין
וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי:

ואחר כל יאמר

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתֶךָ אוֹמְנוֹתָנוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֵא עִמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא חֲנֻנֶיךָ בְּרַחֲמֵי בְּרַחֲמֵיךָ
נִחְמָן בְּרַחֲמֵיךָ אֲחֵא בְּרַחֲמֵיךָ אֲבֵא מְרִי בְּרַחֲמֵיךָ רַפָּרֵם בְּרַחֲמֵיךָ
רְכִישׁ בְּרַחֲמֵיךָ סֶרְחָב בְּרַחֲמֵיךָ אֲדָא בְּרַחֲמֵיךָ דְּרוּ בְּרַחֲמֵיךָ:

הָעֶרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרְתֶךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְנִהְיָ אֲנַחְנוּ בָּלָנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יְרֵאֵי
שְׁמֶךָ וְלִזְמַדֵּי תוֹרְתֶךָ:

מֵאִיבֵי תַחֲכֻמֵּי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי:

יְהִי לִבִּי תָמִיד בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ:

לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָּם חִיֵּיתִנִּי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ: